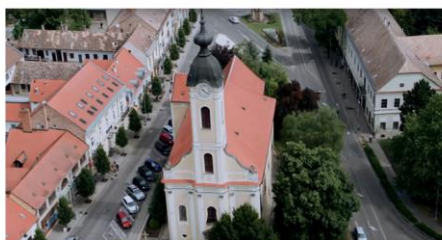


Bonyhád Város

Gazdasági Programja

2020-2025



Bonyhád, 2020.

I. Bevezetés

1.1. Előzmények

Bonyhád Város Önkormányzata számára 2015 – 2020. évekre rendelkezésre álló dokumentumaiból indultunk ki. Az ebben, vagy ezen időszakra elkészített dokumentumokat egyrészt jogszabályi kötelezettség, másrészt a tervezhetőség indukálta.

A város 2020 – 2025. közötti gazdasági programjának előkészítésekor ismerni kell az Európai Uniónak és Magyarországnak a gazdaságpolitikai irányait, a nemzetközi és hazai gazdasági helyzetet, napjaink gazdasági és társadalmi kihívásait, mind globális, mind helyi szinten.

A Gazdasági Program előkészítésekor meg kell határozni az önkormányzat gazdaság-, és városfejlesztésének irányait, alapelveit, céljait és prioritásait, a gazdasági program megvalósításához szükséges teendőket, és a gazdaságösztönzés eszközeit.

1.2. A gazdasági program jogszabályi háttere

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 42. § 4. pontja értelmében a képviselő-testület hatásköréből át nem ruházható a gazdasági programról való döntés. Az Mötv. 116. § rendelkezik a gazdasági programról, miszerint a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól. A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják. A gazdasági program, fejlesztési terv - a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket. A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.

A Gazdasági Program tekintetében az Mötv. 116. § (2) – (5) bekezdései adnak további iránymutatást.

1.3. Gazdasági Program jelentősége, vállalásai

A képviselő-testület át nem ruházható hatáskörébe tartozik a település-, és gazdaságfejlesztés stratégiai döntései. A magyar önkormányzati rendszer alapvetően Magyarország központi költségvetésétől függ. A települések fejlődését, versenyképességét alapvetően gazdasági szerkezetük, vállalkozási aktivitásuk, határozza meg. A településfejlesztési koncepció, a településrendezési terv, az integrált településfejlesztési stratégia mellett a fejlesztési dokumentumok origójának tekintjük a Gazdasági Programot.

1.4. Az önkormányzat feladatai

Ahhoz, hogy a gazdaság-, és városfejlesztés irányait meg tudtuk határozni, szükséges rövid áttekintést nyújtani arról mik önkormányzatunk kötelező és önként vállalt feladatait, és meghatározni mit is jelent az önkormányzatiság. Az állam a kötelezően ellátandó feladatok finanszírozásához nyújt előre meghatározott szabályok szerint támogatást. Az önként vállalt feladatok finanszírozása a település feladata, melyet a saját bevételi terhére tehet meg. A saját bevételeket alapvetően az úgynevezett adóerőképesség határozza meg. A lenti ábra Bonyhád város adóerőképességének alakulását mutatja 2015 – 2019. között.

2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
22.125,- Ft/fő	23.052,- Ft/fő	21.820,- Ft/fő	27.482,- Ft/fő	29.458,- Ft/fő

1.4.1. Az önkormányzatiság fogalma

Az önkormányzás és önkormányzatiság fogalmára számos definíció létezik.

„A helyi önkormányzatok nem mások, mint az adott település, illetve megye lakosságának összessége, vagyis az önkormányzat alanyai azok a polgárok, akik a helyi közügyeket az általuk választottak, a polgármesterek és a helyi képviselők útján gyakorolják. Végző soron a helyi közügyek urai a választópolgárok, miközben az őket érintő döntéseket többnyire az általuk felhatalmazottak hozzák. Magyarország az 1990-es politikai rendszerváltoztatással a képviselői demokrácia útjára lépett, mind az országos, mind a helyi politikában. A helyi önkormányzás a közhatalomnak a lakosság érdekében való gyakorlása.”¹

Az önkormányzatiság fogalma sokféleképpen meghatározható, megfogalmazható. Az azonban mindegyikben közös, hogy valamennyiben szerepel – akár nevesítve, akár csak körül írva – az önállóság. Az önkormányzatiságban rejlő önállóság azonban nagyban függ a központi politikai akarattól. Ezt támasztja alá az is, ha végig nézzük egyrészt az önkormányzati rendszer történeti változásait, másrészt végig vesszük az önkormányzatiságot meghatározó jogszabályok módosulásait.

1.4.2. A helyi önkormányzatok feladatai

A helyi önkormányzatok, az önkormányzatok szervei és tisztségviselők által ellátott feladatok két csoportra oszthatóak:

- a.) átruházott államigazgatási feladatok
- b.) önkormányzati feladatok
 - ba.) kötelező feladatok;
 - bb.) önként vállalt feladatok;
 - bc.) önként átvállalt feladatok.

A **kötelező feladatokat** az Mötv. 13. § - a határozza meg azzal, hogy törvény megállapíthat a helyi önkormányzatok részére egyéb, az Mötv-ben nem nevesített kötelezően ellátandó feladatokat. Ezért a fent hivatkozott jogszabályhely a „különösen” fordulatot tartalmazza. Ugyanakkor ez a szó arra is utal, hogy a jogszabályalkotó differenciálja a kötelező feladatokat az önkormányzatok gazdasági teljesítőképessége, lakosságszáma, közigazgatási terület nagysága szerint.

Az Mötv.13. § (1) bekezdése az alábbiakat nevesíti:

¹ Dr.Zongor Gábor: A helyi önkormányzatok szervezete és működése 8.oldal, Polgármester Akadémia 2010.

1. településfejlesztés, településrendezés;
2. településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);
3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;
4. egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;
5. környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágszálóirtás);
6. óvodai ellátás;
7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
8. gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
- 8a. szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg;
9. lakás- és helyiséggazdálkodás;
10. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
11. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
12. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
13. helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
14. a kistermelők, őstermelők számára - jogszabályban meghatározott termékeik - értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
15. sport, ifjúsági ügyek;
16. nemzetiségi ügyek;
17. közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
18. helyi közösségi közlekedés biztosítása;
19. hulladékgazdálkodás;
20. távhőszolgáltatás;
21. víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

Az Mötv. 10. § (2) bekezdésében a jogalkotó biztosítja a kötelezően ellátandó feladatok elsőbbségét: „Az önként vállalt helyi közügyek megoldása nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátását, finanszírozása a saját bevételek, vagy az erre a célra biztosított külön források terhére lehetséges.”

Az **önként vállalt** (fakultatív) feladatok esetén két korlát érvényesül. Egyrészt a kötelező feladatokat kell először ellátni, másodrészt csak helyi közügy vállalható fel. Az önként vállalt feladatokat vagy a saját bevételek terhére, vagy a költségvetési törvényben meghatározott külön források terhére lehet finanszírozni.

Az **önként átvállalt** feladatok esetében az Mötv. szigorú szabályokat fogalmat meg. Erre csak akkor van lehetőség, ha az átvállaló település gazdasági teljesítőképessége, a lakossági igények, a lakosságszám ezt indokolja, valamint az átvállalással gazdaságosabban és legalább az addigi színvonalon ellátható az adott közfeladat.

Bonyhád város önkormányzata kötelező és önként vállalt feladatait az alábbiak táblázat tartalmazza:

Kötelező feladat	Önként vállalt feladat
1. Településfejlesztés, településrendezés	
1.1. Településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat, szabályozási terv elfogadása	
1.2. Településfejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia elfogadása	
1.3. Előzetes tájékoztatás és szakmai konzultáció nyújtása a településrendezési tervek tartalmáról	
	1.4. Tervtanács működtetése
2. Településüzemeltetés	
2.1. Köztemető kialakítása és fenntartása	
2.2. Közvilágításról való gondoskodás	
2.3. Helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása	
2.4. Közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása	
2.5. Gépjárművek parkolásának biztosítása	
2.6. Közutak forgalmi rendjének meghatározása	
3. Közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése	
4. Egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások	
4.1. háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás	
4.2. fogorvosi alapellátás	
4.3. háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátás	
4.4. védőnői ellátás	
4.5. iskola-egészségügyi ellátás	
4.6. Megállapítja és kialakítja az egészségügyi alapellátások körzeteit	
	4.7 praxistámogatás
5. Környezet-egészségügy	
5.1. Környezeti állapot, környezet-egészségügyi helyzet figyelemmel kísérése	
5.2. Közterületek tisztántartása, lomtalanítás	
5.3. Közterületen elhagyott, illetve ellenőrizetlen körülmények között elhelyezett hulladék elszállítása, kezelése	
5.4. Települési folyékony hulladék leeresztő helyének kijelölése, közcélú ártalmatlanító telep létesítése	
5.5. Állati eredetű melléktermékek kezelése jogszabályban meghatározott esetekben	
5.6 A település belterületén a kóbor állatok befogása	
5.7. Állati hullák ártalmatlanná tételével kapcsolatos feladatok ellátása	
6. Óvodai ellátás	
6.1. Óvodai nevelés	
6.2. Nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése	
6.3. A többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése	
7. Kulturális szolgáltatás	

7.1. Völgysegi Múzeum (tájmúzeum) fenntartása	
7.2. Solymár Imre Városi könyvtár fenntartása	
7.3. Helyi közművelődési tevékenység támogatása, közművelődési célú tevékenységet folytató szervezetek támogatása	
7.4. Közművelődési intézmény (Vörösmarty Mihály Művelődési központ) fenntartása	
	7.5. Közművelődési feladat ellátására közművelődés megállapodás kötése
	7.6. Városi rendezvények, fesztiválok szervezése, támogatása
	7.9. Köztéri alkotások elhelyezése
	7.10. civil szervezetek támogatása
	7.11. mádiatámogatás
8. gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások	
8.1. Család- és Gyermekjóléti központ működtetése	
8.2. Bölcsőde működtetése	
8a. szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg	
8a.1. Étkeztetés	
	8a.2. Házi segítségnyújtás
8a.3. Családsegítés	
8a.4. Idősek nappali ellátása	
8a.5. Települési támogatás (lakásfenntartáshoz, ápoláshoz, időskorúak, vis maior, temetéshez nyújtott, létfenntartáshoz nyújtott, gyógyszerkiadáshoz nyújtott)	
8a.6. Lakbértámogatás	
	8a.7. Intézményi térítési díj átvállalása
8a.8. Köztemetés	
	8a.9. Bursa Hungarica ösztöndíjpályázat
	8a.10. Gyermekek szünidei táborozásához nyújtott települési támogatás
8a.11. Gyermekétkeztetés	
9. Lakás- és helyiséggazdálkodás	
9.1. Az önkormányzati vagyonnal történő gazdálkodás szabályainak meghatározása	
9.2. Gazdálkodás az önkormányzati vagyonnal, a vagyon gyarapítása	
9.5. Önkormányzati vagyon nyilvántartása	
9.6. Önkormányzati tulajdonban álló műemlékek fenntartása, védelme	
9.7. Önkormányzati vagyon üzemeltetésével, karbantartásával kapcsolatos feladatok ellátása	
9.8. Az önkormányzati tulajdonú lakások béréről, értékesítési feltételeiről döntés	
	9.9. lakás szolgálati alapon történő bérbeadása
10. Hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának biztosítása	
11. Helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás	

11.1. Környezetvédelmi program kidolgozása, végrehajtása	
11.2. Helyi jelentőségű természeti terület védetté nyilvánítása, fenntartása	
11.3. Helyi zaj- és rezgésvédelmi szabályok megállapítása	
11.4. Füstködriadó terv megalkotása	
11.5. A háztartási tevékenységgel okozott légszennyezésre vonatkozó sajátos, valamint az avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályok megalkotása	
11.6. Egészséges ivóvízellátás	
11.7. Helyi vízrendezés, vízkárelhárítás	
11.8. Árvíz- és belvízelvezetés	
11.9. Szennyvíz elvezetés, tisztítás.	
11.10. A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésének szervezése és ellenőrzése	
11.11. Önkormányzati környezetvédelmi alappal való rendelkezés és gazdálkodás	
12. Honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás	
13. Helyi adóval, gazdaságszervezéssel, turizmussal kapcsolatos feladatok	
	13.1. Helyi adó bevezetése, törvényi keretek között szabályozása
13.2. A talajterhelési díjjal kapcsolatos eljárási és adatszolgáltatási szabályok, díjfizetési mentességek és kedvezmények meghatározása	
14. Kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is	
15. Sport, ifjúsági ügyek	
15.1. Sportkoncepció megalkotása és megvalósítása	
15.2. Önkormányzati tulajdonú sportlétesítmények fenntartása és működtetése	
15.3. A köznevelésről szóló törvényben meghatározottak szerint az önkormányzati iskolai sportkörök működéséhez, vagy az ezek feladatait ellátó diáksport-egyesületek feladatainak zavartalan ellátásához szükséges feltételek biztosítása	
	15.4. Diáksport, lakossági sport, szabadidősport versenysport, utánpótlás nevelés támogatása
	15.6. Bonyhád Sportcentrum fenntartása, támogatása
16. Nemzetiségi ügyek	
16.1. Nemzetiségi önkormányzatok működése személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása	
	16.2. Nemzetiségi önkormányzatok, nemzetiségi szervezetek működésének

	támogatása
16.3 A nemzetiségi jogok érvényesülésének biztosítása a nemzetiségek jogairól szóló törvényben meghatározottak szerint	
17. Közreműködés a település közbiztonságának biztosításában	
	17.1. Közterület-felügyelet működtetése
	17.2. Közterületek rendeltetéstől eltérő használatának szabályozása, ellenőrzése
	17.3. Térfigyelő kamera-rendszer kialakítása, működtetése
	17.4. polgárőrség támogatása
	17.5. önkéntes tűzoltóság támogatása
18. Helyi közösségi közlekedés biztosítása	
	18.1. Személyszállítási közszolgáltatási szerződés kötése
	18.2. Helyi személyszállítási közszolgáltatási koncepció, menetrendi koncepciók kidolgozása
19. Hulladékgazdálkodás	
19.1. Hulladékkezelési közszolgáltatás szervezése és fenntartása	
19.2. Nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére	
19.3. Elkülönített hulladékgyűjtési rendszer helyi feltételeinek megteremtése	
20. Távhőszolgáltatás	
20.1. Engedélyes vagy engedélyesek útján a távhőszolgáltatással ellátott létesítmények távhőellátásának biztosítása	
21. Víziközmű-szolgáltatás	
21.1. A közműves vízkorlátozásra vonatkozó terv jóváhagyása, a vízfogyasztás rendjének megállapításáról gondoskodás	
21.2. Helyi vízi közüzemi tevékenység fejlesztésére vonatkozó tervek kialakítása és végrehajtása	
22. Egyéb	
22.1. Döntés művészeti alkotás közterületen, valamint önkormányzati tulajdonú épületen való elhelyezése	
22.2. Közterületen, valamint önkormányzati tulajdonú épületen elhelyezett művészeti alkotás fenntartása, felújítása	
22.3. Nem önkormányzati tulajdonú épületen lévő művészeti alkotások védelme	
22.4. Az önkormányzat gazdasági programjának megalkotása	
22.5. Költségvetési rendelet megalkotása	
22.6. Költségvetési beszámolás, zárszámadási rendelet megalkotása	
22.7. Átmeneti gazdálkodásról szóló rendelet megalkotása	
22.8. A helyi önkormányzatra vonatkozó éves	

ellenőrzési terv jóváhagyása	
	22.9. Hitelfelvétel, kötvénykibocsátás, célhoz nem kötött források betétkénti elhelyezése
22.10. Közös Önkormányzati Hivatal fenntartása	
22.11. Társulási tanács munkaszervezeti feladatainak ellátása	
22.12. Lakosság önszerveződő közösségeinek támogatása, a helyi közügyekben való széles körű állampolgári részvétel biztosítása	
	22.13. Önkormányzati kitüntetések, elismerő címek adományozása
	22.14. társasházak hőszigetelésére támogatás
22.15. Ebösszeírás, ebnyilvántartás	
22.16. Önkormányzatra vonatkozó tájékoztatási kötelezettség ellátása	
	22.17. Gazdálkodó szervezet, nonprofit szervezet, egyéb szervezet alapítása
22.18. Önkormányzati tulajdonú, az állami intézményfenntartó központ fenntartásában lévő köznevelési intézmények feladatellátását szolgáló vagyon működtetése.	
	22.21. Testvérvárosi, partnervárosi, nemzetközi kapcsolatok kialakítása, ápolása
	22.22. EU-s és kormányzati forrásból finanszírozott pályázatok előkészítése, megvalósítása

II. A helyi gazdaságfejlesztést befolyásoló külső körülmények

Bonyhád Város Önkormányzat gazdasági programjának és stratégiájának meghatározásánál nyomon kell követni és figyelembe kell venni a nemzetközi és hazai szakpolitikai folyamatokat. A megalapozott és előrelátó döntések meghozatalához szükséges megismerni a környezetünkben zajló gazdasági-, társadalmi, területi-térségi és környezeti elképzeléseket.

A fentiek érdekében egyrészt meg kell vizsgálni az Európai Unió gazdaságpolitikáját és annak irányait, valamint ismerni kell azon hazai dokumentumokat is, melyek a helyi gazdaságfejlesztés irányait befolyásolják.

1. Európai Unió

Az Európai Unió támogatásából Bonyhád az előző ciklusban kiválóan profitált, melyet a gazdasági program megvalósult programjai között bemutatunk. A gazdasági program 2020 – 2025 közötti és azon túl mutató elképzeléseket mutatja be, melyet megvalósítása több forrásra koncentrál. Egyrészt a hazai, kormányzati és pályázati támogatásra, másrészt uniós pályázatokra, harmadrészt az önkormányzat saját bevételeire. Jelen fejezet az uniós források lehetőségeinek eddig ismert tengelyeit mutatja be.

Az Európai Unió kohéziós és regionális fejlesztés politikája a 2021 – 2027 közötti időszakra az alábbi, öt fő célkitűzést fogalmazta meg:

Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül. Az önkormányzat egyes ágazatain belül (közlekedés, közvilágítás, hivatali ügyintézés stb.) olyan rendszereket kell kidolgozni, amelyek digitalizáción (mobil kommunikáció, ASP kiterjesztése, e-ügyintézés, elektronikus befizetés stb.) alapulnak.

Zöldebb, karbonmentes Európa: a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelemben való befektetéssel. Azaz az ökológiailag fenntartható energetikai megoldásokat támogatják továbbra.

Jobban összekapcsolódó Európa: a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal. Bonyhád, mint járásszékhely számára egyrészt figyelemmel kell lennie mikro (járési környezetre), másrészt bekapcsolódik a megyei, országos szintre is, és a határon átnyúló kapcsolatai is számottevőek.

Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával.

A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Unió-szerte való támogatása révén, azaz a polgárok bevonása, véleményének kikérése nagyobb hangsúlyt kap, mint eddig. A város lakosságát a fejlesztési elképzelésekbe be kell vonni, a beruházások társadalmasítására nagyobb hangsúlyt kell fektetni.

A regionális fejlesztési beruházások erőteljesen az 1. és 2. célkitűzésre helyezik majd a hangsúlyt. Az ERFA és a Kohéziós Alap erőforrásainak 65 %-85 %-át e prioritásokra allokálják, a (tagállamok) relatív gazdagság(á)tól függően. A kohéziós politika továbbra is

minden régióban végrehajt beruházásokat, még mindig 3 kategória alapján (kevésbé fejlett, átmeneti, fejlettebb).²

Az alapokra vonatkozó allokációs módszer még mindig nagymértékben az egy főre jutó GDP-n alapul. Új kritériumokat vezetnek be (ifjúsági munkanélküliség, a tanulmányi végzettségek alacsony szintje, éghajlatváltozás, valamint a migránsok befogadása és integrálása), hogy jobban tükröződjön a valós helyzet. A legkülső régiók továbbra is különleges uniós támogatásban részesülnek.

A kohéziós politika a továbbiakban is támogatja a helyi irányítású fejlesztési stratégiákat, és eszközöket nyújt a helyi önkormányzatoknak a források kezeléséhez. A kohéziós politika városi dimenziója megerősödik: az ERFA 6%-át fenntartható városfejlesztésre fordítják, emellett pedig elindul az Európai Városfejlesztési Kezdeményezés, amely a városi hatóságok új hálózat- és kapacitásépítési programja.

A 2021 – 2027 – es Uniós ciklusra 80 „egyszerűsítési intézkedést” határozott meg a Bizottság. Ezekből kiemelném azokat, amik kedvezően befolyásolhatják önkormányzatunk pályázási lehetőségeit, kiindulva az előző uniós ciklus tapasztalataiból.

Az unió az egyszerűsítések keretében célul tűzte ki a rugalmasabb keret kialakítását, mely magában hordozza a források módosításának lehetőségét. Kevesebb bürokráciát, könnyebb elszámolási kifizetést, egyszerűbb kontrollt ígérnek. A határon átnyúló akadályok megszüntetését és az interregionális innovációs projektek támogatását tűzték célul. Bonyhád városa számos, külföldi testvérvárosi kapcsolattal rendelkezik, illetve bonyhádi cégek is – jellemzően Ausztria, Németország, Franciaország – külföldi kapcsolatokkal rendelkeznek.

2. A helyi gazdaságfejlesztést befolyásoló hazai dokumentumok

2.1. A Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (továbbiakban: OFTK) megfogalmazza azon alapelveket és stratégiai célkitűzéseket melyeket a jogalkotásban és a szakpolitikai stratégia- és programalkotásban folyamatosan érvényre kell juttatni.

Az OFTK négy hosszú táv cél fogalmaz meg, mely a társadalom és gazdaság egészének szól:

- a.) értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,
- b.) népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,
- c.) természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme,
- d.) térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet.

Az átfogó célok megvalósulása érdekében az Országgyűlés meghatározta a Koncepció tizenhárom specifikus célkitűzését, melyet két csoportra bont az alábbiak szerint:

a) szakpolitikában érvényesítendő specifikus célok:

- aa) versenyképes, innovatív gazdaság,
- ab) gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság,
- ac) életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése,
- ad) kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I,
- ae) értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom,
- af) jó állam, szolgáltató állam és biztonság,

² <https://ec.europa.eu>

- ag) stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme,
b) *területi specifikus célok:*
ba) az ország makro-regionális szerepének erősítése,
bb) a többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat,
bc) vidéki térségek népességeltartó képességének növelése,
bd) kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése,
be) területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése,
bf) összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása.

Az OFTK horizontális szempontjai:

- a.) befogadás - társadalmi felzárkózás,
- b.) esélyegyenlőség megteremtése nemzetiségi identitás erősítése,
- c.) fenntartható fejlődés - fenntartható növekedés,
- d.) értékmegőrzés és intelligens növekedés;

Az OFTK forrás felhasználási alapelvei:

- a.) nemzeti fejlesztési célok és prioritások érvényesítése,
- b.) a közpénz felhasználása közhasznú eredményezzen,
- c.) partnerség és közösségi részvétel,
- d.) foglalkoztatáshoz való hozzájárulás,
- e.) a természeti erőforrások mennyiségi és minőségi megőrzése, a környezet állapotának és értékeinek megőrzése, javítása,
- f.) megtermelt értékek hasznosulása a helyi közösség javára, kedvezményezettség
- g.) a területfejlesztési szempontból kedvezményezett, ezen belül a leghátrányosabb helyzetű járások és települések fejlesztésére rendelkezésre álló forrásokat meghatározott támogatási szabályok alapján indokolt felhasználni,
- h.) a területfejlesztési szempontból kedvezményezett, ezen belül a leghátrányosabb helyzetű járásokból és településekről benyújtott pályázatokat a pályázatok értékelése során a felzárkóztatás elősegítése érdekében indokolt előnyben részesíteni;

2.2. Magyar Kisvárosok Program

A Kormány 2015-ben indította el Modern Városok Programját, ahol 4000 milliárd forintból 23 – vidéki nagyvárosi - település valósíthatja meg elképzeléseit gazdasági, ipari, egészségügyi, oktatási, kulturális, sport és egyéb fejlesztések területén. A 2018-as önkormányzati választások előtt hirdette meg a kormány a Magyar Falu Programot, mely az 5000 alatti településeknek szól. A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖOSZ) és a Modern Települések Fejlesztésért felelős kormánybiztos 2018. július 18-tól dolgozik azon, hogy az 5.000 fő feletti és 20.000 fő alatti települések számára dolgozzanak ki programokat az előző két, sikeres program mintájára „Magyar Kisvárosok Program” címmel. A program elkészítésébe a TÖOSZ 2020. januárjában az érintett települések vezetőivel munkacsoportokat és almunkacsoportokat hozott létre tématerületenként: lakhatás, közlekedés, megélhetés, versenyképesség, infrastruktúra, településkép, szociális és egészségügy, oktatás és sport, közigazgatás és kultúra, helyi adottságok, okosvárosok. Önkormányzatunk a helyi adottságok és az okos városok almunkacsoport tagja.

III. Helyzetelemzés

1. Általános információk

Terület: 72 km²

Jogállás: Város

Járás: Bonyhádi

Megye: Tolna

Régió: Dél- Dunántúli régió



fotót készítette: Kozma Anikó

Közigazgatási terület: Bonyhád,
Majos, Börzsöny,
Alsó-Börzsöny,
Tabód,
Tabódszerdahely,
Ladomány, Bonyhádszerdahely

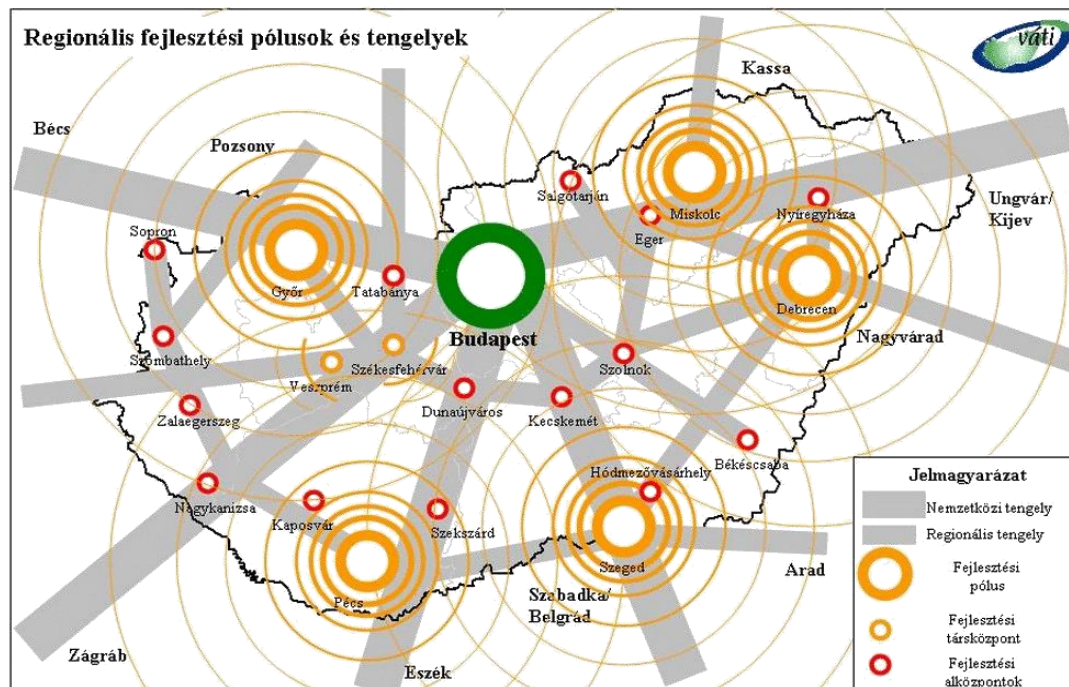
Bonyhád Tolna megye déli részén, a Völgység központjában fekszik. A Bonyhádi járásba 25 település tartozik, amelyek közül 2 település, Bonyhád és Nagymányok rendelkezik városi ranggal. Bonyhád 1977-ben kapott városi rangot. A járás központja és egyben legnagyobb városa Bonyhád.

A tájképi szépségekben gazdag, változatos arculatú, sajátos felszínalaktani jellemvonásokkal rendelkező Tolnai-dombság három kistájából áll: Völgység, Szekszárdi-dombság, Tolnai-hegyhát.

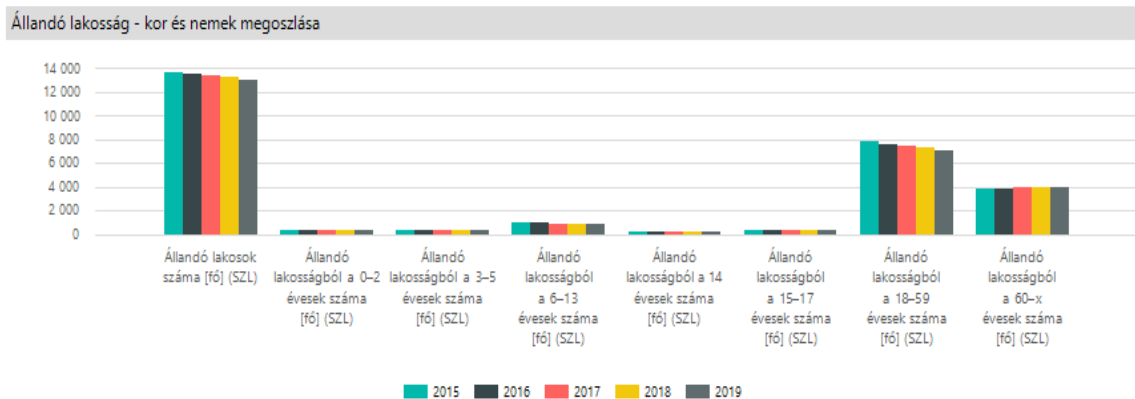
A Völgység központját bárhol megközelítve, a dombtetőkről a löszös dombsorokkal övezett, napfényben gazdag Bonyhádi-medence festői képe tárul elénk. A tájat változatos löszformák: dolinák, szakadékok és mélyutak jellemzik. Kisebb-nagyobb vízfolyásokban is gazdag. A vizekhez régen malmok csatlakoztak, ennek emlékét őrzik a földrajzi nevek: Malom-árok, Malmok stb. A Majosi-árok, a Rák-patak és a Völgységi-patak vízfolyásainak felhasználásával halastavak, záportározók sora létesült. A településen több nemzetiség, népcsoport (székely, német, felvidéki, roma stb.) él.

2. Társadalom

A bonyhádi járás nem sorolható az ország hátrányos helyzetű térségei közé. Ugyanakkor mint járásszékhely fejlődése és fejlesztése a térség számára meghatározó jelentőséggel bír. Mind előnye, mind hátránya van annak, hogy Pécs, mint pólus város és Szekszárd mint növekedési zóna-város között félúton található (1. ábra).

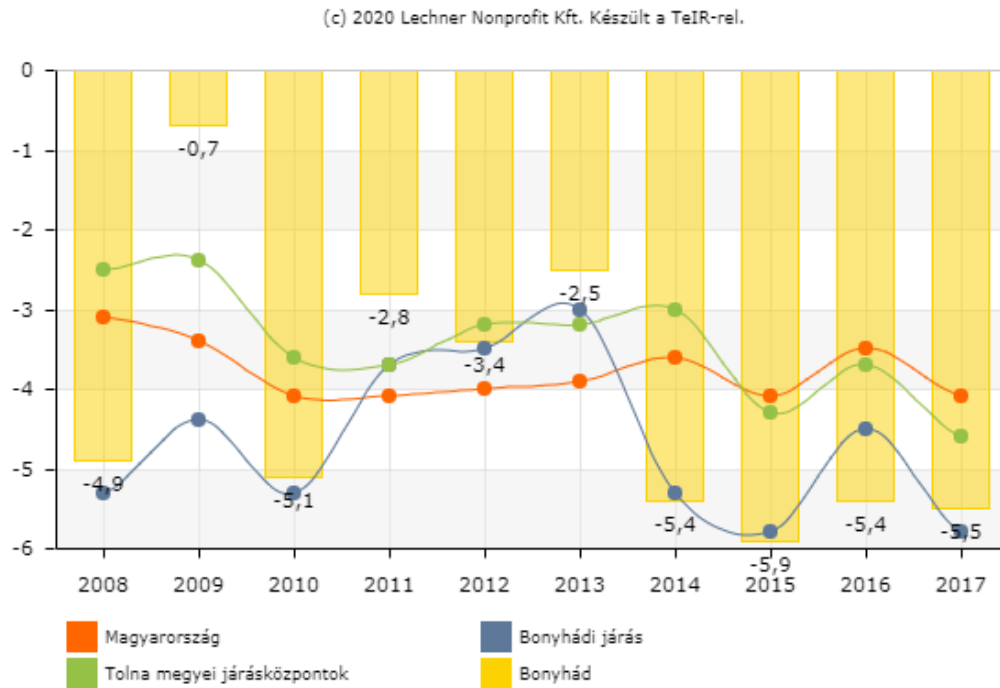


Bonyhád város lakosságának alakulását mutatja az alábbi ábra 2015 – 2019. között.



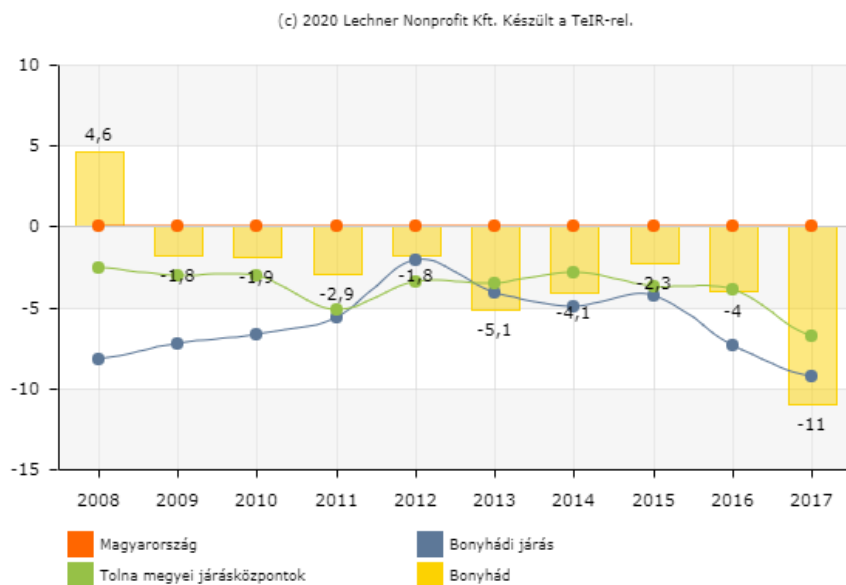
2.ábra

Jól látszik, hogy a városban (hasonlóan az országos és európai folyamathoz) az állandó népesség száma fokozatosan csökken. A munkaképes lakosok (18-59 év) száma 2015-2019 között 8,9 %-kal csökkent, a 60 év feletti lakosok száma 5%-kal emelkedett. 2019-ben 320 főre nőtt a 0-2 éves korosztály létszáma. A rendelkezésre álló adatok alapján a 60 év felettiek aránya jóval meghaladja a 0-14 évesek arányát, ami előregedő népességszerkezetre utal.



4. ábra Természetes fogyás

A fenti ábra a természetes szaporodás-fogyást mutatja meg országos, járási, járásközponti és városi szinten. Az élve születések és halálozások számának különbözetét határozza meg a természetes szaporodás és fogyás mutatószáma. Magyarországra jellemző a természetes fogyás, azaz a halálozások száma magasabb, az élve születéseknél. Bonyhádon a természetes fogyás mértéke 2011-től folyamatosan az országos szint alatt marad, 2013-ban a természetes fogyás mértéke jóval kedvezőbb képet mutatott az országos és Tolna megyei járásközpontokra jellemző mértéknél, 2014-től a Bonyhádi járás, valamint Bonyhád tekintetében fogyás figyelhető meg.



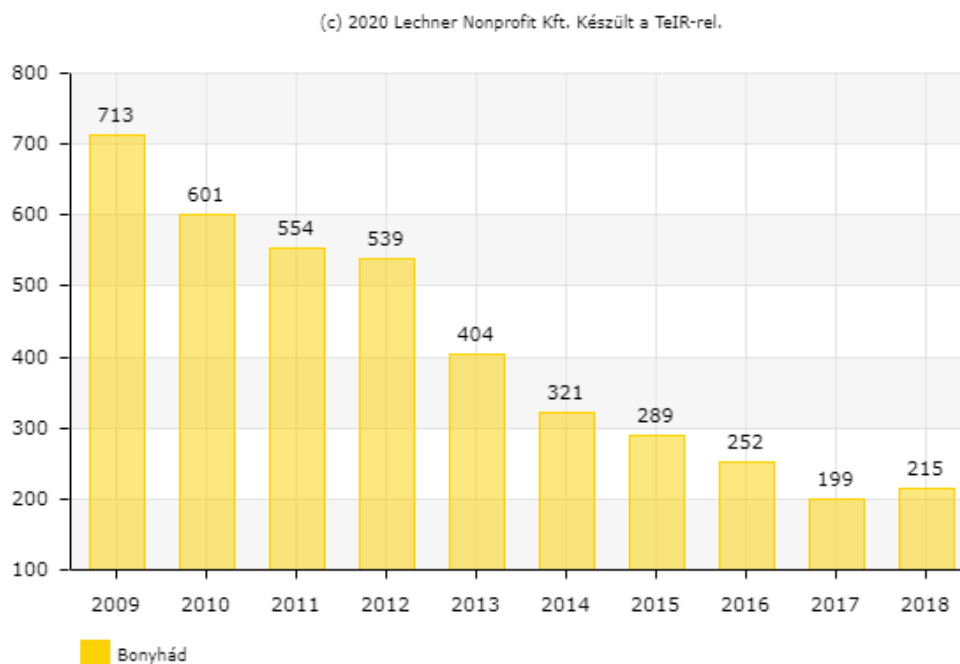
5. ábra Vándorlási egyenleg

A város migrációs indexe az elmúlt 14 évben változatos képet mutatott. 2000-2003-ig sokkal nagyobb arányban voltak az elvándorlók, mint az ide érkezők, majd ez fokozatosan csökkent, végül 2003-2006 között a bevándorlók aránya nőtt. 2009-től a migrációs index ismét folyamatosan negatív, vagyis magasabb az elvándorlók száma az itt leteleplőknél. Ebben a 2008-es világválság jelentős szerepe játszik. Ekkor sokan döntöttek amellett, hogy külföldön vállalnak munkát. Az elmúlt évek (2015 – 2017) átlagát tekintve Bonyhád vándorlási egyenlege a megye járásszékhelyeinek, valamint a bonyhádi járás településeinek értékeinél kedvezőbb képet mutatott.

3. Foglalkoztatottság

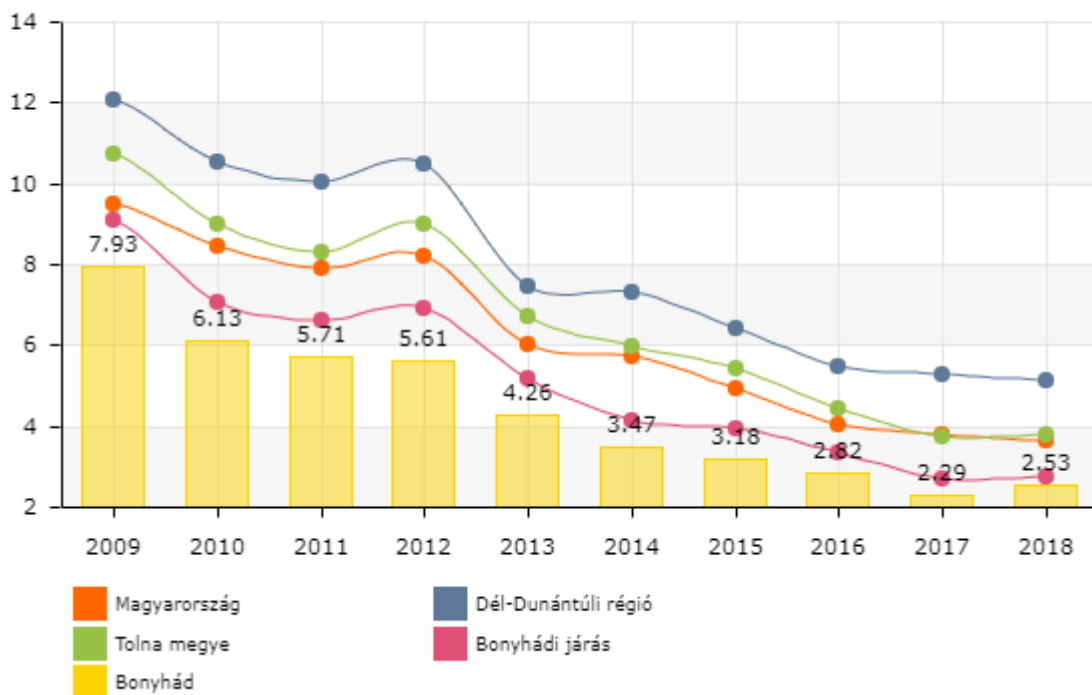
A foglalkoztatottság mértéke a járásban az országos átlagtól elmarad, ugyanakkor Bonyhádon a foglalkoztatottság mértéke a járásénál magasabb. Városunk a járás legnagyobb foglalkoztató. Mindezeket összevetve a város – járásszékhelyek összevetésében - a kedvező foglalkoztatottságú települések közé sorolható.

A lenti ábra a regisztrált munkanélküliek számát mutatja. Regisztrált munkanélküli az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint rehabilitációs járadékban nem részesül, az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll, egyéb kereső tevékenységet sem folytat, és elhelyezkedése érdekében az illetékes kirendeltséggel együttműködik, és akit az illetékes kirendeltség álláskeresőként nyilvántart. Településen regisztrált munkanélküliek számát a 7. ábra mutatja. 2009-től 2017-ig fokozatosan –és nagymértéken- csökkent a regisztrált munkanélküliek száma. 2017-2018-ra kis mértékben ugyan,de emelkedett ez a szám.



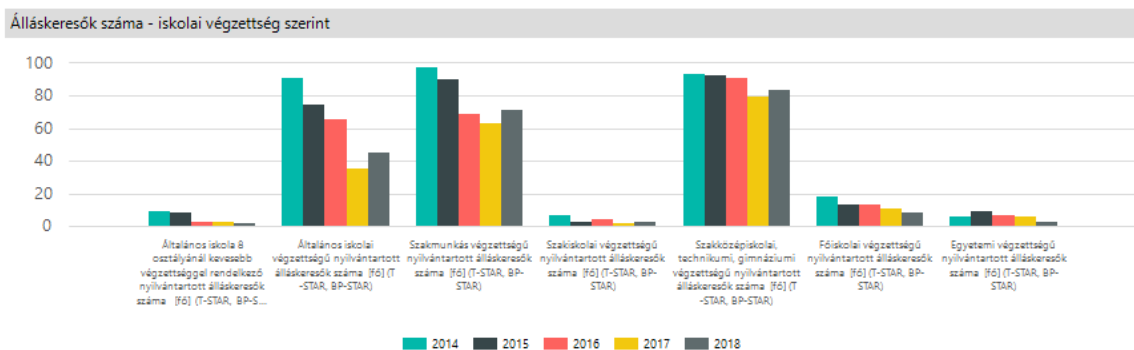
7. ábra regisztrált munkanélküliek száma (fő)

(c) 2020 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.



8. ábra Nyilvántartott állás keresők aránya a munkaképes korú népesség százalékában (%)

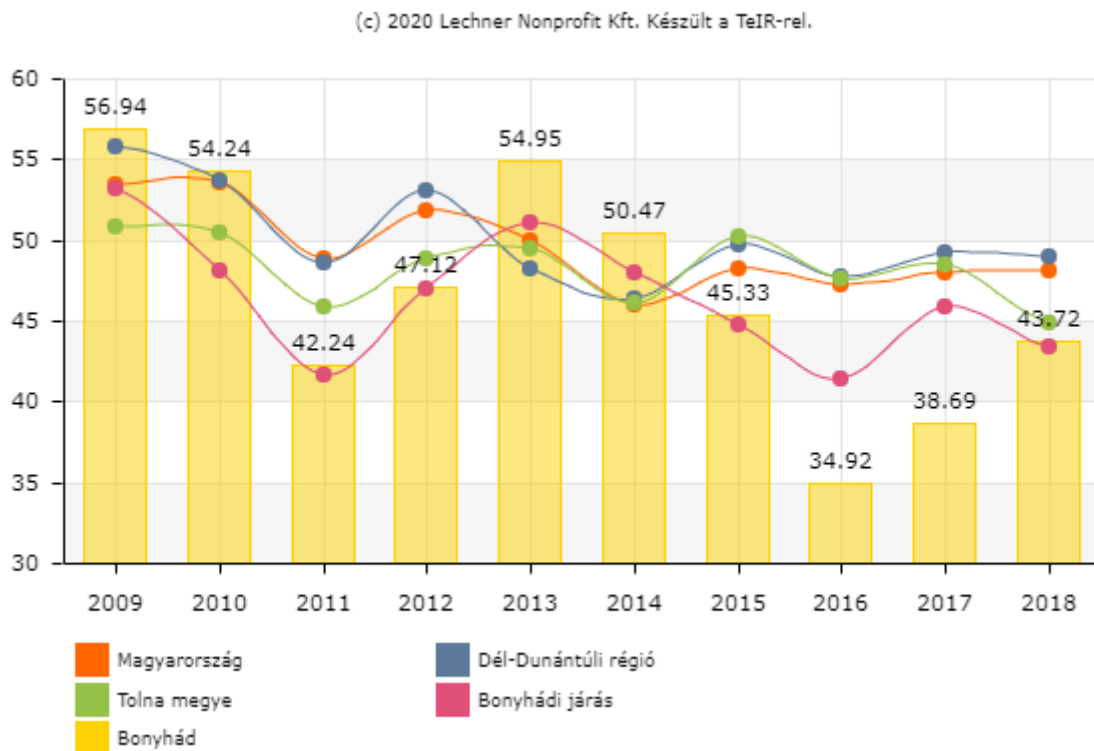
Mint ahogy a 8. ábrán is jól látható, 2009-ig visszamenőleg mindvégig Bonyhádon volt a legkisebb mértékű a nyilvántartott állás keresők száma. 2018-as adatok alapján Bonyhádon (2,53%) az országos (3,64 %) , a Dél-Dunántúli régió (5,12%), a megyei (3,77%) és a járási (2,75%) szinthez képest is alacsonyabb a regisztrált állás keresők aránya.



9. ábra állás keresők száma- iskolai végzettség szerint

2018-as adatok alapján a regisztrált munkanélküliek aránya (az összes munkanélküli százalékában) 20,5 %-a 25 év alatti, 32,5 %-a 45 év feletti.

A naponta ingázók (eljárók) aránya Bonyhádon (28,2%) az országos (34,5%), és bonyhádi járás (47,9%) szinthez képest alacsonyabb, viszont a megyei járásközpontokat tekintve (19,9%) magasabb értéket mutat.



10.ábra

180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek az összes munkanélküli százalékában

A tartós munkanélküliek (180 napnál hosszabb ideje regisztrált) aránya 2016-tól folyamatosan az országos, megyei és régiós szint átlaga alatt maradt. 2018-ban Bonyhádon 43,72 % a Bonyhádi járásban 43,26 % Tolna megyében 44,82%, régióban 48,91% és országos szinten 48,07%. Összességében tehát Bonyhádon a munkakeresők- foglalkoztatottak aránya kedvezőbb képet mutat az országos átlagnál. Az álláskeresőik között legnagyobb arányban a szakközépiskolai, technikumi, gimnáziumi végzettségűek szerepelnek.

4. Oktatás, nevelés

A városban a Bonyhádi Varázskapu Bölcsőde és Óvoda intézményi keretén belül működik a Városi Bölcsőde (3 csoporttal), valamint 6 óvodai telephely Bonyhádon (Széllakásos, Napsugár, Liget, Malom, Ficánka, Pitypang), ami kiegészül tagintézményekkel a környező településeken (Izmény, Kisvejke, Váralja, Kisdorog). A nők munkába állását segíti a 2015.01.14-től működő Csodavilág Családi Napközi is, mely magánfenntartású intézmény.

A városban 2 általános iskola, (Bonyhádi Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola Széchenyi István Általános Iskola, valamint a Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Kollégium Általános Iskola) és 3 középiskolai (Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium; Bonyhádi Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola Arany János Gimnázium; Szekszárdi SZC Perczel Mór Szakképző Iskolája és Kollégiuma), valamint a Bartók Béla Alapfokú Művészetoktatási Intézmény működik.

A fenti intézményekben: bölcsődei férőhelyek száma (2020-ban) 36, óvodai férőhelyek száma (gyógyypedagógiai neveléssel együtt) 445 hely, míg az általános iskolai tanulók száma (gyógyypedagógiai oktatással együtt) 1057 fő, nappali tagozatos középiskolai tanulók száma (a hat-, nyolcévfolyamos gimnáziumok megfelelő évfolyamaival együtt) 980 fő.

5. Kultúra, közélet

Városunkban az alábbi közművelődési intézmények találhatók:

- Solymár Imre Városi Könyvtár
- Völgységi Múzeum
- Vörösmarty Mihály Művelődési Központ

A Vörösmarty Mihály Művelődési Központ nem csak a város, hanem a városkörnyék kulturális életének egyik fő színtere. Az intézményben szakkörök, klubok, alkotó- és művészeti csoportok működnek. A Művelődési Központ rendezi a hagyományörző és nemzetiségi, valamint városi programokat, fesztiválokat. Színházi előadásokat, bálakat, kiállításokat rendez, ezen kívül tanfolyamok szervezésében is a város rendelkezésére áll.

A városban a következő tájházak, emlékszobák, gyűjtemények tekinthetők meg:

- Magyarországi Németek Háza, Heimatsutbe-tájszoba
- Székely Ház tájszobája
- Tűzoltó Múzeum
- Zománcgyár Üzemtörténeti Gyűjteménye
- Barokk Orgonaépítő Műhely
- Bonyhádi Evangélikus Gyűjtemény
- Óvodamúzeum

Bonyhádon hagyományosan erős a civil közösségi élet. A szervezetek jelentős hányada a kultúra és a sport területén tevékenykedik.

Az Önkormányzat 2019-ben 43 civil szervezet/egyesület/alapítvány/klub/kör működését összesen 6.000.000 Ft-tal, és 14 sportegyesületet összesen 30.000.000 Ft-tal támogatta. Ezáltal hozzájárul a különböző rendezvények, előadások, kiállítások megrendezéséhez, kiadványok megjelentetéséhez, vagy éppen egy szervezet működési feltételeinek megteremtéséhez. 2019-ben alakult meg a Bonyhádi Helyi Akciócsoport (HACS), mellyel lehetőséget nyertünk a Kormánytól arra, hogy Bonyhád város területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező intézmények, nemzetiségi önkormányzatok, egyházi- civil és nonprofit szervezetek 500.000 – 20.000.000 Ft közötti vissza nem térítendő támogatásban részesüljenek helyi programjaik, ötleteik megvalósításához. A CLLD néven ismertté vált támogatással a bonyhádi civil szervezet között összesen 212,5 millió Ft kerül felosztásra, és az elkövetkező három évben a tervezett programok megvalósítására.

6. Egészségügyi ellátórendszer

2010. szeptember 30. napján adták át a kívül belül megújult Bonyhádi Kórház és Rendelőintézetet. A rekonstrukció Európai Unió támogatásból, valamint önkormányzati-forrásból közel, 1,200 millió forintból valósult meg. A kórházban folyamatos a felújítás és az eszközpark korszerűsítése. A kórház korábbi

átalakításának folytatásaként (2013-2015 között) 264 millió Ft-ból teljes körűen megújult a tüdőgyógyászati részleg. A tüdőgyógyászat mellett az egynapos sebészet is bővült. A műtéti eszközök fejlesztése hozzájárult, hogy a bonyhádi térség lakosainak gyorsabb és teljesebb körű legyen az ellátása. Egy sikeres pályázat eredményeként a bonyhádi kórházban a foglalkoztatás biztonságához nagyban hozzájárul az elnyert közel 9,2 millió Ft támogatás, melyből hét személy munkáját tudják finanszírozni. A támogatás hozzájárul az ellátás szakmai minőségének javulásához és növeli a megbízhatóságot. 2017-ben a Richer Egészségváros programnak köszönhetően összegyűlt 8,338 millió forintból kórháztechnikai eszközök és funkcionális betegágyak beszerzése valósulhatott meg. A Bonyhádi Kórház és Rendelőintézet területi ellátási kötelezettsége az alábbi településekre terjed ki: Kakasd, Bonyhád, Kismányok, Mucsfa, Nagymányok, Závod, Bonyhádvarasd, Nagyvejke, Kisdorog, Cikó, Lengyel, Györe, Aparhant, Grábóc, Izmény, Bátaapáti, Kisvejke, Tevel, Váralja, Mőcsény.

Járó- és fekvőbeteg-szakellátás

A járóbeteg szakellátást, a 24 órás sebészet-traumatológiai ellátást, az ápolást, szakápolást, a krónikus belgyógyászati ellátást és a krónikus tüdőgyógyászati ellátását a Bonyhád Városi Kórház és Rendelőintézet biztosítja. A kórház 2012. május 1-től állami fenntartásban működik. Fenntartója az Állami Egészségügyi Ellátó Központ.

A kórház ágyszámai:

Krónikus belgyógyászat: 80 ágy

Krónikus tüdőgyógyászat: 20 ágy

Ápolási osztály: 40 ágy

Összesen: 140 ágy

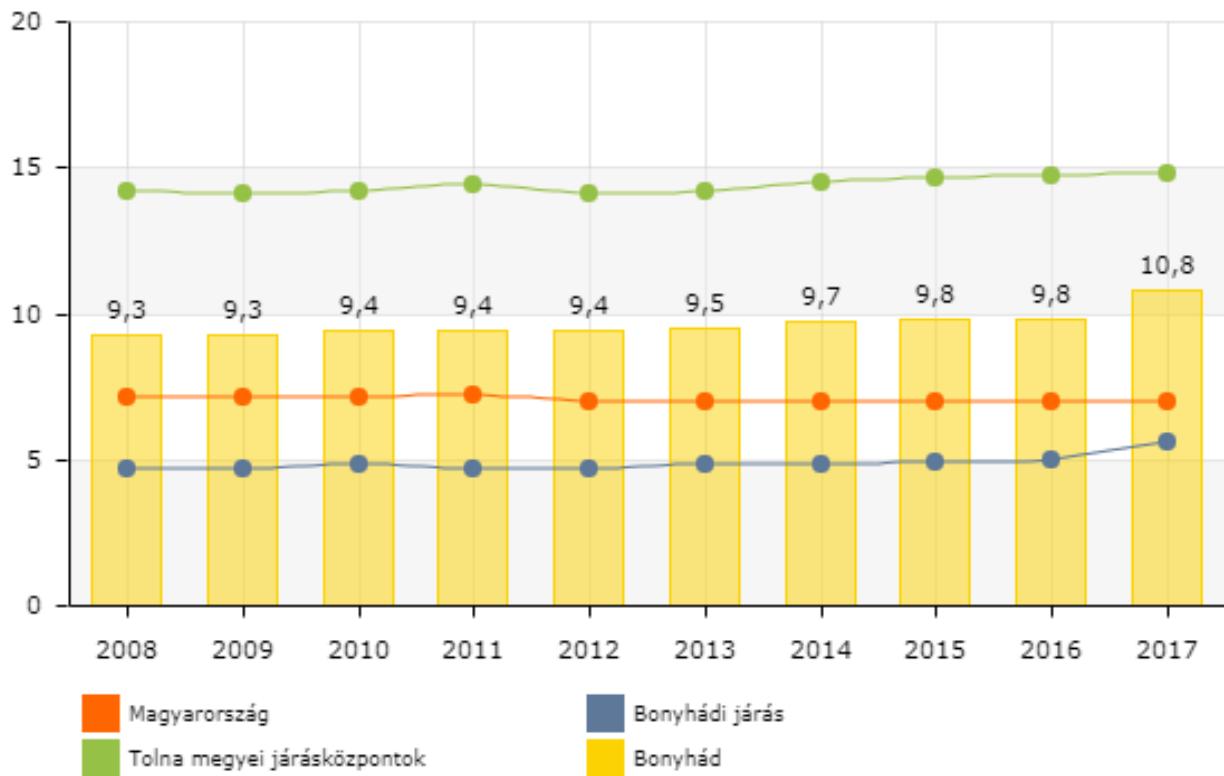
A járóbeteg szakellátás szakrendelése:

Anyagcsere betegségek gondozója, Belgyógyászat, Bőrgyógyászat, Család és Nővédelmi tanácsadó, Csontsűrűség mérés, Felnőtt ideggondozó, Fizioterápia, Foglalkozás egészségügy, Fül - orr - gégeész, Gasztroenterológia, Gyógymasszázs, Gyógytorna, Ideggyógyászat, Kardiológia, Központi betegfelvétel, Laboratórium, Nőgyógyászat, Ortopédia, Proktológia, Reumatológia, Röntgen, Sebészet-Traumatológia, Szemészet, Tüdőgondozó, Tüdőszűrés, Ultrahang, Urológia.

Egynapos ellátások: egynapos nőgyógyászat, egynapos ortopédia, egynapos sebészet, egynapos traumatológia.

Krónikus ellátások: Belgyógyászati krónikus osztály, Pulmonológiai krónikus osztály, Ápolási osztály

(c) 2020 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.



1. Alapellátás

A háziorvosi alapellátást hét háziorvos biztosítja:

- 1.körzet: Dr. Kovács Katalin
- 2.körzet: Dr. Papp Tivadar
- 3.körzet: Dr. Cseh Miklós
- 4.körzet: Dr. Molnár Mária
- 5.körzet: Dr. Sebestyén József
- 6.körzet: Dr. György Mária

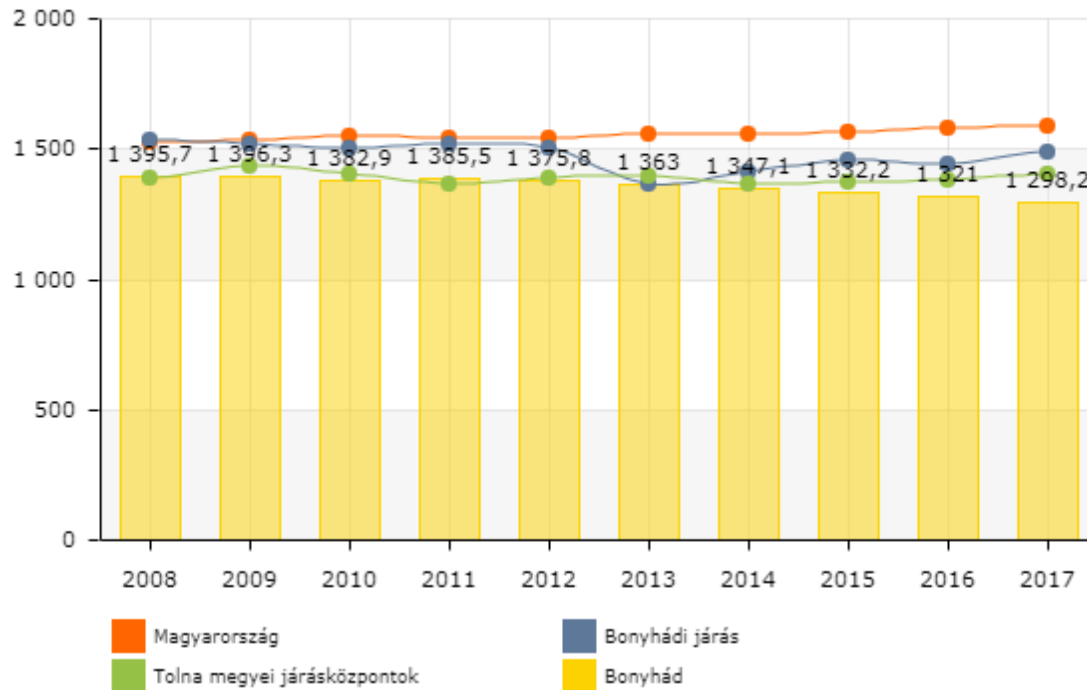
1.1. Házi gyermekorvosi ellátás

A házi gyermekorvosi ellátást három gyermekorvos biztosítja:

- 1.körzet: Dr. Kuhl Zsuzsanna
- 2.körzet: Dr. Bese Zsuzsanna
- 3.körzet: Dr. Simon Mária

Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakos száma (fő)

(c) 2020 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.



12. ábra

Az egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok számát (12. és 13. ábra) tekintve városunk kedvező helyzetben van. 2008 óta a bonyhádi házi- és házi gyermekorvosokra, az országos és a megyei járásközpontokban jellemző átlagnál kevesebb beteg jut, így az orvosok nagyobb figyelmet és több időt tudnak fordítani betegeikre.

Mutató	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Háziorvosok száma [fő] (T-STAR, BP-STAR)	7	7	7	7	6
Házi gyermekorvosok száma [fő] (T-STAR, BP-STAR)	3	3	3	3	3
Háziorvosi szolgálathoz tartozó szakápolók/ápolók száma [fő] (T-STAR, BP-STAR)	12	13	13	13	13
A háziorvosok által ellátott szolgálatok száma [darab] (T-STAR, BP-STAR)	7	7	7	7	7
A háziorvosok helyettesítésben ellátott szolgálatainak száma [darab] (T-STAR, BP-STAR)	n.a.	n.a.	n.a.	0	1
A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma [darab] (T-STAR, BP-STAR)	3	3	3	3	3
A házi gyermekorvosok helyettesítésben ellátott szolgálatainak száma [darab] (T-STAR, BP-STAR)	n.a.	n.a.	n.a.	0	0
Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma [darab] (T-STAR, BP-STAR)	6	6	6	6	6
Felnőttek és gyerekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma [darab] (T-STAR, BP-STAR)	1	1	1	1	1
A háziorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen [eset] (T-STAR, BP-STAR)	95 208	91 293	92 850	90 312	88 759
A házi gyermekorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen [eset] (T-STAR, BP-STAR)	31 374	32 598	32 368	30 778	29 679
A háziorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek (rendelőben ellátott esetek) száma [eset] (T-STAR, BP-STAR)	92 790	89 397	90 688	88 382	87 362
A házi gyermekorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek (rendelőben ellátott esetek) száma [eset] (T-STAR, BP-STAR)	30 081	31 300	31 010	29 566	28 799
A háziorvosi ellátásban a lakáson történt beteglátogatások (rendelőkön kívüli ellátások) száma [eset] (T-STAR, BP-STAR)	2 418	1 896	2 162	1 930	1 397
A házi gyermekorvosi ellátásban a látogatások (rendelőkön kívüli ellátások) száma [eset] (T-STAR, BP-STAR)	1 293	1 298	1 358	1 212	880
Betöltött védőnői álláshelyek száma [darab] (T-STAR, BP-STAR)	7	7	6	5	6

13. ábra

Fogorvosi alapellátás

1. A lakosság fogorvosi alapellátásának biztosítására az önkormányzat a következő szerződésekkel rendelkezik:

1. körzet - HerbaDent Kft. – dr. Bencze Bálint
2. körzet – dr. Söllei Margit
3. körzet – Mildent Kft. – dr. Haris Richard Milán
4. körzet – Mildent Kft. dr. Palkó Erzsébet

2. *Iskolafogászat:*

- Körösi Lászlóné dr. Pavlik Csilla,
- közalkalmazotti státuszban: dr. Fábián Zoltán

14. ábra Ezer lakosra jutó működő kórházi ágyak száma (db)

A város különböző pontjain 4 gyógyszertár szolgálja ki a lakosságot.

- 6-os Gyógyszertár,
- Aranyas Gyógyszertár
- Melissa Gyógyszertár
- Szent Imre Gyógyszertár.

2019. februárja, majd szeptembere óta az Aranyas és a Szent Imre gyógyszertár is új helyszínen a mai kor igényeit mindenben kielégítő technikai eszközökkel, környezettel és barátságos kiszolgálással várja a gyógyulni vágyókat.

A városban egy mentőállomás működik, amely biztosítja, hogy a betegek a lehető legrövidebb idő alatt az egészségügyi állapotuknak megfelelő ellátási helyre kerüljenek.

7. Szociális ellátórendszer

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 87. § - a értelmében az önkormányzatok társulást alkothatnak feladatellátásuk megszervezésére, ha az hatékonyabb és célszerűbb, mint az „egyéni” feladatellátás. A Völgyeségi Önkormányzatok Társulása ennek szellemében alakult meg 21 település részvételével, melynek ma az egész járás, 25 település a tagja. A társulás az Mötv. 13.§ (1) bekezdés 8. és 8.a. pontjaiban meghatározott szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások körében, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (továbbiakban: Szt.) meghatározott szociális alapszolgáltatási és szakosított ellátási feladatokat látja el.

A feladatokat:

- szociális helyzetre, egészségi és mentális állapotra tekintettel
- a rászorulóknak teljes körű ellátását végző, valamint
- speciális helyzet, vagy állapot alapján az egyéni ellátást, szolgáltatást biztosító intézmény.

A szolgáltatást oly módon végzi, hogy figyelembe veszi az ellátást igénybe vevőket megillető alkotmányos jogok tiszteletben tartását, különös figyelemmel:

- az élethez, emberi méltósághoz

- a testi épséghez
- a testi-lelki egészséghez való jogra.

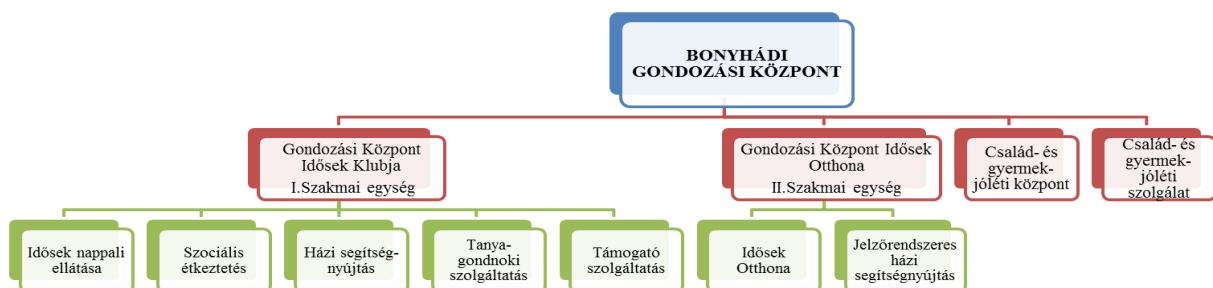
Ellátási területe:

Aparhant	Felsőháza	Kéty	Mórág	Nagyvejké
Bátaapáti	Grábóc	Kisdorog	Mőcsény	Tevel
Bonyhád	Györe	Kismányok	Mucsfa	Váralja
Bonyhádvarasd	Izmény	Kisvejké	Murga	Závod
Cikó	Kakasd	Lengyel	Nagymányok	Zomba

Ellátottak köre:

Az intézmény ellátási területén élő (lakcímmel vagy tartózkodási címmel rendelkező), időskorúak, gyermekek, családok, súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személyek, valamint a városban tartózkodó hajléktalan személyek, illetve szociális helyzetük, vagy egészségi állapotuk miatt rászorultak.

Az intézmény szervezeti felépítése:



Alapellátás:

- tanyagondnoki szolgáltatás
- szociális étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- családsegítés
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- támogató szolgáltatás
- időskorúak nappali szociális ellátása – Idősek Klubja
 - gyermekjóléti szolgáltatás

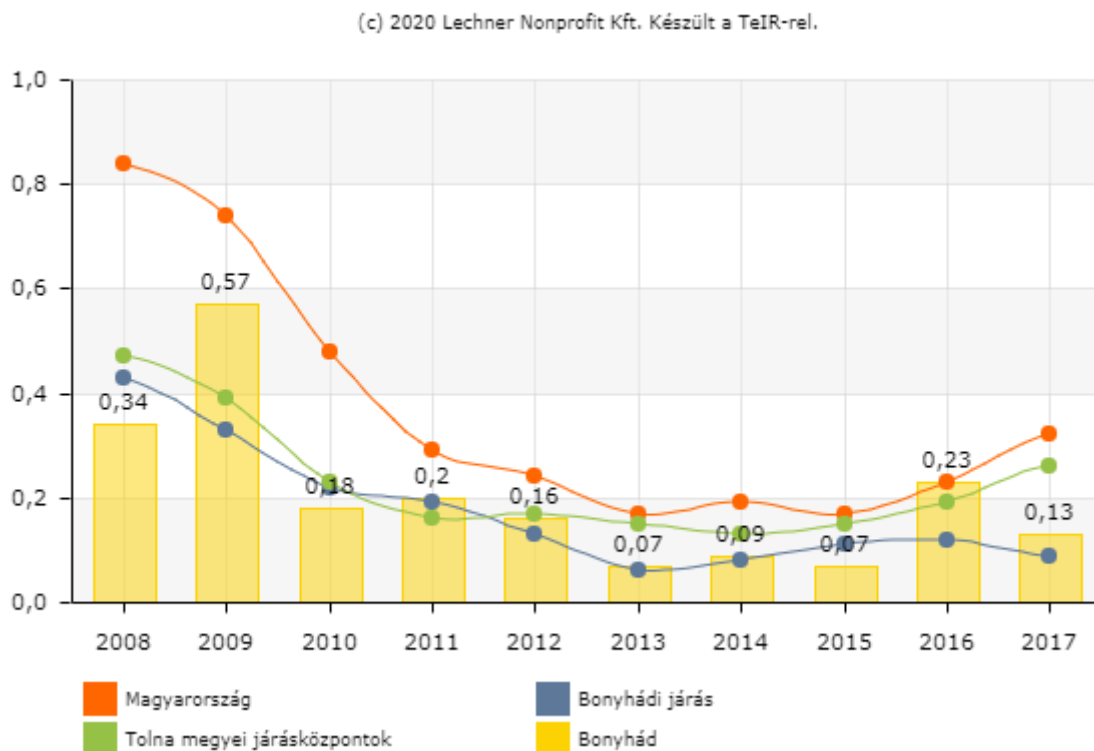
Szakosított ellátás:

- ápolást, gondozást nyújtó ellátás

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások integrált formában, szakmai egységként működnek, az egyes ellátási formák egymással alá - fölérendeltségi viszonyban nem állnak. Két esetben a szakmai egység nem önálló ellátási formából áll, hanem két szolgáltatás képez egy egységet.

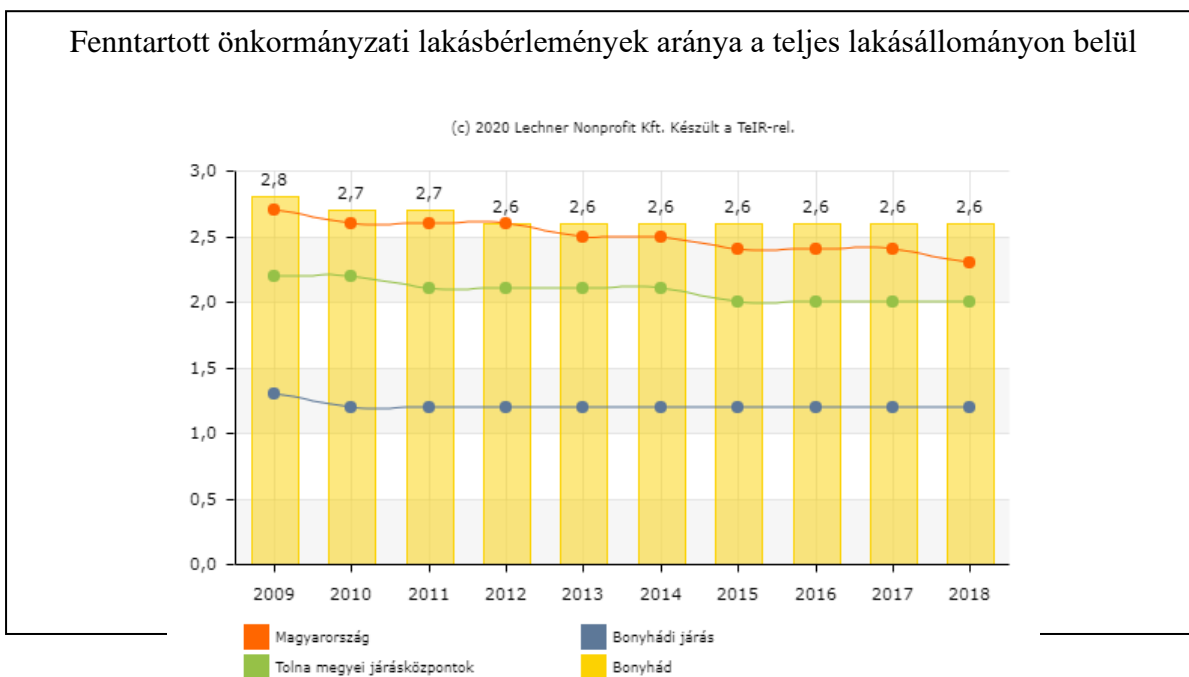
8. Lakásállomány

Bonyhád 2017-ben a lakóingatlanok száma: 5.591 db. A vizsgált időszakban 2016-ban jelentősen megnőtt a lakásépítések száma a városban. A városunkban a Tolna megyei járásközpontokban épített lakások számát (0,19%) meghaladva, nagyjából az országos szinttel megegyező (0,23 %) mértékű beruházások (lakóingatlan építések) folytak. 2017-re a beruházások mértéke csökkenő tendenciát mutatott. Sajnálatos módon frissebb adat nem áll rendelkezésünkre, holott a családtámogatási rendszer reformációja (csok, babaváró hitel stb.) magával hozza (hozta) a lakásállomány növekedést.



15. ábra Épített lakások aránya (éves lakásállomány százalékában)

8.1. Önkormányzati ingatlanok helyzete, állapota



A grafikonból jól látszik (16. ábra), hogy Bonyhád az önkormányzati lakásbérlemények tekintetében igen kedvező pozíciót foglal el. A Tolna megyei járásközpontokat (2%), valamint az országos szintet (2,3%) is meghaladva (2,6%) tart fenn lakásbérleményeket. Ugyanakkor megjegyzendő, hogy a kereslet még mindig meghaladja a kínálatot.

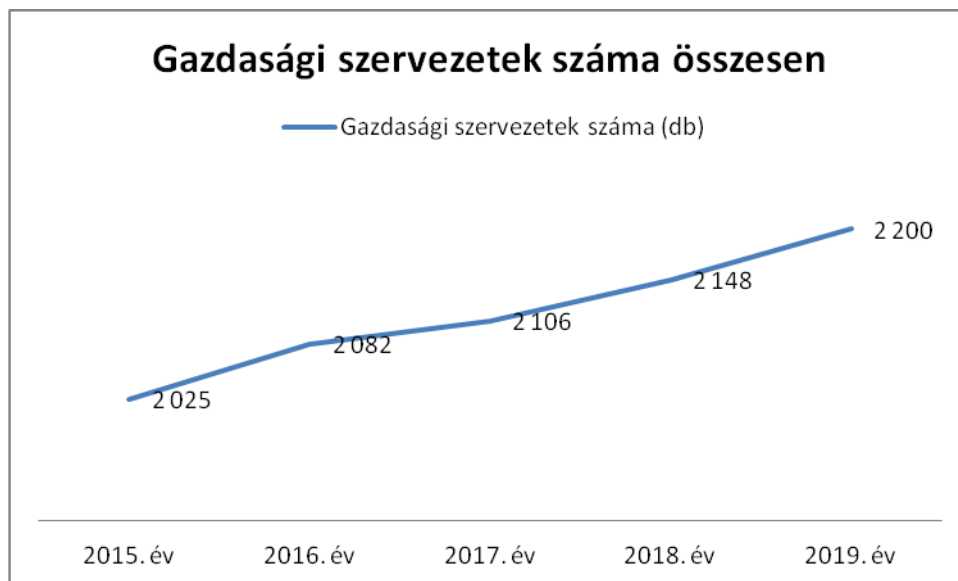
Bonyhád Város Önkormányzata tulajdonában (résztulajdonában) 141 darab lakóingatlan és 56 darab egyéb (rendelő, üzlet, raktár, garázs) ingatlan van. Az egyéb bérlemények és a lakóingatlanok összesen 46 db épületben helyezkednek el, amiből 28 db vegyes tulajdonú és 18 önkormányzati tulajdonú épület.

Közüintézmények (iskola, óvoda, múzeum, művelődési ház, sportlétesítmények stb.) 41 db ezek mind kizárólag önkormányzati tulajdonú épületek.

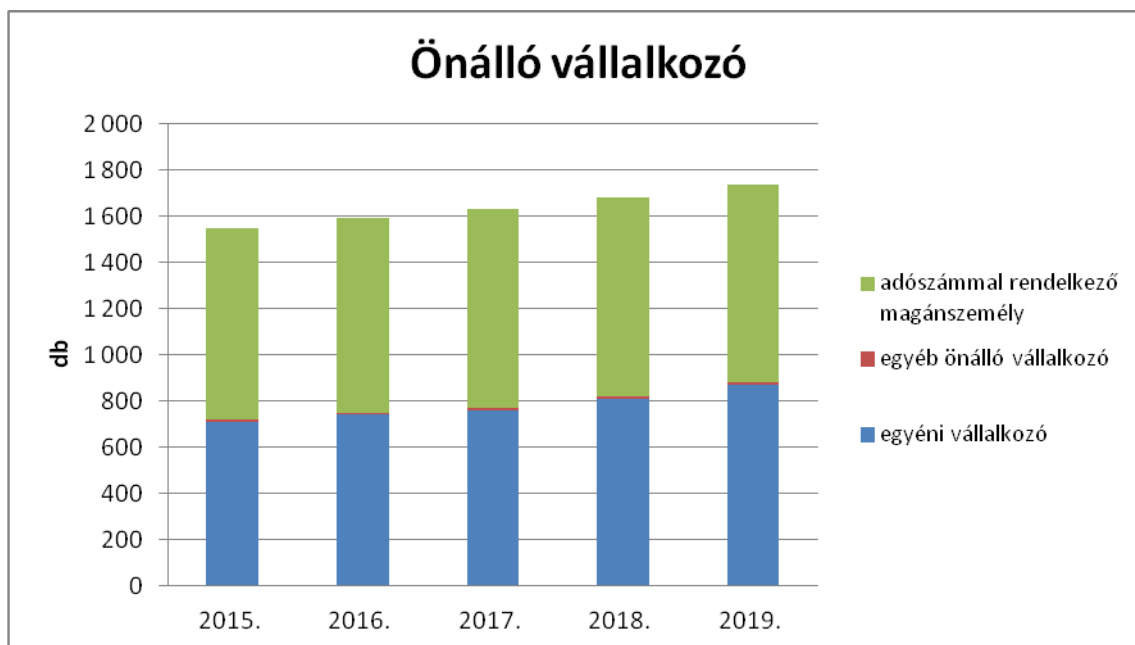
9. Ipar, mezőgazdaság, kereskedelem

Bonyhád gazdasági életében egyaránt szerepet játszik az ipar, a mezőgazdaság és a kereskedelem. Az iparszerkezet kialakulását és fejlődését évtizedeken keresztül a könnyűipar folyamatos növekedése jellemezte. Olyan üzemek alakultak ki (pl.: cipőipar, textilipar), amelyek 70-80%-ban a nők foglalkoztatására építették termelésüket. A mezőgazdaság a nagyarányú gépesítés következtében már a 80-as években is csak kis létszámú munkaerőt alkalmazott. A privatizáció és a kárpótlás következtében ebben a szférában is megnőtt a vállalkozók száma.

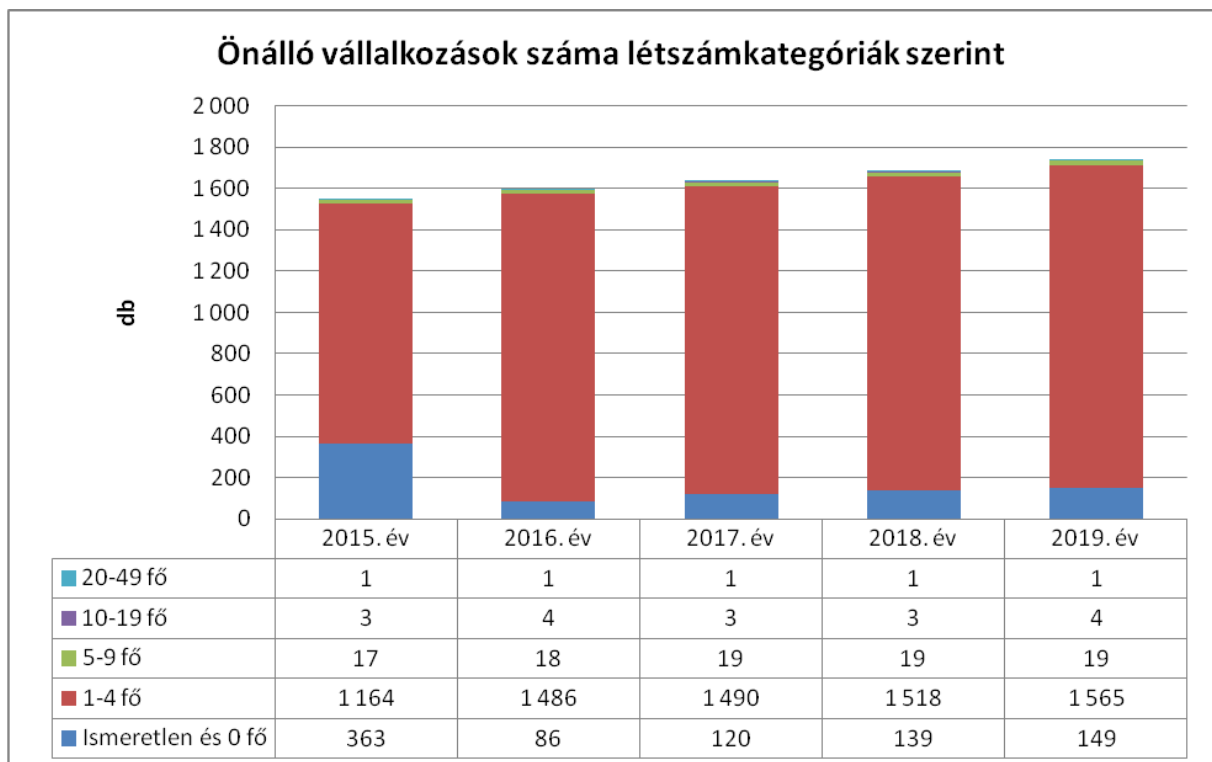
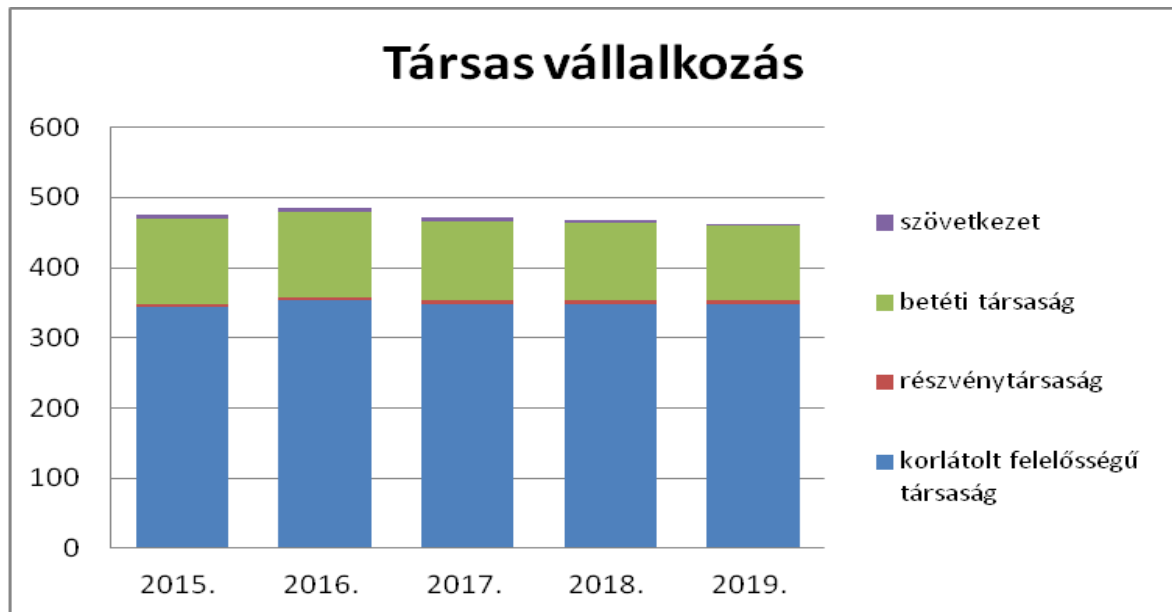
A KSH adatai alapján látható, hogy 2015 óta folyamatosan emelkedik a gazdasági szervezetek száma. 2017-2019 között ez a szám 2 025-ről 2 200-ra emelkedett, mely 8,64 %-os növekedést mutat.



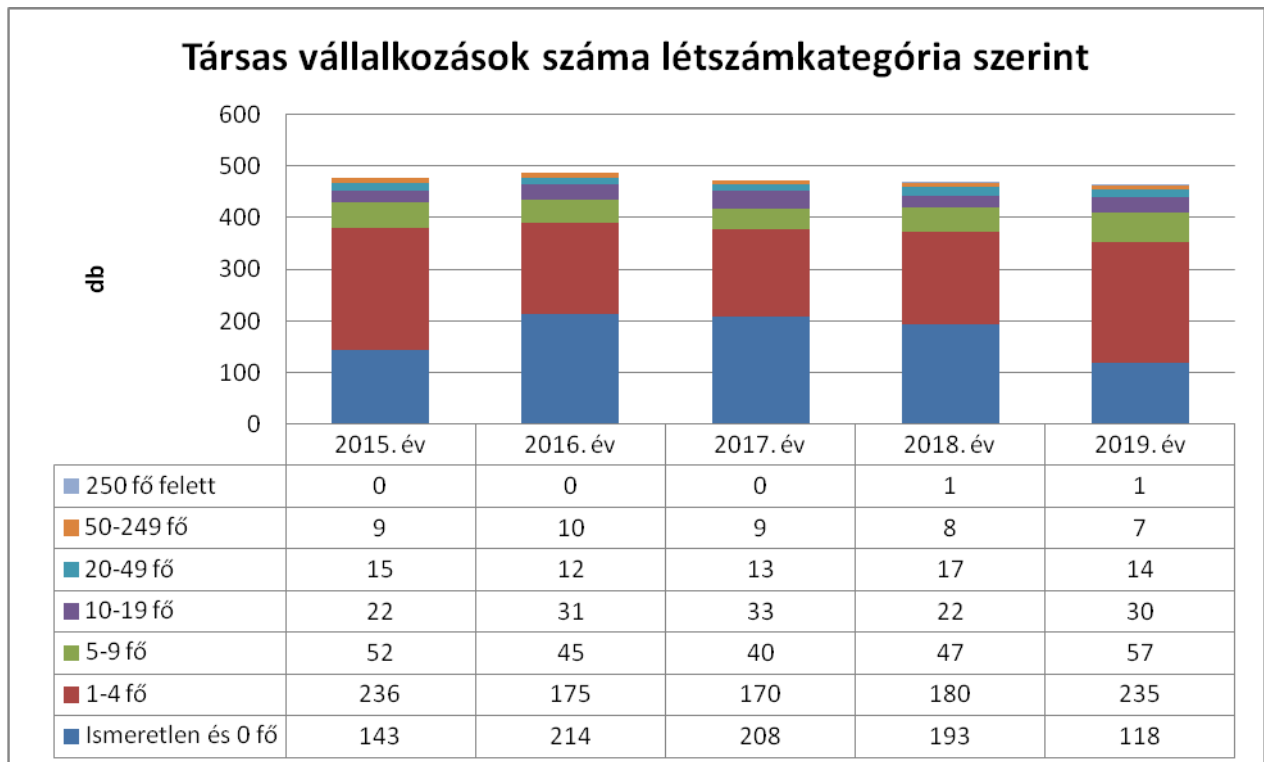
Gazdálkodási forma szerint az önálló vállalkozók aránya jóval meghaladja (3-4-szerese) a társas vállalkozások számát. Az önálló vállalkozók közül az egyéni vállalkozók száma 12,23 %-kal emelkedett 2015-2019 között.



A társas vállalkozások számának alakulását a lenti ábra mutatja be. A szövetkezeti forma napjainkban nem a preferált vállalkozási formák közé tartozik, ugyanakkor a korlátolt felelősségű társaságok népszerűek és számuk is viszonylagos állandóságot tükröz.



Az önálló vállalkozásokra (egyéni vállalkozó, szabadfoglalkozásúak) az 1-4 fős létszámkategória a legjellemzőbb. 2015-2019 között arányuk 34,45%-kal nőtt. A 20-49 főt alkalmazók száma 2015-től folyamatosan stagnál, száma Bonyhádon 1.

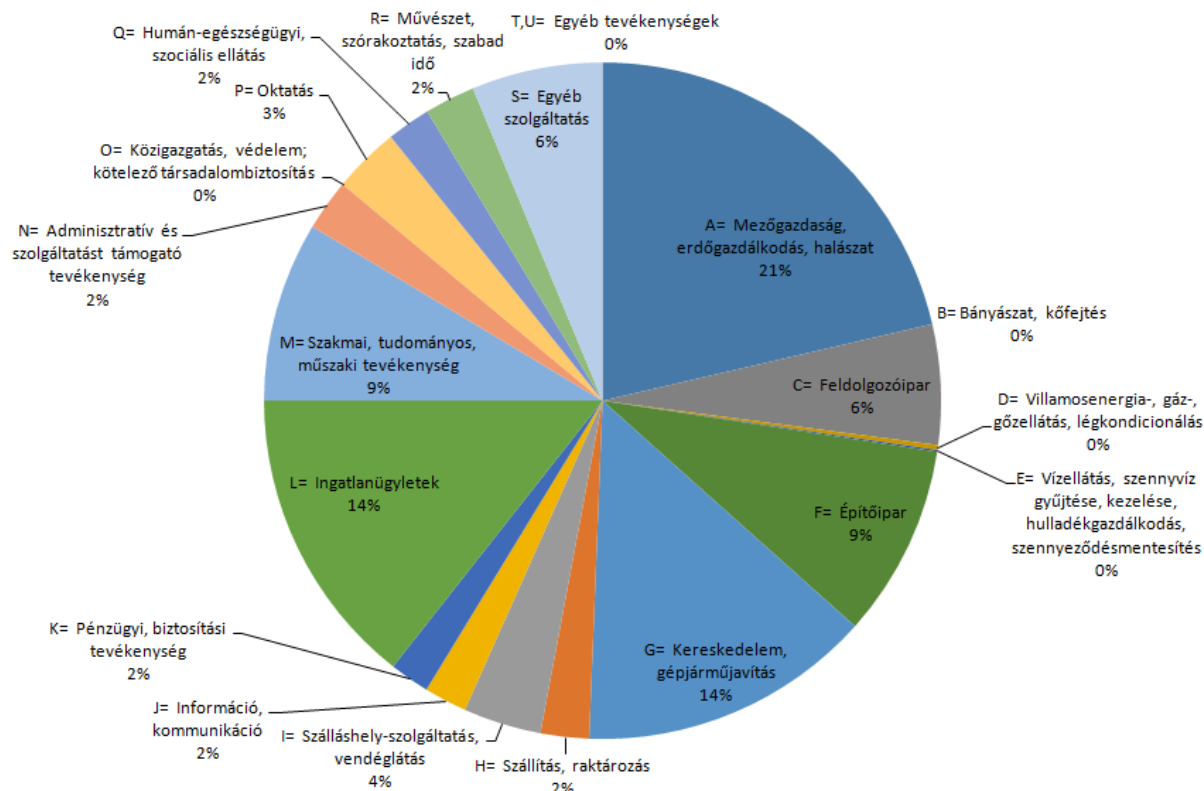


Társas vállalkozások létszámkategóriáját tekintve –hasonlóan az önálló vállalkozókéhoz - szintén a 1-4 főt alkalmazók kategóriája a legjellemzőbb. Tekintettel arra, hogy a 2015-2019-es időszakban a társas vállalkozások száma összességében csökkent így a létszámkategórián belül sem számíthatunk pozitív irányban való elmozdulásra. 2015-2019 között csupán a 10-19 főt alkalmazók száma emelkedett (36,36 %-kal) Társas vállalkozásnál már megjelenik az 50-249 fős létszámkategória, és 2018-tól már a 250 főt meghaladó létszámkategória is megjelenik.

Bonyhádon 2020. áprilisi adatok alapján a legnagyobb foglalkoztatók:

- Schäfer-Oesterle Kft. – 478 fő
- Knipl Kft.- 384 fő
- EMA-LION Bonyhádi Zománcáru Kft.- 239 fő
- Bogos-Trans Fuvarozási és Kereskedelmi Kft. – 118 fő

Regisztrált vállalkozások számának eloszlása gazdasági formakód szerint



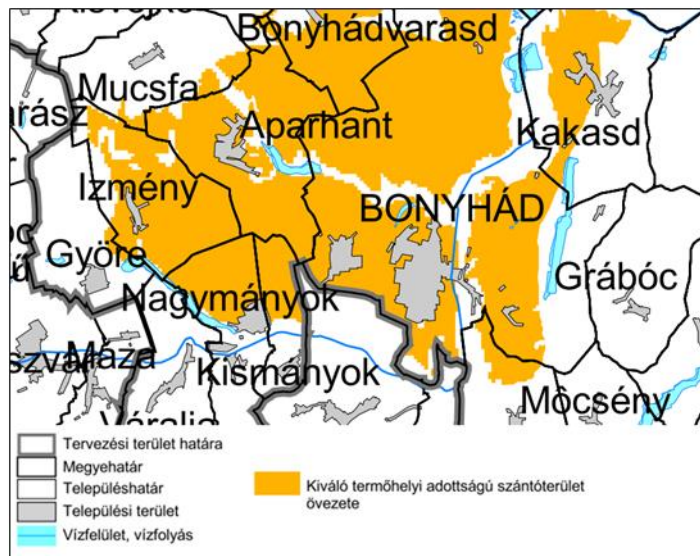
A regisztrált vállalkozások gazdasági formakód szerinti besorolásának eloszlása látszik a fenti kördiagrammon. 2019-es adatok alapján legnagyobb arányban (21%) a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat tevékenységgel összefüggő vállalkozások vannak jelen a piacon, ezt követi a kereskedelem és gépjárműjavítás (14%), valamint az ingatlanügyletekkel foglalkozó cégek (szintén 14%) és 9-9%-ban vannak jelen az építőipari tevékenységet folytató vállalkozások valamint a szakmai, tudományos, műszaki tevékenységi körrel rendelkezők.

A vizsgált időszakban (2015-2019 között) az építőipari tevékenységet folytató vállalkozások száma 41%-kal, az egyéb szolgáltatások 39,4%-kal, a szakmai, tudományos, műszaki tevékenységgel foglalkozók aránya 18,86%-kal emelkedett.

9.1. Mezőgazdaság

Bonyhád az Országos Területrendezési Terv (OTrT) és ennek megfelelően a Tolna Megyei Területrendezési terv besorolása alapján (21. ábra) kiváló termőhelyi adottságú szántóterület (külterület Ny-i részén), jó termőhelyi adottságú szántóterület, valamint kiváló termőhelyi adottságú erdőterületi övezetbe sorolt város. A regisztrált vállalkozások 21 %-a tevékenykedik valamilyen mezőgazdasági ágazatban.

Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület

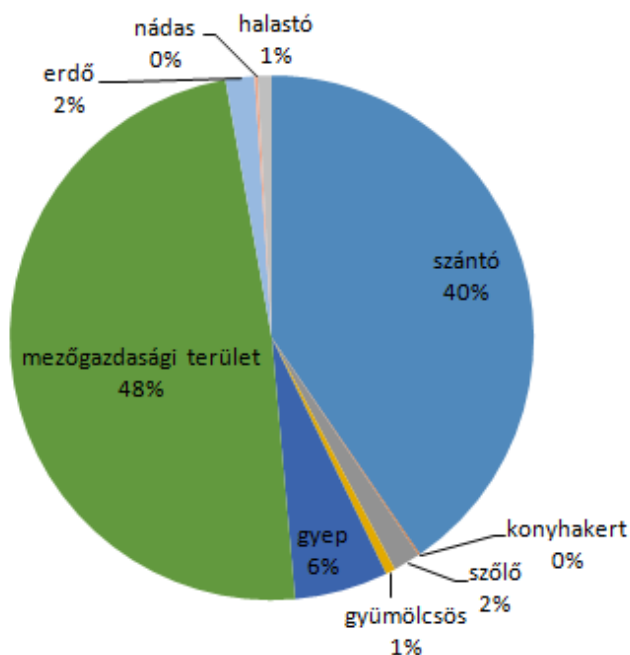


21. ábra

forrás: Tolna Megye Területrendezési Terve

2019-es adatok alapján Bonyhádon a használt (hasznosított) fölterület nagysága 7 432,05 hektár. A gazdaságok száma összesen 491, melyből 485 egyéni gazdaság. A földterület hasznosított mértéke a gazdasági ágak között eloszlását a lenti ábra mutatja. A használt földterület 48%-a mezőgazdasági terület, 40%-a szántó és csupán 1-2%-ot tesznek ki az erdők, nádasok, szőlősök, gyümölcsösök.

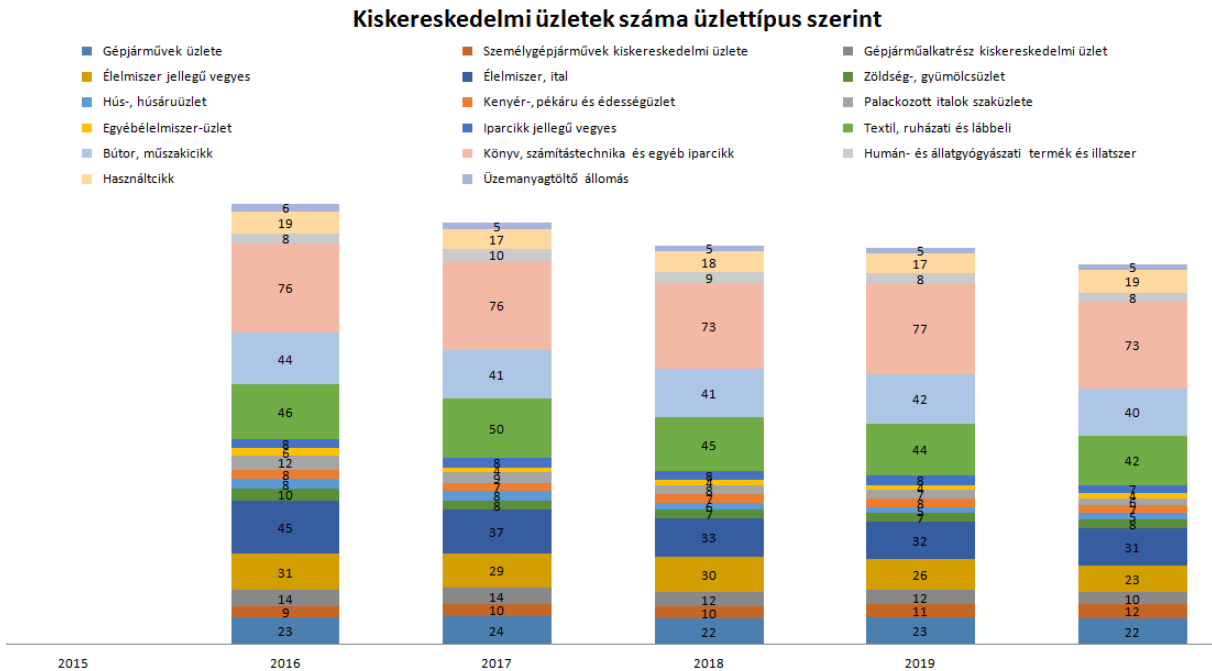
Használt földterület művelési ágak szerint



9.2. Kereskedelem

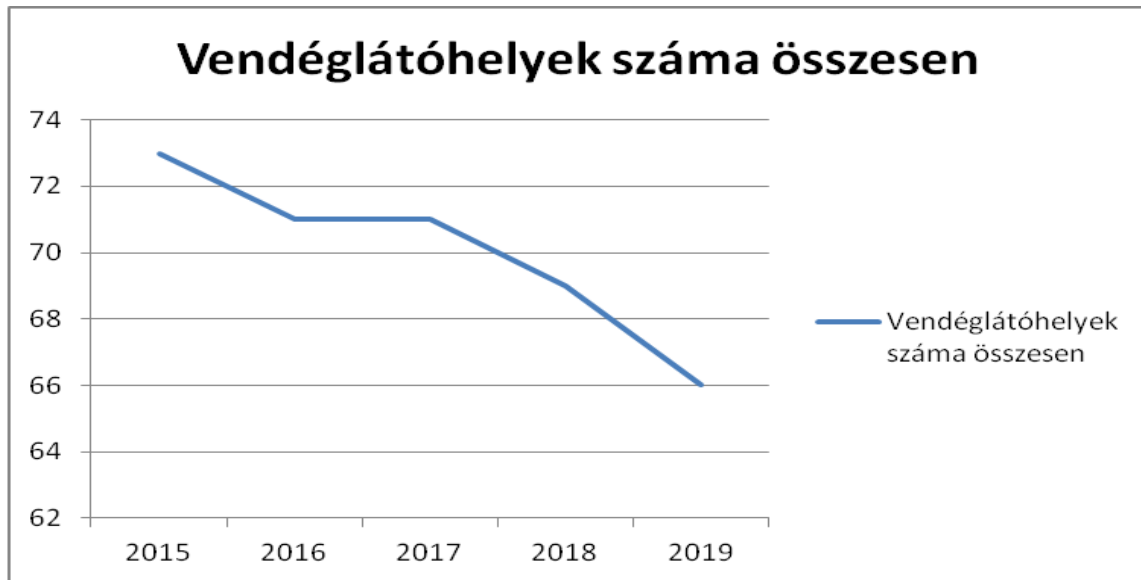
2019-ben összesen 291 kiskereskedelmi üzlet és 4 multinacionális vállalat, heti kétszeri piac látta el a kereskedelmi funkciókat a városban.

A kiskereskedelmi üzletek száma a vizsgált időszakban évről-évre fokozatosan csökkent, melynek pontos alakulása az alábbi:

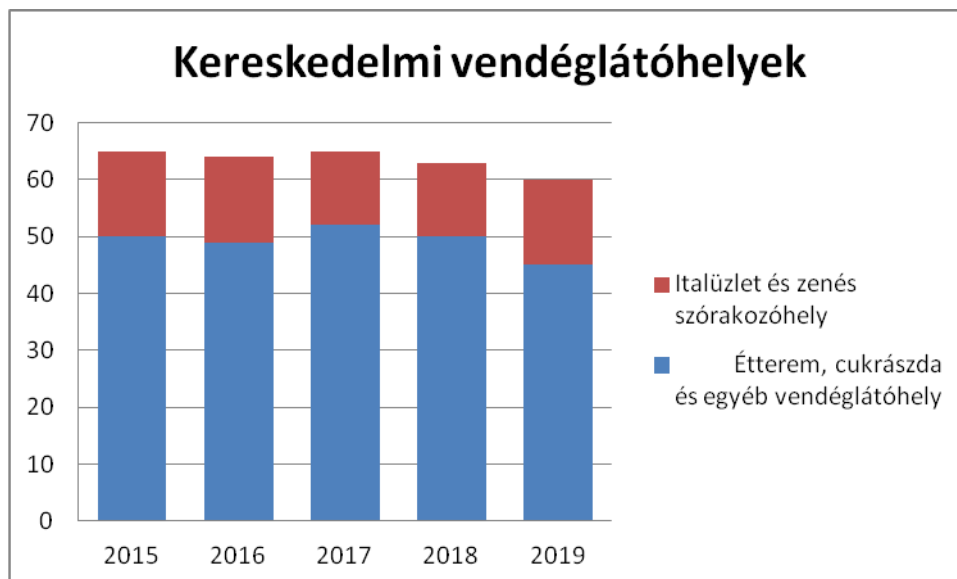


10. Vendéglátás

A vendéglátóhelyek száma 2015-2019 között 10,6%-kal csökkent. 2019-ben 66 vendéglátó egység működött, melynek 90%-a kereskedelmi vendéglátóhely (italüzlet és zenés szórakozóhely; illetve étterem, cukrászda és egyéb vendéglátóhelyként üzemel) míg a munkahelyi, rendezvényi, és közétkeztetést végző vendéglátóhelyek 10%-ot tesznek ki .

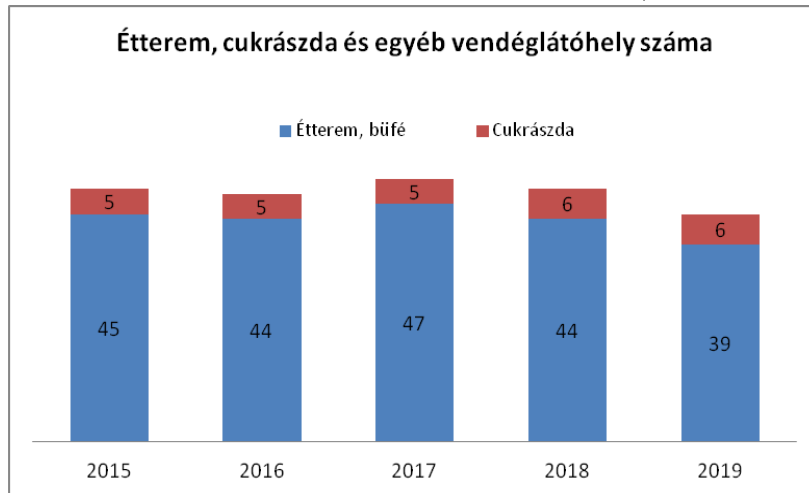


A vendéglátóhelyek számának csökkenésével a kereskedelmi vendéglátó egységek száma is csökkent. Bonyhádön a kereskedelmi vendéglátóhelyek tekintetében legnagyobb arányban az éttermek és büfék vannak jelen.





melyből étterem, cukrászda és egyéb vendéglátóhely megoszlásának alakulása



A Bonyhádi Termálfürdőt 2012. május 1-jén adták át ünnepélyes keretek között.

A Fürdő időszakosan (időjárásnak megfelelően) júniustól- szeptemberig várja az alábbi medencetípusokkal és élményelemekkel a vendégeket.

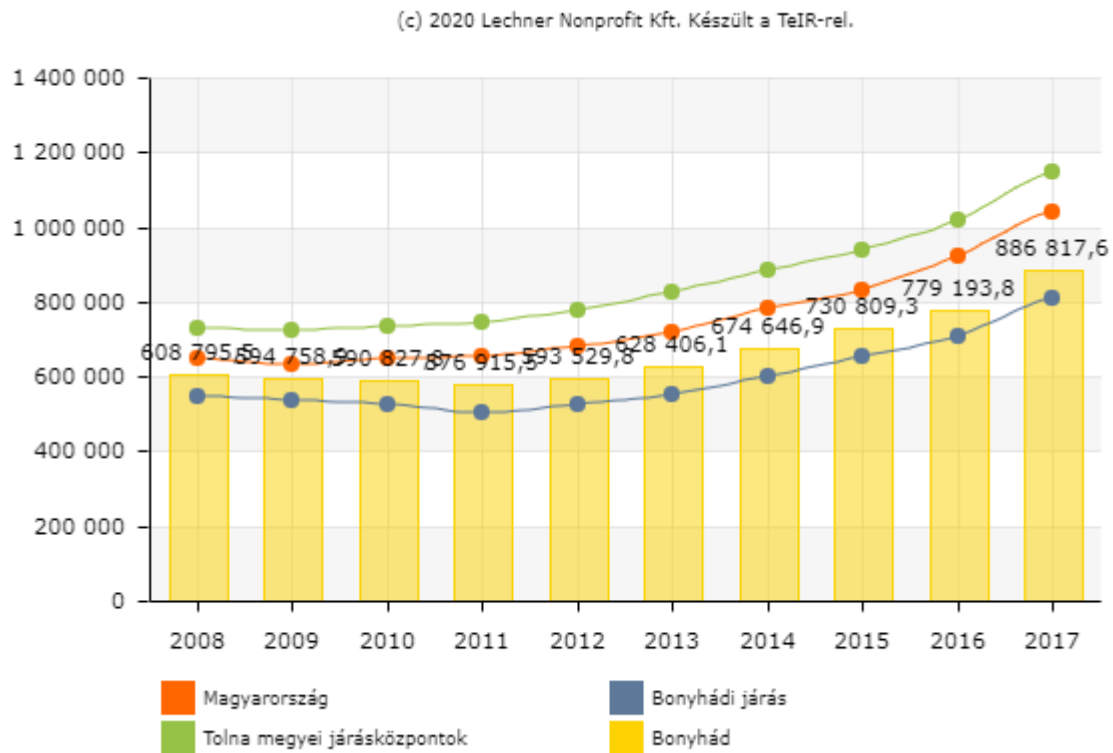
Medencetípusok	Vízfelület (m ²)	Medence térfogat (m ³)	Fajlagos kapacitás (fő/m ²)	Kapacitás (fő)	Élményelemek
élmény-úszómedence	538,76	753,2	0,2	107	csúszda, 25 m-es úszósáv, sodróár, gejzír, nyakzuhany, víz alatti teraszos ülő-fekvő felület
pancsoló medence	57,55	19,95	0,5	28	gyermek csúszda, gomba, vízköpő fóka
ülőmedence	44,55	39,6	0,4	18	hátmasszázs

A fürdőzés mellett több sportolási lehetőség is biztosított, mint pl.: a nemzetközi előírásoknak is megfelelő strandröplabda, illetve strandfoci sportpálya. Az említett két pálya országos szinten is a legjobbak közé sorolható. Mindkét pályán rendeztek már helyi, régiós és országos versenyeket is.

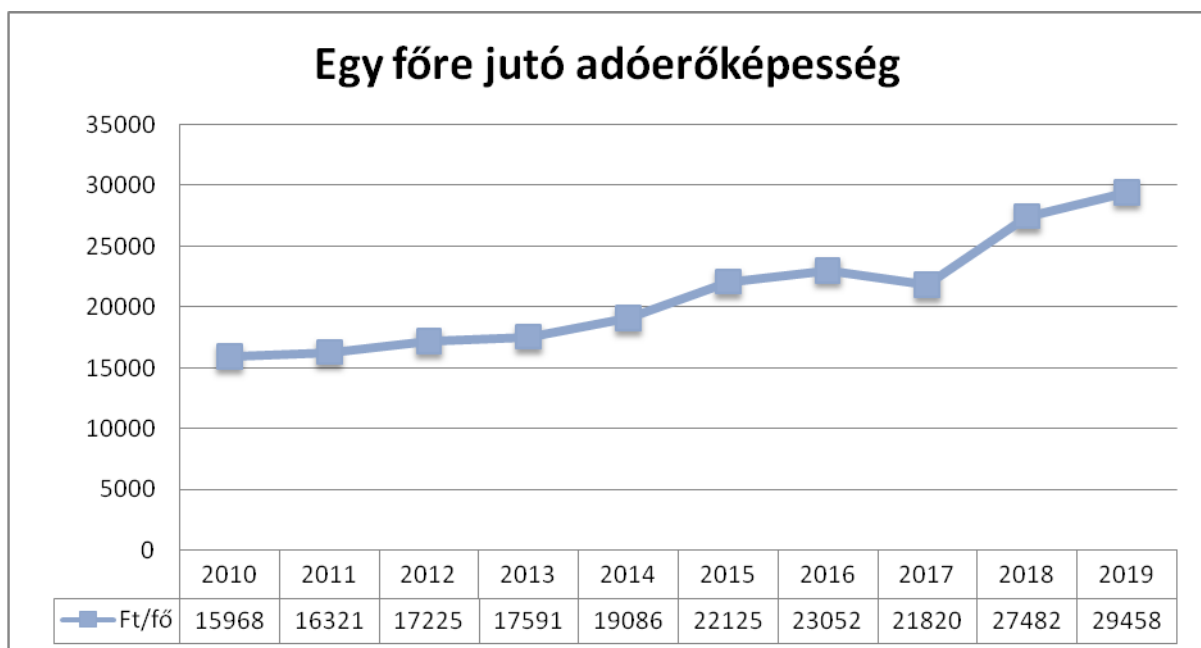
Az értékesített jegyek száma a megnyitás óta folyamatosan nő. A szervezett programok, az éjszakai fürdözések növelték a fürdő bevételeit.

11. Gazdasági helyzet

Bonyhádon 2008–2017 között kb. 45 % -kal emelkedett az egy főre jutó nettó belföldi jövedelem, mely az országos és a járásközponti átlagos emelkedéstől elmarad (27. ábra), de az országos és megyei szinttel összhangban 2011-óta folyamatosan emelkedik.



27. ábra Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem



28. ábra

Ahogy az a gazdasági program bevezetésében is szerepel, az adóerőképesség a gazdaságfejlesztésben meghatározó szerepet játszik. 2013. január 1-jétől az önkormányzatok finanszírozási rendszere jelentősen átalakult. Az addigi normatív alapú finanszírozást felváltotta a feladatalapú finanszírozás. Az önkormányzatok kötelező feladatainak csökkenésével (kórház és iskola állami fenntartókhoz történő telepítése) az új finanszírozási forma kötöttebb és sokkal jobban figyelembe veszi a helyi sajátosságokat. Ugyanakkor a személyi jövedelemadó átengedést megszüntette az elvart bevétel számításakor, így a helyi iparüzési adó szerepe és jelentősége megnövekedett. Az önkormányzati finanszírozási rendszer a centralizáció és a kötöttség irányába mozdult el.

Az adóerőképesség és az állami támogatások egyes elemeire vonatkozó szabályokat az adott évre vonatkozó költségvetési törvény határozza meg, ahol az állam által jutott támogatásba az adóerőképességet figyelembe veszi. Számos pályázat a támogatási intenzitás mértékét az az adóerőképesség 1 főre jutó összege alapján határozza meg.

12. Infrastruktúra

Intézmények

Bonyhád közintézményekkel és közszolgáltatásokat nyújtó hivatalokkal jól ellátott település. 2015. január 30-án Bonyhád, Szabadság tér 1. sz. alatt megnyílt kormányablak biztosítja a járásban élők számára, hogy lakóhelyükhöz minél közelebb, egyablakos rendszerben, igényeikhez igazodó ügyfélfogadási rendben intézhessék hivatalos ügyeiket. Az újonnan kialakított környezet országosan egységes arculatú, gyors, hatékony és ügyfélbarát. A településen, mint járásszékhelyen bíróság, ügyészség, járási hivatal, rendőrkapitányság működik.

Közlekedési hálózat

A településre 10 úton lehet közúthálózaton keresztül behajtani. A forgalom 65,8 km (önkormányzati tulajdonú) és 8 km (állami tulajdonú) belterületi úton bonyolódik le. Az utak 97%-a szilárd burkolatú. A város keleti oldalán halad keresztül a 6. számú, I. rendű főút, mely kapcsolatot teremt a megyeszékhellyel Szekszárddal, valamint a régióközponttal, Péccsel. A város területén három jelzőlámpás csomópont szabályozza a forgalmat. A járásban élők Bonyhádra a gyűjtő utakon átlagosan 17 perc alatt érhetik el. A településhez tartozó országos közutak, valamint a helyi fő- és gyűjtő utak mindenütt 2x1 sávosak.

A településen található gyalogos felületek nagysága (73 km járda) az országos átlaggal nagyjából megegyező mértékű.

Kerékpárút

A városban jelenleg egy majosi városrészt Bonyháddal összekötő kerékpárút szakasz található (kb. 1 km), mely az OTvT, valamint a város tervezési elképzelései szerint is bővíthet. 2018-ban TOP-os pályázati forrásból 1,845 km hússzúságban kerékpársáv épült a városközponttól az ipari parkig. A fejlesztés eredményeként a jövőben tovább csökkenhet a belvárosi autós forgalom, egyúttal a kerékpárral elérhetővé váltak a Zománcgyár és az Ipari Park munkahelyei.

Közösségi közlekedés

A helyi és helyközi autóbuszos közlekedést a Volánbusz Zrt. bonyolítja le. Bonyhád közigazgatási területén az önkormányzat 5 vonalon menetrend szerinti járatokkal biztosítja a helyijáratos közlekedést.

Vasúti közlekedésnek nincs nagy jelentősége a város életében, hiszen a Hidassal közös vasúti megállóhely, amely a város közigazgatási határán van az utazók számára a városközponttól kívül esik és csak taxival, autóval, vagy busszal közelíthető meg.

Ivóvíz

2012. július 1-től Bonyhád Város Önkormányzata az ivóvíz és csatornaszolgálat ellátására a Mezőföldi Regionális Vízmű Kft-vel (7030, Paks, Kölesdi út 46.) kötött szerződést, melyben tulajdoni részesedéssel is rendelkezik.

Tabód és Tabódszerdahely önálló vízművel rendelkeznek. Bonyhádon az 5.567 db ingatlan ivóvíz ellátása 14 db mélyfúrású rétegvíz kútból történik. A mára kialakított rendszerek folyamatos fejlesztése összhangban van az EU elvárásaival, hiszen egyrészt ivóvízminőség javító programokkal, másrészt vízbázis-védelemmel, harmadrészt környezetvédelmi intézkedésekkel tesz eleget a Kft. a szolgáltatási kötelezettségeinek és a jogszabályi elvárásoknak. Bonyhádon,- mint ahogy egész Tolna megyére általában jellemző- a rétegvizek vasban gazdagok, határérték feletti tartalmúak. Ezen ok miatt épültek mind az északi, mind a déli vízbázishoz kapcsolódóan a vas- és mangán eltávolítását szolgáló tisztító művek, így összességében elmondható, hogy az ivóvíz minősége mindenben megfelel a minőségi követelményeknek. A jelenleg érvényes 6051/05. számú vízjogi üzemeltetési engedély alapján a városi vízmű kútjaiból kitermelhető víz mennyisége 770.000 m³/év, ami nagy biztonsággal kielégíti a jelentkező igényeket az üzemeltetés folyamatos fenntartása mellett

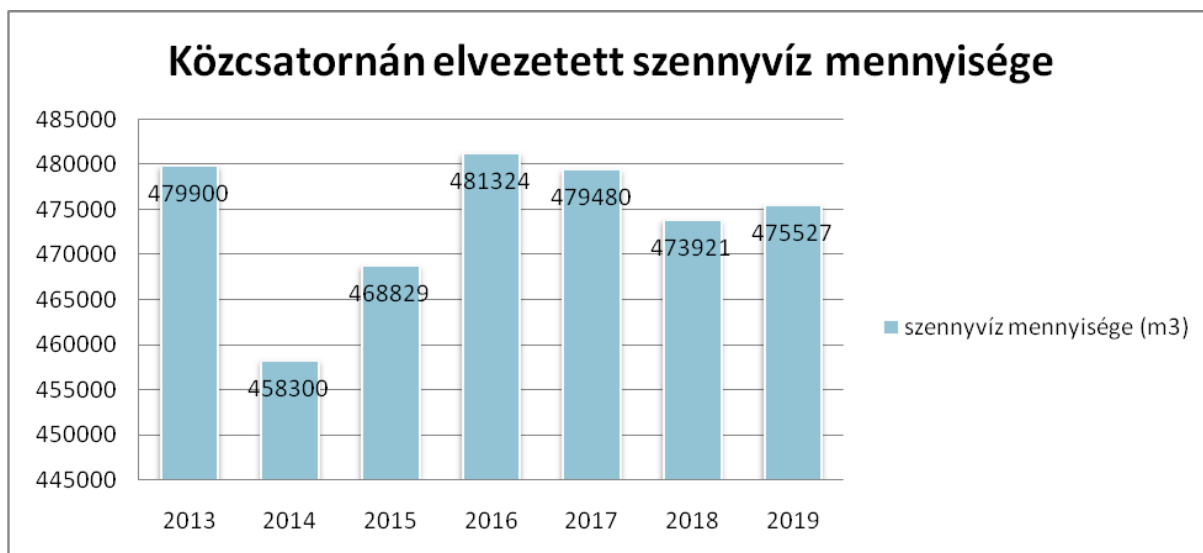
Szennyvíz

A bonyhádi szennyvízcsatorna hálózat üzemeltetését és karbantartását, valamint a szennyvíztelep működtetését a Mezőföldvíz Kft. 2012. július 1. óta végzi. Bonyhád belterületi szennyvíz elvezetését 76,8 km csatorna gerinc vezeték és 11 db átemelő biztosítja. Az elfolyó szennyvíz befogadója a Völgységi- patak.

A hálózaton 2019-ben összesen 65 alkalommal történt dugulás-elhárítás. Ez megközelítőleg 40 %-kal kevesebb, mint 2018-ban volt. A hálózaton előforduló dugulásokat a csatornarendszer nem rendeltetésszerű használata okozza. A csővezetékek átmérője 150-500 mm között változik.

A Danubiana Kft. és az EMA-LION Bonyhádi Zománcáru Kft. az ipari szennyvizet előkezelés után engedi be a hálózatba.

Közcsonornán elvezetett szennyvíz mennyisége 2019-ben Bonyhád közigazgatási területére vonatkozóan 475.527 m³. A 2016-2017-es évi adatokhoz képest csökkent, míg 2018-as adatokhoz képest kis mértékben nőtt a befogadott szennyvíz mennyisége. (29. ábra)



29. ábra

A regionális szennyvíz-csatornamű a csapadékvíz-elvezetéstől elválasztott rendszerű, ennek ellenére vannak olyan ingatlanok ahol bizonyos oknál fogva a csapadékvíz a szennyvízhálózatba kerül.

A regionális csatornarendszer 2004. évi megépítésével Bonyhád, Cikó, Kakasd, Kismányok és Nagymányok települések szennyvízelvezetését és - tisztítását valósítja meg a Bonyhádi Regionális Rendszer. A szennyvíztisztító telep napi 80 m³ szippantott és 3 175 m³ csőhálózaton érkező szennyvíz fogadására alkalmas.

A szennyvíztisztító telep 1-es, 1986-ban átadott üteme nitrogén és foszforeltávolításra nem alkalmas. Ezen paraméterek általában határérték felett vannak az elfolyó szennyvízben. A telep 1. üteme kb. 50 %-ban üzemképes a csövek és egyéb gépészeti berendezések elöregedése miatt. Ezek korszerűsítésére, valamint új szennyvíztisztító telep kialakítására nyújt lehetőséget a KEHOP Települési vízellátás, szennyvízelvezetés és tisztítás, szennyvízkezelés fejlesztése című pályázat, melynek a kivitelezése 2019. első negyedévében kezdődött meg. A beruházás során korszerű szennyvíztelep/ szennyvízkezelés került kialakításra, fejlesztik, korszerűsítik a hálózatot-szennyvízelvezetést, valamint 7 db átemelő korszerűsítése történt meg. Jelenleg a próbaüzem zajlik.

Gázellátás

Bonyhád csatlakozását az országos földgáz hálózathoz a Bába községnél létesített „görény állomás” és Bonyhád között létesített 64 bár nyomású távvezeték teszi lehetővé. A távvezetékéről a vételezés a város Déli részén található átvadó/fogadó állomás közbeiktatásával történik. A Bonyhádi átvadó állomás központi szerepet tölt be a térségben, számos Tolna és Baranya megyei település földgáz ellátását szolgálja. A város belterületén és Majos valamennyi házas ingatlan csatlakozásának műszaki feltétele biztosított.

Távhőszolgáltatás

Városunkban 1992. január 1-je óta a távhőszolgáltatási tevékenységet, 2000. október 01-től az önkormányzati intézményi egyéb hőszolgáltatásokat a FÜTŐMŰ Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. látja el. Bonyhádön a távfűtéses lakások aránya 15,5 %. A városban a távhőszolgáltatást a FÜTŐMŰ Kft. két hőközpontról biztosítja.

I.sz. hőközpont: Fáy lakótelep

szolgáltatási terület: Bezerédj u., Mátyás K. u., Fáy A. u. és Dr. Kolta L. u. által határolt területen

II.sz. hőközpont: Széchenyi tér 16.

szolgáltatási terület: Gyár u. 4-5-6-7. számú, Széchenyi tér 13-14-14A-15-16-17. számú épületek

2000-ben ESCO formában került megvalósításra mindkét fűtőműben, hőközpontokban, hőfogadóknál és lakásokban egy korszerűsítési beruházás. 2013-ban a Dr. Kolta L. utcai tömbösített hőközpontnál napenergia hasznosítási beruházás történt, majd ugyanitt 2014-ben használati melegvíz rendszer korszerűsítése is megvalósult. 2014-ben a II. sz. Fűtőmű hőközponti részében használati melegvíz rendszer korszerűsítése valósult meg. A következő nagy, környezetvédelmi szempontból is előnyös beruházás és korszerűsítés a geotermális energia távhőszolgáltatás céljára történő felhasználása lehet.

Villamos energia, közvilágítás

A település az országos energia rendszerhez a Bonyhád és Majos között lévő elosztó központon keresztül kapcsolódik, ellátási szempontból az E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. területe. 2003. június 20-tól a Perczel kerti szökőkút működtetését, valamint 2003. szeptember 01-től a Köz-, Dísz- és Díszítő világítás kezelési feladatokat a FÜTŐMŰ Kft. látja el. A közvilágítás kiépítettsége lakott területen teljes körű. A közvilágítás elavult, magas energiafelhasználással működő lámpáit 2019. szeptemberétől korszerű LED világítás váltotta fel, melyet városunk önerőből valósított meg.

13. Városüzemeltetés

A 100%-ban Önkormányzati tulajdonú BONYCOM Bonyhádi Közülemi Nonprofit Kft. rövid neve: BONYCOM NKft. (cégjegyzékszám: 17-09-001421, bejegyezve: 1992.04.14. létesítő okirat: 1991. 12. 20.) a következő főbb közülemi és városüzemeltetési szolgáltatásokat és feladatokat látja el :

- Nem veszélyes hulladék gyűjtése;
- Nem veszélyes hulladék ártalmatlanítása;
- Szennyvezetőmentesítés, egyéb hulladékkezelés, síkosság mentesítés;
- Termálfürdő üzemeltetése;
- Városi Tanuszoda üzemeltetése;
- Zöldterületek, parkok, közterületek, utak karbantartása;
- Intézmények karbantartási feladatai;

- Ingatlan bérbeadás, üzemeltetés (Piacfenntartás-üzemeltetés);
- Ingatlan kezelés;
- Temető fenntartási és karbantartási feladatok;
- Építőipari gép kölcsönzése;
- Közúti teherszállítás;

Köztisztaság

A köztisztaságért (közterületek és zöldfelületek rendben tartása) a Bonycom Közüzemi NKft a felelős, ahol a város által A tiszta, rendezett városkép fenntartásában az önkormányzat által foglalkoztatott közfoglalkoztatottak Bonycom NKft-hez delegáltjainak nagy szerepe van. Kötelezően ellátandó feladataik közé tartozik a város területén található utcai hulladékgyűjtő edény folyamatos ürítése, a település járdáinak és útpadkáinak tisztántartása, a téli síkosság mentesítés, valamint a városban található zöldterületek takarítása, karbantartása. Több illegális lerakót is sikerült felszámolni az elmúlt években.

Útfenntartás

Az útfenntartási munkák minden évben jelentősen megterhelik a város költségvetését, ennek ellenére minden évben a kátyúzási, festési és táblakihelyezési munkák a szükséges szinten megvalósulnak. Éves szinten átlagosan 250-300 m² kátyú (kb.5-700 db) kerül kijavításra. A közúti, valamint egyéb táblák (pl.: utcanév táblák) kihelyezését a BONYCOM Nkft. látja el. A kátyúzási és útburkolati jel festési munkákat a hivatal rendeli meg és intézi.

Temetők kezelése, karbantartása

Bonyhád város közigazgatási területén, az önkormányzat fenntartásában lévő temetők, tulajdonos és helyrajzi szám szerint:

a) Bonyhádi Evangélikus Misszió Egyházközség	Bonyhád 397/1 hrsz (Dózsa Gy.u.)
Bonyhádi Református Missziói Egyházközség	
b) Bonyhád Város Önkormányzata	Bonyhád 397/2 hrsz (Koós K. u.)
c) Római Katolikus Egyház	Bonyhád 1234 hrsz (Vörösmarty tér)
d) Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház	Bonyhád 5152/1 hrsz (Majos)
e) Bonyhád Város Önkormányzata	Bonyhád 3237 hrsz (Ladomány)

Ezen temetők esetében a Bonycom N. Kft. látja el a temetővel kapcsolatos üzemeltetői feladatokat.

Hulladékgazdálkodás

Városunk közigazgatási területén 2017. május 1-től a Dél-Kom Nonprofit Kft. látja el a hulladékszállítással kapcsolatos tevékenységet. Bonyhád Város közigazgatási területén 2019-ben 4 580 db hulladéktároló edény ürítése a családi házas övezetben évi 52, a társasházi övezetekben évi 104 alkalommal történt. A hulladékkezelői közszolgáltatás során 2019-ben megközelítőleg összesen 3 434 tonna vegyes háztartási hulladékot szállított el a közszolgáltató.

Hulladékudvar

A Dél-Balaton-Sió völgye Regionális Kommunális Hulladékgazdálkodási Rendszer (ISPA-Projekt) keretében Bonyhádon hulladékgyűjtő udvar épült (Gyár utca végében; 7512. hrsz.). A terület tulajdonosa Bonyhád Város Önkormányzata, üzemeltetője a Dél-Kom Nonprofit Kft.

A lakossági hulladékudvar a háztartásokban keletkező nem veszélyes, és veszélyes hulladék átvételét végzi. A hulladékudvarban a hulladék átadása bonyhádi lakcímmel rendelkező lakosság számára (bizonyos súly/db korlátig) ingyenes a legutolsó befizetett számla, illetve személyigazolvány és lakcímkártya felmutatása esetén. A Hulladékudvar kapacitását a benne elhelyezett konténerek száma adja meg, ugyanis a hulladékokat csak szelektíven elkülönítve, azaz konténerenként lehet gyűjteni.

2018-ban összesen 471 304 kg hulladékot, míg 2019-ben összesen 506 512 kg hulladékot szállított be a lakosság a hulladékudvarba. Az itt leadott hulladékok között legnagyobb arányban az építési törmelék, illetve lom frakciók szerepelnek.

Szelektív hulladékgyűjtő szigetek

Bonyhád Város közigazgatási területén szervezett formában történik a szelektív hulladékgyűjtés. A családi házas részeken a lakosok által használt sárga fedeles műanyag edényekből, a társasházaknál kihelyezett 1 100 literes edényekből két hetente szállítja el a közszolgáltató a szelektíven gyűjtött hulladékot. A város több pontján kihelyezett üveggyűjtő konténereket havi rendszerességgel üríti a cég. A házhoz menő szelektív hulladékgyűjtésből származó hulladék mennyisége 2019-ben megközelítőleg 203 t, míg a szigetekről elszállított mennyiség összesen kb. 48 tonna volt.

Zöldhulladék

A lerakóra szállított hulladék mennyiségének és szervesanyag tartalmának csökkentése a biológiailag lebomló hulladékok elkülönítésével és feldolgozásával, komposztálásával érhető el. A lakosságtól származó zöldhulladékokat (ág, nyesedék, falevelek, venyige, fűkaszálék, kerti kultúrnövények származadványai) házhoz menő zöldhulladék járáttal szállítja el a Közszolgáltató az előre meghirdetett időpontokban. A lakossági zöldhulladék begyűjtését évi 14 alkalommal végzi a megbízott cég szerződés szerint, de amennyiben nagyobb erre a lakossági igény, úgy térítésmentesen elszállításra kerül a zöldhulladék. Az elmúlt években a szerződéses alkalmak számát a ténylegesen elvégzett szolgáltatásszám meghaladta. A zöldhulladék gyűjtése, a Bonyhád, 0336. hrsz.- ú komposztáló telepen történik.

14. Parkok, zöldterületek, városkép

A települési zöldterületek (parkok, játszóterek) több szempontból is lényegesek egy élhető település kialakításánál. Kikapcsolódási, sportolási, rekreációs lehetőséget biztosítanak a lakosság számára, ezzel elősegítve az egészségmegőrzést illetve a környezet minél jobb állapotának fenntartását. A fák segítenek a levegőminőség javításában, kellemesebb mikroklimát biztosítanak a városi környezetben. Az üvegházhatású gázok egy részét is képesek megkötni. A megfelelően kialakított parkok szivacsaként szívhatják magukba a hirtelen lezúduló, nagy mennyiségű csapadékot, hozzájárulva a károk megelőzéséhez. Az esztétikus látvány javítja a városképet, emeli a környező ingatlanok értékét. A parkok,

zöldterületek aránya kedvező. Bonyhád belterületén összesen 12 ha 3962 m² alapterületen 5 közkert és 22 közpark található. A két legnépszerűbb park a Perczel-kert és az Ifjúsági park, utóbbiban 2014-ben adtak át egy EU-s előírásoknak megfelelő, korszerű játszóteret, mely sok kisgyermekes családot vonzott a park területére. A 2012-ben a városban mozgalom indult „Minden született gyermeknek ültessünk egy fát” néven. 2013-ban és 2014-ben már a Laurus Alapítvánnyal, valamint a Gemenc Zrt-vel együttműködve valósult meg az akció. 2014-ben az Életfa program keretében 168 db fa került kiültetésre Bonyhád különböző közterületein., majd 2015 – 2020 között közel 800 fa került elültetésre szintén az Életfa programban.

A „Virágos Bonyhádért” címre családiház-tulajdonosok, intézmények, társasházak és vállalkozók nevezhetnek saját kis kertjeikkel, virágos balkonjaikkal.

2015-től csatlakozik városunk az országos akcióprogram „Legszebb konyhakertek” elnevezésű versenyéhez, mely az otthoni kertgazdálkodást (konyhakerti növények termesztését) hivatott népszerűsíteni.

A „Völgyesség” Turistaegyesület jóvoltából a városon belül is vannak jelzett turistautak, amelyek a Mecsek és a Szekszárdi-dombság felé vezetnek ki a városból.

A zöldfelület-karbantartás tekintetében a BONYCOM Nkft. a következő feladatokat látja el:

- pázsit és gyepfelületek nyírása,
- cserjék, sövények metszése, köztéri fák gallyazása, kezelése.
- Parkok és egyéb zöldterületek, véderdők, külterületi utak, kerékpárút, emlékművek és környékének gondozása,
- Virágágyak, kihelyezett virágtálak, oszlopokra kihelyezett virágok gondozása, locsolása, pótlása.
- Játszóterek fenntartása

IV. Megvalósult fejlesztések és beruházások 2015 – 2020. között

1. Vörösmarty Mihály Művelődési Központ felújítása, és rendezvénytér kialakítása

2018. december 1-jén fejeződött be az intézmény infrastrukturális fejlesztése és a rendezvénytér kialakítása, ekkor került sor a beruházás ünnepélyes átadására.

Az 1979-ben épült művelődési ház 2015 és 2020 között kívül-belül teljesen megújult, méltó környezetbe került a város közösségi és kulturális színtere. Ebben az időszakban megvalósult egy energetikai korszerűsítés, teljes nyílászárócserével, homlokzati hőszigeteléssel, valamint napelemek is kerültek az épületre. A korszerűsítéssel közel 60%-os fűtési megtakarítás érhető el. Az intézmény belső terei, a fogadótér, információs pont, irodák, szociális helyiségek is megújultak bútorokkal, eszközfejlesztéssel együtt. A TOP projekt keretében az épület körüli köztér is új burkolatot kapott, új járdák, sétányok, parkolók mellett két szökőkút is gazdagítja a teret. A közvilágítás korszerű, energiatakarékos lámpákkal újult meg. Az intézmény körüli park növényzete jelentős mennyiségben gyarapodott, és öntözőrendszerrel ellátott lett. Megújult a szabadtéri színpad, a kézműves műhely színpadkiszolgáló funkciót kapott, öltözők, mosdók kialakításával. Új fix telepítésű és mozgatható utcabútorok kerültek a térre, egységes arculatú padok, virágtartók, pihenők vonzzák a városlakókat. Épült egy új vendéglátó helyiség, részben helyi termékek árusítására, parkra néző terrasszal. A művelődési ház mögötti téren rendezvényekhez, helyi kézműves vásárokhöz, piacokhoz állandó elhelyezésre kerültek árusító pavilonok. A közműfejlesztés eredményeként a megújult parkolóban későbbiekben elektromos töltőállomás is kialakítható. A bonyhádiak által Kaszinó-kertnek elnevezett park és rendezvénytér területe 7852,4 m², zöldfelülete 5315, m², a kialakított parkolók száma 48 db.

Összességében elmondható, hogy megvalósult egy városközponti, többfunkciós közösségi rendezvénytér, szabadidős, sétáló pihenőparkkal, mely a hétköznapi használaton túl városi fesztiválok és civil szervezetek rendezvényeinek, és vállalkozási tevékenységek helyszínéül is szolgál.

A fejlesztések Magyarország Kormánya és az Európai Unió támogatásával a TOP-2.1.2-15-TL1-2016-00002; TIOP-1.2.1-A1-15-2015-0012; KEOP-5.7.0/15-2015-0058; KEOP-4.1.0/A-12-2013-0679 azonosító számú projektek keretében valósultak meg.

2. Körforgalom a városközpontban

Gyár utca - Sport utca kereszteződésében a körforgalom kialakítása elkészült, a buszpályaudvar csatlakozó útja és a Zrínyi utca-Gyár utca-buszpályaudvarhoz vezető út által határolt területen található park átalakításával, rendezett gyalogosközlekedéssel, közvilágítással.

A fejlesztés a város és a Magyar Közút Nonprofit Zrt. konzorciumában elnyert támogatásból valósult meg. Elsődleges cél volt, hogy a csomópontban a gépjármű- és gyalogosforgalom biztonságosan és egyenletesen haladhasson. A körforgalom 4 ágú, a körpálya minden ága 2×1 forgalmi sávossal. Az építéssel együtt minden meglévő kapubejáratot átépítettek, illetve felújítottak. A buszpályaudvarhoz vezető utat árhelyezték az útügyi szabványoknak megfelelően, a Gyár utcából új útcsatlakozás épült. A bontással felszabaduló területen földfeltöltés után zöld területet alakítottak ki. A körforgalommal rendezetté váltak a gyalogátkelőhelyek, új járdákat épültek.

A körforgalom építésével a közművezetékek kiváltása is megtörtént. Az építést négy ütemben valósította meg a kivitelező. Az első ütemben építették ki a körforgalom számára a körpályát és a buszpályaudvar becsatlakozását. A második ütemtől a már megépült körpályán haladt a

forgalom. Ekkor készült a Gyár utca és a Zrínyi utca nyugati ága. A harmadik ütemben a Sport utca elején felpályás lezárás mellett haladt a két irányú forgalom; a Zrínyi utca keleti ágában felpályás lezárás mellett a Nepomuki Szent János híd felé biztosított volt a közlekedés. A negyedik ütemben a járdák és zöld felületek felújítása zajlott.

3. Önkormányzati utak, járdák és parkolók

Az Önkormányzati utak, járdák és parkolók felújítása egy folyamatos tevékenység, minden évben a költségvetési rendeletben meghatározottaknak megfelelően jelentős felújítások történtek. Ezek közül a legjelentősebbek: Árpád utca, Szabadság utca, Fazekas Mihály utca, Bezerédj utca, Móricz Zsigmond utca teljes út és járdaszakaszának felújítására került sor.

2015-2019. években összesen 6058 m járda újult meg és parkolók száma 205-tel növekedett.

Az önkormányzati forráson felül erre a célra Magyarország kormánya biztosított támogatást a 1826/2014 (XII.23) kormányhatározatában, illetve a 2018. évi Belügyminisztérium Belterületi utak, járdák, hidak felújítása pályázat keretében.

4. Család- és Gyermejjóléti Központ, a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat intézmény - Bonyhád Perczel Mór u. 27. - felújítása

A több, mint 50 évig óvodaként működő épületbe 2011-ben költözött a Családsegítő Központ. Egyre sürgetőbb szükség volt a funkcióváltásból adódó infrastrukturális átalakításra. A 2016. évi TOP támogatású pályázat lehetőséget adott a Család- és Gyermejjóléti Központ, a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat és közösségi ellátás feltételeinek fejlesztésére. Az infrastrukturális fejlesztéssel együtt a szolgáltatások integrált működése is teljesült, egyúttal önálló teret kapott a közösségi ellátás.

A felújítás az egész épületet érintette, a korhű megjelenés utcafronti megtartása/helyreállítása mellett a jobb helykihasználás, a praktikus és tapasztalt igényekhez igazodó használhatóság, az energiahatékonyság és az akadálymentesítés kapott kiemelt helyet a tervezési szempontok között.

Az épület teljes külső-belső felújítására került sor, a családsegítő és gyermejjóléti szolgálat számára irodák és közösségi terek kerültek kialakításra. A közelmúltban elvégzett korszerűsítések, kisebb beruházások elemeit (gipszkarton álmennyezetek, egyes korszerű homlokzati nyílászárók) részben megtartottuk, ezzel a teljes beruházás költségét jelentősen csökkentve. A korábbi teljes gépészeti rendszer elbontásra került, az épületben padlófűtés és radiátoros fűtés készült, a használati melegvíz-tároló az alagsori fűtőhelyiségbe lett elhelyezve. A beruházás során a teljes villamos rendszer újjá lett építve, vagyonvédelmi, strukturált számítógépes és telefonhálózat is készült. Az épületen korábban meglévő 3kWp teljesítményű hálózatra visszatápláló rendszer újabb 3kWp teljesítményű napelemekkel bővült. Az épülethez tartozó füves udvarra játszótéri eszközöket telepítettek, a közlekedő felület új burkolatot kapott így megfelelő számú, parkoló is készült, valamint kerítéssel elválasztásra került a Malom óvoda és a Család- és Gyermejjóléti Központ és Szolgálat.

Az intézmény eszközparkja, bútorai is szinte teljes mértékben megújultak, a szakmai munkához szükséges eddig hiányzó eszközök beszerzésre kerültek, valamint egy új autó is segíti a kollégák járási feladatainak ellátását.

A fejlesztés Magyarország Kormánya és az Európai Unió támogatásával a TOP-4.2.1-15-TL1-2016-00001 azonosító számú projektek keretében valósult meg.

5. Önkormányzati ingatlanok korszerűsítése

Minden évben jelentős forrást biztosítottunk a lakások, üzletek korszerűsítésére, karbantartására. Ezek közül kiemelkedően fontos 7 bérlakás teljes felújítása.

2016-ban a Szent Imre utca 1. fsz. 3. és I. em. 3. lakás teljes felújítása, 2018-ban a Szent Imre utca 1. I. emelet 2. lakás teljes felújítása, 2019. évben a Szent Imre utca 1. I. emelet 1, 1/A, 5 és 6. és a Szent Imre utca 2. 1/4. számú lakásainak teljes felújítása valósult meg.

2018 és 2019 évben a Szent Imre utca 4. szám alatti üzlet átalakításban is közreműködtünk, az oda költöző gyógyszertár igényeinek megfelelő vizesblokk kialakításával, valamint a homlokzatok felújításával. A gyógyszertár kialakítását a bérlő saját költségén végeztette el.

6. Solymár Imre Városi Könyvtár

Solymár Imre Városi Könyvtár tekintetében a legsürgetőbb feladat az épület tetőzetének felújítása volt. A héjazat cseréje, tetőszerkezet állagmegóvása, a parkban lévő játszótéri elemek teljes cseréje, növénytelepítés, utcabútorok kihelyezése, akadálymentes mosdó kialakítása a Bonyhádi Helyi Közösség által javasolt, TOP támogatásnak volt köszönhető. Az beruházás 2019-ben valósult meg. Az önkormányzat az akadálymentes parkolót saját forrásból építtette meg, illetve biztosította a park járdáinak részleges felújítását, új szakasszal történő kibővítését, egyúttal folytatódott az épületen az ablakok hőszigetelt nyílászáróra való cseréje is.

A fejlesztés Magyarország Kormánya és az Európai Unió támogatásával a TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2019-00239 azonosító számú projektek keretében és önkormányzati költségvetési forrásból valósult meg.

További fejlesztési szükségletnek a fűtés korszerűsítését, és szigetelt nyílászárók teljeskörű cseréjét határozzuk meg, valamint a park sétányainak további felújítását célozzuk.

7. Völgységi Múzeum

„Ház és Ember a Völgységben a középkortól napjainkig” címmel új állandó kiállítást hozott létre az intézmény 2015-2016 években. A szakmai tartalom megújításával párhuzamosan az épületen belül infrastrukturális felújítások és fejlesztések is történtek: villanyvezeték hálózat korszerűsítés, energiatakarékos lámpatestek szerelése, festés, mázolás, padlóburkolat felújítása, infó-kommunikációs akadálymentes eszközök beszerzése.

A fejlesztés Magyarország kormánya támogatásával a „Muzeális intézmények szakmai támogatása, Kubinyi Ágoston Program” keretében és 10% önkormányzati forrásból valósult meg.

2019. évben további fejlesztés valósult meg, az épület északi homlokzati nyílászáróinak cseréjével és az északi homlokzat felújításával.

8. Gondozási Központ

Gondozási Központ Szabadság u. 2. szám alatti Bentlakásos Idősek Otthona épületénél új előtető készült a gazdasági bejárat fölé 2017 évben.

Gondozási Központ Perczel u. 29. szám alatti Idősek Otthona épületének teljes tető fedésének felújítása 2018 évben valósult meg.

9. Bonyhádi Varázskapu Bölcsőde és Óvoda

Ficánka bölcsőde és óvoda felújítása és bővítése

Az intézmény fejlesztésének eredményeként 12 hellyel bővült a bölcsődei férőhelyek száma. Egyúttal megvalósult a meglévő épület teljes külső-belső felújítása, bővítése, átalakítása, belső nyílászárók, burkolatok cseréjével, a gépész és villamos berendezések korszerűsítésével, új bútorok, bölcsődei és óvodai eszközök beszerzésével együtt. A felújítás tartalmazta a mozgáskorlátozott feljárók építését és belső udvari kerítés cseréjét, udvari árnyékolók

felújítását. Az energetikai korszerűsítés követelményeinek való megfelelést a lapos tető új hőszigetelése és a megújuló energiát hasznosító napelem rendszer bővítése biztosítja. A bölcsődei férőhely egy csoporttal való bővítése miatt egy új óvodai csoportszoba épült. Az új épületrészben helyet kapott egy foglalkoztató szoba, öltözővel és gyermek mosdóval, valamint kialakításra került egy orvosi szoba, zuhanyzóval és mosdóval. A folyosóról nyílóan akadálymentes mosdó került kialakításra. Az átalakítás révén jöhetett létre az új tornaszoba, melyre már hosszú ideje vártak az óvodapedagógusok. A tornaszobához kapcsolódóan a csatlakozó folyosó végén új gyermekmosdó és kézmosó épült. A régi mosókonyha és vasaló helyiség megszűnt, helyére személyzeti öltöző- zuhanyzó, a régi óvónői tárgyaló helyén gondozónői étkező és logopédiai foglalkoztató került kialakításra. Az átalakításokkal az épület megfelel a 21. századi, korszerű oktatási- nevelési feltételeinek, azzal együtt, hogy a fenntartási költségei is jelentősen csökkentek.

A fejlesztés Magyarország Kormánya és az Európai Unió támogatásával a TOP-1.4.1-15-TL1-2016-00001 azonosító számú projektek keretében valósult meg.

Önkormányzati forrásból történt felújítások:

Malom Óvoda

2015-ben a kúria épületrész magastető fedése került teljes lecserélésre. 2019-ben 3 db gyermekmosdó teljes felújítása valósult meg, valamint az udvari árnyékoló került felújításra. 2019-ben még a hátsó fakerítés is kicserélésre került.

Szélkakasos Óvoda

2015-ben a melegítő konyha területe került bővítésre és felújításra. 2018-ban új felnőtt Wc. és mosdó került kialakításra, valamint 2 db csoportszoba parketta burkolatfelújítása készült el. 2019.-ben az óvoda foglalkoztató termének tetőfedésének felújítása került sor.

Pitypang Óvoda

2017-ben került teljes felújításra a Pumukli csoport gyermek mosdója. 2018-ban új játéktároló épület került kialakításra az udvaron, valamint 2 db bejárati ajtó cseréje valósult meg. 2019-ben az óvoda első traktusának tetőfedése került lecserélésre, felújításra.

Liget óvoda

2016-ban új felnőtt Wc. került kialakításra, valamint a pavilonokat összekötő folyósó padlóburkolata is megújult. 2017-ben vizesblokki csőtörés miatt a II. pavilon csoportszobájában a padlóburkolat teljes cseréje valósult meg.

Napsugár óvoda

2015-ben az udvari tárolóépület tetőfedése került lecserélésre, felújításra. 2016-ban az épület északi oldalán lévő 12 db ablak került kicserélésre.

Bölcsőde

A bölcsődénk nemcsak uniós támogatással, hanem önerőből is bővült. 2018-ban két darab tocsogóval bővült az intézmény, majd a 2020. tavaszán a bölcsőde terasza is megújult.

10. Általános iskolák

Bonyhádi Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola

Az intézmény 2014-ben, egy belső felújítást követően, költözött jelenlegi helyére, a Perczel u. 48. számba. A sok funkciót kiszolgált épület azonban energetikai és esztétikai felújításra szorult. 2018-ban, egy TOP pályázat eredményeként az épületet határoló felületek energetikai

korszerűsítése valósult meg, a lábazati-homlokzati fal és a padlásfödém szigetelésével, valamint a nyílászárók cseréjével. Az épület akadálymentes használatához szükséges korlátlift is megépült. A felújítás keretében az épület vízesedési problémáit is megoldottuk, egyúttal felújítottuk a belső udvart is.

A fejlesztés eredményeként az épület energetikai besorolása 4 szinttel lett jobb a korábbinál, a meglévő GG szintről elérte a CC besorolást, ezzel jelentősen csökkent az intézmény fenntartási költsége, egyúttal az épület külső megjelenésével Bonyhád egyik legszebb oktatási intézményévé vált.

A fejlesztés Magyarország Kormánya és az Európai Unió támogatásával a TOP-3.2.1-15-TL1-2016-00023 azonosító számú projektek keretében és jelentős önkormányzati forrás biztosításával valósult meg.

11. Bonyhád Városi Tanuszoda

A Bonyhád Városi Tanuszoda részbeni, belső felújítása két ütemben 2013-ig, megvalósult. Az üzemeltetési költségek csökkentéséhez azonban energetikai korszerűsítésre volt szükség, azaz a Tanuszoda, technológiai hő- és villamosenergia igényének megújuló energiaforrások alkalmazásával történő fejlesztésére. A tanuszoda medence víztestének felfűtését és folyamatos hőtartását, valamint a melegvíz előállításához szükséges hőenergia szolgáltatását ma már egy korszerű hőszivattyús rendszer - 100 m mélységű 17 db talajkollektor - biztosítja. A hőszivattyú energiaigényét pedig egy 49,92 kWp teljesítményű, 192 db napelemből álló (HMKE méretű) napelemből álló rendszer látja el.

A fejlesztés Magyarország Kormánya és az Európai Unió támogatásával a KEOP-4.10.0/U/15-2015-0014 azonosító számú projektek keretében és önkormányzati forrás biztosításával valósult meg.

12. Sportcsarnok fejlesztése

Magyarország kormányának 874 millió forintos támogatásával 2018. április 7-én átadásra került a korszerűsített, és bővített Városi Sportcsarnok.

A meglévő épület É-i irányban 15,02 m-rel, Ny-i irányban 9,16 m-rel bővült, mindösszesen 2,203,6 m² alapterületű egységes megjelenésű, korszerű épületté vált. A bővítéssel az épület alkalmassá vált az NB1B csoportos kosárlabda mérkőzések és kézilabda mérkőzések lebonyolítására. A lelátó befogadóképessége 300 fő lett, amely szükség szerint további 300 fő befogadására alkalmas „mobil lelátóval” kiegészíthető. Biztosított az akadálymentes közlekedés, valamint a nézők, játékosok és játékvezetők elválasztott közlekedése is. Az épületben megfelelő számúak a játékos, valamint játékvezetői öltözők, vizesblokkok, szertárak, a szurkolók részére a mosdók, valamint kialakításra került iroda, klubszoba, konditerem és büfé is. A Sportcsarnok környezete is rendezetté vált, a szükséges mennyiségű parkoló is megépült.

13. Középületek akadálymentesítése

Orvosi rendelők

Az Önkormányzat tulajdonában lévő négy körzeti orvosi rendelő közül háromban - Gagarin u. 4/A, Szent Imre u. 3., Rákóczi u. 3., - rendelők belső felújítása akadálymentesítése és új bútorokkal, modern orvostechikai eszközökkel való kiegészítése 2015-ben megtörtént.

A fejlesztés Magyarország Kormánya és az Európai Unió támogatásával a DDOP-3.1.3/G-14-2014-0046 azonosító számú projektek keretében valósult meg.

14. Gazdaság és iparfejlesztés

A gazdaság és iparfejlesztési célra, összhangban a gazdasági programmal a 2015-2016-ban megjelent Európai Unió támogatású pályázati felhívásokra 3 támogatási kérelmet nyújtottunk be, melyből mindhárom nyert.

A Völgység Ipari Park mellett két új iparterületet hoztunk létre, közel nyolc hektáron. Az egyiken a BONYCOM Bonyhádi Közüzemi NKft, egy 1297 m²-es csarnokot építtetett, melyet a szomszédos Schäfer-Oesterle Kft. bérel, valamint a Treitz és társa Bt. telephely-bővítési igénye is biztosított. Ez a projekt 2018-ban lezárult.

15. Kerékpárút hálózat kiépítése

A „Bonyhád, Perczel Mór utca, kerékpárút kiépítése Bonyhád központjától az Ipari Parkig” című TOP pályázat támogatásával a kerékpárosok számára egy korszerű, biztonságos közlekedési infrastruktúra épült a városközponttól a Perczel Mór utcán, a 6534. jelű Bonyhád-dombóvári elkerülő útig.

A Bonyhád-dombóvári elkerülő út – Dezső u. közötti szakaszon burkolatszélesítéssel zárt kerékpársáv került kialakításra. A Dezső utca - Dr. Kolta László utca közötti szakaszon a meglévő burkolaton kerékpáros nyomkijelölés, míg a Dr. Kolta László u. - Szabadság tér között a kopóréteg felújításával együtt történt a kerékpáros nyomvonal kijelölése. A beruházással teljes hosszában megújult a Perczel Mór utca útburkolata, a csapadékvíz elvezető rendszere, és bővült a parkolóhelyek száma. Bár jelentősebb kerékpáros forgalom városunkban továbbra is az egyes városrészek között mérhető, a kerékpározható infrastruktúra fejlesztésével a városon belüli kerékpáros közlekedés részaránya sokat javulhat. A szomszédos települések, illetve az iparterületek felé irányuló kerékpáros forgalom is jelentősnek mondható.

A fejlesztés Magyarország Kormánya és az Európai Unió támogatásával a TOP-3.1.1-15-TL1-2016-00002 azonosító számú projekt keretében valósult meg.

16. Környezetvédelem, energetika

2019. év végére Bonyhád város intézményeinek épületein összesen 326 Kw teljesítményű napelem került elhelyezésre és megépült egy 500 Kw-os Naperőmű park. A kiserőművek villamosenergia termelése hozzájárul Magyarország megújuló energiaparkjának teljesítményéhez, és a CO₂ kibocsátás csökkentéséhez. A beruházás a kivitelezéstől számított 20 éven túl nyúló bevételt biztosít az önkormányzat részére, melyet intézményei és saját energiafelhasználására, valamint a közvilágítás energiaellátásának biztosítására fordít.

A KÁT engedéllyel rendelkező naperőmű park beruházás építésére az Önkormányzat 10 éves futamidőre, 183.000.000,- Ft összegű hitelt vett fel, melynek elsődleges biztosítéka a megtermelt energia hatósági áron történő értékesítése.

17. Vízügy- és csapadékvíz elvezetés, belvíz kezelés

A 2015. évi Gazdasági programban a beazonosított csapadékvíz-kezelési problémák között szerepelt a meglévő hálózati kapacitás szűkössége, valamint a Völgység-patak okozta elöntések, valamint a városi csapadékvíz-hálózat visszaduzzasztása.

A hálózati kapacitás növelésére a dr. Kolta László utca Perczel Mór utcai csapadékvízgyűjtő csomópontban a szelvény méret 200%-os bővítése, valamint a dr. Kolta László utca - Attila utca - Völgység-patak új nyomvonalú csapadékvíz elvezető szakasz kiépítése történt, tehermentesítve a jelenlegi Fáy lakótelep és Perczel-kert csapadékvíz elvezető rendszereit. A Völgység-patak okozta elöntések megelőzésére megépült egy árhullámcsökkenő záportározó, mely segíti a Völgység patak többlet vizének elvezetését, amely az eddigi károkat, elöntéseket

okozta. A Völgyesség patak vízhozamát a tározó beiktatása olyan mértékre csökkenti, ami a belterületen a vízállást a mederéleken belül tartja. A Völgyesség patak partjára egy vasbeton anyagú árapasztó bukó épült, így nagy vízhozamok előfordulása esetén a víz ezen átbukva folyik a tározóba. A városi csapadékvízhálózatra irányuló visszaduzzasztás elkerülésére a becsatlakozó oldalárkok torkolati szakaszán zárható - csappantyús - vízátemelésre alkalmas aknákat építettek, amiben helyet kaptak az automata üzemű átemelő szivattyúk. A beruházásnak köszönhetően az elöntésektől védetté váltak mind a környező ipar-, mind pedig a mezőgazdaság területek közel 18 milliárd Ft értékben.

A fejlesztés Magyarország Kormánya és az Európai Unió támogatásával a TOP-2.1.3-15-TL1-2016-00047 azonosító számú projekt keretében valósult meg.

18. Térfigyelő rendszer kiépítése

2015. november 1-jétől működik a városunkban a térfigyelő kamerarendszer, első ütemben 9, majd 2018-ban a Kaszinókert rendezvényterre került további két kamerával bővült a rendszer.

A rendszer 5 rendszámfelismerő fix nézőpontos és 6 db forgó kamerából áll.

A fejlesztés Magyarország kormánya 1826/2014 (XII.23) kormányhatározata támogatásával és a 2014. évi Belügyminisztérium közbiztonság növelését szolgáló fejlesztések biztosításaa pályázat keretében valósult meg.

19. Váraljai ifjúsági Tábor

A Váraljai Ifjúsági Tábor 40 évvel ezelőtti átadását követően az állagmegóvason túl, infrastrukturális fejlesztésre, korszerűsítésre nem volt elegendő forrás. A TOP pályázatok közül a turisztikai fejlesztési célú konstrukció keretében a tábor területén egy ökoturisztikai látogatóközpontot hoztunk létre. A projekt keretében megvalósított fejlesztések: speciális, interaktív élményelemeket jelentő technikai elemek építése, a környezetbe illő pihenőhelyek létesítése, vezetékes víz kiépítése vízvételi lehetőséggel, főzőhelyek, szalonnasütők kialakítása. Az étterem nem csak egy fedett terasszal egészült ki, hanem energetikai korszerűsítés keretében új nyílászárókat kapott, héjazatsere és teljes szigetelés is történt. Így az épület fűthetővé vált. A mosdók, fürdők is teljesen megújultak, az intézmény áramellátására egy 6 kWp teljesítményű napelem rendszer került felszerelésre. Két játszótér is épült a látogatók, táborlakók részére, valamint, kültéri-beltéri játékok, bútorok kerültek beszerzésre.

A projekten kívül, saját beruházásként, a 12 szállásegységből háromban egy 12 férőhelyes színvonalas, egész évben használható bakancsos turista házakat alakítottunk ki.

A fejlesztés Magyarország Kormánya és az Európai Unió támogatásával a TOP-1.2.1-15-TL1-2016-00001 azonosító számú projekt keretében valósult meg.

V. Az elkövetkező öt év fejlesztési irányai

I. Közszolgáltatások

1. Egészségügy

A helyzetértékelésben egészségügyi intézményeink mind felsorolásra kerültek. Az önkormányzat a házi felnőtt-, gyermekorvosi, fogorvosi körzetek fenntartója.

Ahogy a többi európai településre úgy Bonyhádra is jellemző az előregedés. Erre a kihívásra nagyon nehéz – ha nem lehetetlen – megtalálni a megoldást. Az orvosokat ugyanúgy érinti ez a probléma. Az előző ciklusban polgármester asszony hatékony tárgyalásainak következtében két fiatal orvos is a letelepedés szándékával érkezett hozzánk. A hosszútávú és kiszámítható gondolkodás jellemző ezen területre is, hiszen Dr. Farkas Ferenc rendelője megvételre került. Ezen ciklus célkitűzése további ingatlan megszerzése háziorvosi rendelők céljára. A háziorvos körzeteket lakosságszám szempontjából kiegyensúlyozottság jellemzi. A fogorvosi körzetekről ez nem mondható el, mert van egy olyan körzet mely nem éri el a minimális 4000-es létszámot, ezért a fogorvosi körzetek átgondolása szintén feladata lesz az önkormányzatnak. Több szempontból is nehéz feladat ez, hiszen Bonyhád nem egyedül, hanem több településsel közösen alkot egy – egy körzetet.

A kórházzal való kapcsolattartás folyamatos, több programban is támogatjuk egymást. Kiemelendő az Egészségfejlesztési Irodával való kiváló kapcsolat.

2. Köznevelés

A köznevelési intézmények közül az önkormányzat a bölcsődét és óvodát tartja fenn. Ezen területen a 2020/2021-es tanévben érezhető létszámcsökkenés. Ez nem kizárólag a gyermek születés számok visszaesésével magyarázható, hanem a 6. életévüket betöltöttök kötelező iskolai beíratását célzó jogszabálmódosítással is. Hosszú távon azonban fel kell készülni az óvodai létszámok csökkenésére és ezzel egy – egy feladatellátási hely más célú hasznosítására. Pl. szociális célú hasznosítása, idősgondozás stb. Infrastrukturálisan az intézmények fejlesztése és állagmegóvása folyamatos, mely az előző ciklusban indult. Természetesen a jó gazda módjára történő gondoskodás a továbbiakban is megőrzésre kerül.

Az iskolák esetében az önkormányzat már nem fenntartói, hanem kizárólag tulajdonosi szerepben lép fel. Az intézményeket az állami fenntartók részére vagyonhasználatra adtuk át, jó állapotban. A felelős gondolkodást mutatja, hogy az Ifjúsági Étterem felújítása folyamatban van, illetve cél a külső megújulás mellett a belső felújítás is.

A középiskolák önkormányzati épületeit sem hagytuk magukra, hiszen a Jókai iskola épületének energetikai célú felújítása elkezdődött. Ezen ciklus feladata ennek befejezése. Jól mutatja az Szakképző Centrummal és annak fenntartójával való kapcsolatot ezen felújítás is, hiszen már a tervezési programba is bevontuk a kancellárt és az intézményvezetőt, kikértük a véleményüket. A felújítás végeztével a Perczel Mór Szakképző Iskola birtokba veheti az ingatlant.

A szakképző iskola tekintetében a város feladata, hogy összekösse a keresletet és kínálatot, azaz olyan tantárgyakat, képzési alternatívát kell ajánlani a fiataloknak, mellyel helyben tudnak elhelyezkedni. Amint az a helyzetértékelésből kitűnik az egyik ilyen alternatíva az autópári bőrmegmunkálás lehetősége.

3. Településüzemeltetés

A településüzemeltetést a 100 % önkormányzati tulajdonú Bonycom Nonprofit Kft. látja el, közfeladat ellátási szerződés alapján. Ebbe beletartoznak közúti, forgalomtechnikai, közmű,

vízrendezési, zöld-, és közterület karbantartási, köztisztasági feladatok a településüzemeltetésen belül. Bonyhád közútjainak többsége önkormányzati tulajdonú. A belvárosban a József Attila utca rekonstrukciója a legégetőbb feladat, míg a kátyúzási, útburkolat festési, járda javítási, árok karbantartási feladatokat továbbra is évente esedékes elvégezni. Minden évben a költségvetési források határozzák meg ezen munkálatok nagyságrendjét, ugyanakkor szükséges felállítani a munkálatok rövid, közép, és hosszútávú sorrendjét. Ez ugyan változhat, hiszen az önkormányzat minden pályázati forrást igyekszik megragadni, ezért néha a célszerűség felülírja a szükségességet. A Bonycom nonprofit Kft. esetében szembe kell néznünk a humán erőforrás hiányával.

A településüzemeltetés kereteik között végzi a Bonycom nonprofit Kft. a temetőfenntartási és piac üzemeltetési feladatokat. A temetőrendeletét az önkormányzat az előző ciklusban vizsgálta felül, csakúgy mint annak üzemeltetési szabályzatát. A jogi szabályzórendszer mellett, mely csak a kötelezettségeket és jogokat tudja megadni és rendezni, szükségesek a napi karbantartási és gondozási feladatok, melyhez a Bonycom Kft. egy fő temetőgondnokot alkalmaz. Ebben a ciklusban is szükséges elvégezni a ravatalozó tisztasági festését. A ciklus célkitűzései közé sorolható a temetőrendezési terv elkészítése, amelyben a parcellák felosztása, az utak kialakítása és a zöldterületek kerülnek meghatározásra, leírásra.

A piac kapcsán szükséges elvégeznünk az 1995-ben született és módosított rendeletet teljes revízióját. Fel kell mérnünk a lakossági igényeket, a piac infrastrukturális felújítása is a feladataink között szerepel. A piac terveit az önkormányzat már az előző ciklusban megrendelte és azok készen várják a következő pályázati lehetőséget. Szükséges az árusító helyek helyzetének rendezése, térfedéssel megoldott árusítóhellyel való bővítése.

4. Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások

A szociális ellátórendszer két bázisa az önkormányzati ellátórendszer a szociális rendeletén keresztül, másrészt a Gondozási Központ által történik. A

A szociális rendelet és így az ellátások formái, azok mértéke, a jogosultak körének meghatározása folyamatos monitorozás alatt áll, így azok a települési támogatási formákat tartalmazza, melyek igazodnak a meglévő – állami – támogatásokhoz és azokat segíti akiknek szüksége van rá. A jogosultságok megállapításának intézményi rendszere (polgármester, humán bizottság, jegyző) jól működik. Továbbra is hangsúlyt fektetünk a jogszabályok maximális betartása mellett a személyes élethelyzetek megismerésére, hogy a támogatások azokhoz jussanak el, akik erre rászorulnak és az ellátórendszerbe jelentkeznek, vagy megjelennek.

Ahogy az a helyzetértékelésben olvasható a szociális és gyermek jóléti szolgáltatások többségét a Völgysegi Önkormányzatok Társulása által fenntartott Gondozási Központtal látatjuk el. A Központ feladatait magas színvonalon és megújult infrastrukturális környezetben látja el. Minden európai városnak, községnek szembe kell nézni az előregedéssel, úgy Bonyhád sem lesz kivétel. Az idősök a generációs együttélések felbomlásával és a fiatalok mobilitásának előtérbe kerülésével egyre több gondoskodásra szorulnak. A veszélyhelyzeti, 65. életévüket betöltöttekről való gondoskodás megszervezésének kötelezettsége megmutatta számunkra, hogy gyorsan és racionálisan képesek vagyunk olyan feladatot is ellátni, ami eddig nem volt kötelezettségünk. Az önkormányzat és a Gondozási Központ együttműködése nemcsak példaértű volt, de azt is elének vetítette, hogy olyan ellátási formákat is képesek vagyunk megszervezni, amelyek nem szerepelnek jogszabályokban. Figyelembe kell vennünk azt is, hogy az idősebb korosztály nem minden tagja preferálja az idősothtoni, bentlakásos otthonokat.

A nappali ellátás az idősök és hozzátartozóik számára a fentiek miatt kiemelten fontos. Ugyan még kevés intézményben működik, de nálunk már nagyon jó rendszerben megvalósult a

demens nappali ellátás. Az enyhe, illetve középsúlyos demenciával küzdő idősödő emberek, ellátásban részesülők szociális biztonságának megőrzése érdekében nyújtott szolgáltatások szervezése és összehangolása megvalósult a demens nappali ellátás létrehozásával. A demencia gondozó végzettséggel rendelkező szakemberek egyénre szóló, személyközpontú ellátást biztosítanak, holisztikus ellátási szemlélet figyelembevételével, a szükségletek fiziológiás, lelki, szociális, spirituális területen. A nappali ellátások tanácsadás, készségfejlesztés, háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás, étkeztetés, esetkezelés, felügyelet, gondozás, közösségi fejlesztés szolgáltatási elemeket biztosítják az igénybevevők szükségleteit figyelembe véve. Célkitűzés, hogy a szolgáltatás jelentős szerepet vállaljon az igénybe vevők szociális helyzetének javításában, egészségük megőrzésében, jelenjen meg a közösségi folyamatok katalizátoraként. Enyhíteni szükséges az egyedüllét és a magány érzését, segítséget nyújtani a társas kapcsolatok ápolásában, a tartalmas időtöltésben. Pótolni a hiányzó családi gondoskodást, feloldani a magány okozta izolációs érzést, feleslegesség érzést. Segítséget nyújtani krízishelyzetek megelőzésében, kezelésében. Felvilágosító előadások szervezésével élhetőbbé tenni az idősek életét.

A jövőt – ide nem értve a fejlesztési és beruházási célokat – mint az önkormányzat életében sok esetben a jogszabályok határozzák meg. Ugyanakkor célunk továbbra is az, hogy az intézményrendszert egyben tartva erősítsük a járásközponti szerepet és lehetőség szerint akár a szolgáltatási területet, akár az ellátandó feladatok számát növeljük, különös tekintettel az idősebb korosztályra.

5. Sport, ifjúsági ügyek

A Bonyhádi Sportcsarnok átadása a teljeskörű felújítást és bővítést követően megtörtént az előző ciklusban. Az akkor alapított költségvetési szerv, a Bonyhádi Sportcentrum beváltotta a hozzá fűzött reményeket, a sportcsarnok üzemeltetése hatékony és tervszerű. A városi sportpálya beruházás idén vette kezdetét a Kormány döntésének és 1.567.180.000,- Ft-os támogatásának odaítélésével. Ennek keretében a sportpálya Belső parkolók, utak kialakítása Térkövezett belső utak és parkolók kerülnek kialakításra mintegy 2800 m² felülettel, 48 parkolóállással, köztük 1 akadálymentes parkolóval, 45 kerékpár elhelyezésére alkalmas 3 db kerékpártárolóval.

Kerítésrendszer A teljes területet körbe ölelően 2 m magas, beton elemes kerítés készül, 770 m folyóméter hosszúságban. A terület belső parkolója fém táblás kerítéssel különül el a területi funkciótól, horganyzott acél kivitelben, kb. 120 m hosszúságban, 175 cm magassággal. Mindkét kerítés fém kapukkal rendelkezik.

Öntözőrendszer A füves pályák öntözéséről szüllyesztett szórófejes öntözőrendszer létesül a területen. Ennek a rendszernek a részeként alakítanak ki egy földfelszín fölötti öntözővíz tartályt a terület délkeleti sarkában.

Tűzivíztartály A terület délnyugati részén, szorosan a telekhatárral párhuzamosan futó út mellé kerül telepítésre egy 100 m³ térfogatú, zárt tűzivíztározó tartály, részben térszint alá szüllyesztve, részben föld takarással fedve.

Lelátó épület bővítése, átalakítása: A meglévő lelátó épület lényegében kettő részre osztható: nyugati oldala zárt kialakítású, hagyományos, téglafalazattal, vasbeton födémmel, fenyő tetőszerkezettel, szendvicspanel fedéssel. Ebben a részben 2*2 öltöző, játévezetői öltöző, szertár, kazánház, vizesblokk kap jelenleg helyet, egy, az épületen végigfutó hosszfolyosóra egy oldalról felfűzve. Az épületrész már homlokzati hőszigeteléssel ellátott, korszerű, kondenzációs kazános fűtéssel, napkollektorokkal a tetőn, melyek egy korábbi fejlesztési ütem részeként valósultak meg. Az épület keleti oldala lényegében egy nagy fedett lelátótér, acél tartószerkezettel, trapézlemez fedéssel, pálya felé lejtő beton burkolattal. Ezt a pálya felől

lépcsőzetesen kialakított 4 db beton felületű lelátósor határolja, szintén beton felületű lépcsőkkel, 264 db műanyag lelátószékekkel. A pályát a nyugati oldalon elhelyezkedő öltöző épülettel egy, a lelátó alatt átvezetett játékos kijáró folyosó köti össze. Mivel az öltözői rész és a lelátó rész között nincs meg egy teljes szint magassága, így a játékos kijáró födémje kiemelkedik a lelátó tér burkolatából, ilyen módon részben kettéválasztva azt. Ez a burkolat magas részén alig 10 cm-rel emelkedik ki, ilyenformán átjárható, a burkolat pálya felőli, alacsonyabb részén mintegy 70 cm-re kiemelkedik, így kettéválasztja azt.

A tervezett állapot szerint az épület északi és déli irányban bővül, a meglévő fedett lelátó pedig beépül. Északi irányban beléptető előteret, pénztárt, közlekedőt valamint új wcblokkot kap az épület. Déli irányban új öltözőt, wc blokkot, előteret-aulát, teakonyhát, szauna helyiséget, irodát, vezérlő helyiséget kap. A meglévő fedett lelátó rész bezárásra kerül, melyben büfé, klubszoba, wc blokk kap helyet. A meglévő lépcsős lelátó bővítésre kerül, a meglévővel megegyező, beton szerkezetű kialakítással, 32 db új székkal, 296 férőhelyessé. Az öltözői részt a sportpályával összekötő játékos kijáró elbontásra, és újjáépítésre kerül, süllyesztett padlószinttel, hogy a fölötté elhelyezkedő funkciók összeköttetése biztosított legyen. A meglévő acél szerkezetű, nyitott és zárt kameraállás szintén bontásra kerül. Helyén új, nyitott kialakítású állás készül, acél lépcsővel, korláttal. Az épület trapézlemez és szendvicspanel fedését bontják, helyette új, egységes trapézlemez fedés készül a teljes épületen.

Karbantartó épület építése: Az épület újonnan építendő, egy szintes kialakítású, alapincézetlen. A terület nyugati hosszoldalán végigfutó úthoz csatlakozik, ez irányba megnyitva, a többi oldalról zárt kialakítással. A lelátó épülethez igazodó megjelenésű, 10 °-os félnyereg tetővel, téglafalazattal, acél rácsostartós tetőszerkezettel, trapézlemez fedéssel. Az épületben helyet kell kapjon a gépek és eszközök tárolására, karbantartására, alkalmas helyiségeken kívül egy szociális rész, 3 fős maximális dolgozói létszámmra szabva.

Öltöző épület felújítása: A meglévő öltöző épület, téglafalazatú, vasbeton födémekkel, fa tetőszerkezettel, nyeregtetős kialakítással, cserép fedéssel, 2 szinttel. Az alsó szinten öltözők, büfé, wc blokk kap jelenleg helyet, az emeleten 3 lakás. A tervezett állapot szerint a földszinti rész teljes belső felújításra kerül, melynek részeként kialakításra kerül az épület keleti oldalán egy játékevezetői öltöző is, a belső elrendezés módosításával, a jelenlegi funkciók megtartása mellett. Az épület előtt elhelyezkedő fedett terasz és tornác bontásra kerül, új előlépcsők épülnek, illetve az erkélyszakaszok egy része is bontásra kerül. Az épület homlokzata új vékonyvakolattal kerül megújításra, emellett cserére kerül az összes külső nyílászáró, valamint a fedés is. Az épület körüli meglévő beton burkolatok bontásra kerülnek, helyettük új, a terület többi részével egységes térkő burkolat készül.

Futópálya kialakítás: A center pálya körül új, rekortán burkolatú, 6 sávós futópálya kerül kialakításra, 6 sávós célegyenessel, korszerű kialakítással, mintegy 3200 m² felülettel.

Atlétikai D szektor A futópálya északi felében a D szektor rekortán burkolattal kerül kialakításra, atlétikai sportok fogadására alkalmas módon, 900 m² felülettel.

Centerpálya kialakítás: A meglévő centerpálya felújításra kerül, vízelvezetéssel, öntözőrendszerrel, pályavilágítással, 9300 m² élőfüves felülettel.

Edzőpálya kialakítás: Élőfüves edzőpálya kerül kialakításra, vízelvezetéssel, öntözőrendszerrel, pályavilágítással, 5.300 m² élőfüves felülettel.

Szabadtéri erősítő felület: A futópálya déli oldalán 100 m²-es, rekortán burkolatú felület kerül kialakításra, kültéri fitness gépek fogadására alkalmas módon.

Kialakításra kerül közel 200 millió forintból egy műfüves pálya, világítással, viacolor járdával, kispadokkal. A beruházás TAO forrásból valósul meg, melyhez az önkormányzat 66.000.000,- Ft önerővel járul hozzá.

A városi sportpálya átadása ebben az évben megtörténik. Futball mérkőzések, atlétika versenyek, hobbi sportolók számára a tér nyitott lesz. Az üzemeltetési feladatokat a Bonyhádi

Sportcentrum fogja ellátni azzal, hogy a BVLC számára az ingyenes használatot továbbra is biztosítani kell.

6. Közösségi közlekedés

Városunkban a közösségi közlekedést a Volánbusszal kötött közszolgáltatási szerződés alapján látjuk el. A helyi közlekedés felülvizsgálata az előző ciklusban megtörtént, ugyanakkor az utasszámsökkenés folyamatosan megfigyelhető. Törekszünk arra, hogy a gázolajjal működő buszok helyett környezetbarát e-buszok legyenek Bonyhádon használatban, ugyanakkor ez nagyban függ az országos koncepcióktól, hiszen a közösségi közlekedés országos szintű integrációja a Volánbusz Zrt. égisze alatt lezajlott.

7. Közigazgatás

A veszélyhelyzetben bevezetett home office alapvetően változtatta meg a hivatal munka-, szokás-, ügyfélfogadási rendjét. A hivatal szervezeti felépítésének átgondolása megtörtént, annak szervezeti és működési szabályzata elkészült és 2020. július 1-el lép hatályba. Az ASP (Application Service Providing) bevezetésével az elektronikus ügyintézés szerepe került előtérbe. Az ügyfelek számára lehetőség nyílik az E-önkormányzati portál igénybevitelére, ahol az ügyfélkapuval rendelkező állampolgárok elektronikusan veheti igénybe szolgáltatásainkat. A jövőben az elektronikus ügyintézés népszerűsítésére és kommunikációjára nagyobb hangsúlyt kell fektetni. Ezen ügyintézési mód kényelmes az ügyfeleknek, környezetbarát és az ügyintézési időt is lerövidíti. Az ASP központtal a kapcsolattartás folyamatos, számos újítási igényt adtunk már le, kérelmeztük rendszerek összekötését, amivel egy-egy manuális folyamat megszüntethető. Célszerű lenne létrehozni a városi ügyfélkaput, az egyablakos ügyintézés az ügyfélszolgálati térben, ahol a kérelmek beadására, bankkártyás fizetési lehetőségre lenne lehetőség.

8. Hulladékgazdálkodás

Ezen közszolgáltatást a Dél-Kom Nonprofit Kft.-vel kötött közszolgáltatási szerződés alapján látja el a pécsi székhelyű cég, melyben önkormányzatunk is tulajdonrészrel bír. A közszolgáltatási szerződés értelmében Bonyhád Város a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátásának és igénybevitelének szabályairól szóló 6/2019. (IV.26.) önkormányzati rendelete értelmében a kertvárosi övezetben és a falusias övezetben heti egyszer, a kisvárosi övezetben heti kétszer történik a települési hulladék elszállítása. A rendelet 2. melléklete tartalmazza az övezeti besorolásokat. Bonyhádon a szelektív hulladékszállítás papírra, műanyagra, fémre, csomagolási hulladékra, valamint zöldhulladékra és a város meghatározott pontjain üveg hulladék elkülönített gyűjtésére és elszállítására is van lehetőség. Városunkban a lomtalanítás sem szűnt meg azt évi egy alkalommal végzi a szolgáltató. A közszolgáltatási szerződés 2017. május 1- napján lépett életbe és 2027. április 30-án jár le. A kommunális hulladékot a kökényi lerakóba, míg a zöldhulladékot a bonyhádi ingatlan-nyilvántartásban 0388/3 helyrajzi számú önkormányzati ingatlanra viszik, ahol a Bonymold Kft. dolgozza fel a zöldhulladékot. A lakosság a hulladékot szelektíven gyűjti évek óta, de ennek aránya országos viszonylatban átlagosnak mondható, ezért fontosnak tartjuk az ezzel kapcsolatos lakossági szemléletformáló akciókat, a TE SZEDD program kibővítését és a lakosság szélesebb körének bevonását.

9. Távhőszolgáltatás

A városi távhőszolgáltatást a Fűtőmű Kft. látja el, mely 99%-ban van az önkormányzat tulajdonában.

A távhőszolgáltatásba régóta törekszünk arra, hogy a geotermikus energia kiaknázását sikerüljön megvalósítani, azonban ezt az önkormányzat kizárólag állami/uniós támogatás terhére tudja megtenni. A projekt teljes költsége több milliárd forintba rúg. A geotermikus energia kihasználására az energetikai audit elkészítésével egyidejűleg – figyelemmel a 2010. évben elvégzett geofizikai kutatások eredményére – az önkormányzat megvásárolta azt a több mint 9 ha nagyságú ingatlant, amely az új termelő termálkút megépítéséhez biztosítja a szükséges területet.

Első lépésként az új termelő termálkutat kell megépíteni. Az Önkormányzat tulajdonában lévő területen létesülő kút mélysége kb. 2300 méter, várható kapacitása 4,2 m³/perc. Ezt követően kerülhet sor a hasznosításra, amelynek négy fő fázisa van. Az első fázisban megépítendő villamos-erőmű, melynek működéséhez már 70-80 °C hőmérsékletű termálvíz is elegendő, de a 2. fázis, a távfűtési rendszer ellátásához legalább 95 °C szükséges. A tényleges hasznosítás 3. lépcsője a fűtőművekből távozó termálvíz direkt hasznosítása intézmények és gazdasági társaságok, így különösen az ipari létesítmények részére. A hasznosítás 4. fázisában a hő mezőgazdasági fűtésre alkalmazható.

10. Víziközmű-szolgáltatás

2018-ban a Mezőföldvíz Kft. üzemeltetése alatt álló Bonyhádi szennyvíztisztító telep és a bonyhádi regionális szennyvízrendszer hálózatának rekonstrukciója, amelynek összköltsége 1,7 milliárd forint. A 25/2002. (II. 27.) Korm. rendelet 2016. szeptember 29-én hatályban lévő állapota szerint a projekt által érintett agglomeráció összes lakosságának száma: 18.597 fő. Az agglomeráció szennyvízterhelése: 22.921 lakossági egyenérték. Az ellátott települések Cikó, Kakasd Nagymányok, Kismányok, Bonyhád központtal. A projekt elsődleges célja a szennyvíztisztítás hatásfokának javítása, a településeken keletkező szennyvíz ártalommentes elhelyezésének megoldása hosszú távra, a talajvíz szennyezésének, a sérülékeny ivóvízbázisok veszélyeztetésének megszüntetése, valamint a környező felszíni és felszín alatti vízminőségének védelme. A beruházás során korszerűsítéssel, funkcióváltással érintett egységek a kezelőépület, légfűvő gépház, iszapvíztelenítő gépház, iszapágyak egy része, kitorkolófej. A teljes technológiai infrastruktúra átalakításán felül megépült egy temperált garázs a karbantartó gépjármű és a NKÖHSZ szállító tehergépjármű tárolására, személygépkocsi parkoló, új kerítés, távműködtetésű teher és személybejáró kapuval, belépési azonosítással, és még folyamatban van a telep körüli véderdősáv kialakítása, valamint a teljes zöldterület rendezése. A projekt által a Gyár utcában és a Rákóczi utcában a szennyvízvezeték rekonstrukciója összesen 869 méteres szakaszon újul meg. 2020. április 30-án indult a fél éves próbaüzem.

11. Környezetvédelem

Mint oly sok minden, a környezetvédelem is igen összetett egy önkormányzat életében. Az önkormányzatok környezetvédelmi feladatait egyrészt a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, másrészt az Mőtv. határozza meg. Ezek közé tartozik – a teljesség igénye nélkül - a környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtásának betartatása, környezetvédelmi tárgyú rendeletet kidolgozása, zajvédelmi szempontból fokozottan védetté nyilváníthat területeket, csendes övezetet jelölhet ki, meghatározhatja az avar és kerti hulladék égetésének szabályait, helyi zajvédelmi szabályokat állapíthat meg. A környezetvédelem azonban ennél jóval több.

A természet változásaihoz való alkalmazkodás szükségessége nemcsak országos, de helyi/települési szinten is megmutatkozik. Az éghajlatváltozás miatt a helyi cselekvési tervek kidolgozásának jelentősége is felértékelődött. Önkormányzatunk 2015. óta minden évben

felméri Bonyhád város környezeti állapotát, ahol beszámolunk a meteorológiai adatokról, az éghajlatváltozásról (pl. forró napok számának emelkedése), a természetvédelemről, jelentést teszünk a felszín alatti és felszíni vizekről, a szennyvíz kezeléséről (közcsatornán elvezetett szennyvíz mértéke, szennyvíz tisztítás), a talaj és növényvédelemről, beszámolunk a levegőtisztaságról, a zajvédelemről, bővebben írunk a hulladékgazdálkodásról (hulladékszállítás, szelektív hulladék gyűjtése, illegális lerakók helyzete, településtisztaság, bezárt hulladékudvar – illegális hulladéklerakás). A környezeti állapotfelméréshez hozzá tartoznak a környezetvédelmi szempontból kiemelt beruházások (vagy annak tervei). Az elmúlt 5 évben összegyűjtött és hiteles mérésekkel alátámasztott adatok kiváló összehasonlítási alapot szolgáltatnak, ugyanakkor az éghajlatváltozást, mint folyamatot nem öt év viszonylatában kell vizsgálni, ezért pl. a forró napok száma, vagy a lehulló csapadékmennyiség adatait 10 – 30 év viszonylatában kell visszaneézni. Az önkormányzat által pályázott KEHOP – 1.2.1. „Helyi klímastratégiák kidolgozása, valamint a klímadataosságot erősítő szemléletformálás” címmel pályázaton támogatásban nem részesültünk, de lefektettük a klíma stratégia alapelveit, és az irányvonalakat. Meghatároztuk a klímastratégia alapjait az önkormányzat és költségvetési szervein belül. A példamutatásnak alapértéknek kell lennie az éghajlatváltozásra adandó válaszok és tettek mezején. Az önkormányzat és annak szervei minden napjaikban tudják megvalósítani a klímastratégiát, csak egy két hívószót szeretnék leírni, mint: zöldberuházás, elektronikus ügyintézés, e-közigazgatás, energiagazdálkodás, napelem, LED közvilágítás, zöldfelület-gazdálkodás és még hosszan lehetne sorolni. Amint a felsorolásból is kítűnik számos feladatot megvalósítottunk, és megvalósítunk. Ugyanakkor a technika fejlődésével mindig új kihívások elé nézünk.

A környezetvédelemben kiemelten fontosak az együttműködések. A lakosság figyelmét szemlélet formáló programokkal kell felhívni arra, hogy az általuk használt háztartási gépek szén-dioxid kibocsátása mekkora. Ezt egyrészt előadásokkal, másrészt tájékoztató anyagokkal, harmadrészt az oktatás-nevelés részével lehet népszerűsíteni. Még a felnőttek számára is meglepő információval szolgál, hogy pl. a hajszárító CO₂ kibocsátása magasabb, mint a porszívóé.

A metángáz kibocsátást a húsfogyasztás mérséklésével lehet csökkenteni. Fontos a hulladéklerakók kérdésével összefüggő háztartási hulladék mennyiségének csökkentése. Túlsomagolt világunkban azt kell megértetni az emberekkel, hogy a dizájn nem minden.

A környezetvédelem aktív szerepvállalását jelzi az évekkel ezelőtt elindított ÉLETFÁ program, melyet tovább kívánunk folytatni, valamint a Virágos Bonyhádért program. A fásítás, virágosítás, zöldterületek növelése (zöldítés) kiemelt feladataink közé tartozik, melyeknél a lakosság aktív közreműködésére a továbbiakban is számítunk.

II. Vagyongazdálkodás

1. Lakás és helyiséggazdálkodás

Bonyhád Város Önkormányzatának tulajdonában 30 lakóépület van, ezekben 148 db lakás és 93 db egyéb, ún. nem lakás céljára szolgáló bérlemény van. A lakásgazdálkodásnak három pillére működik városunkban. A szociális lakástámogatások rendszere, bérlakásállománnyal való gazdálkodás, és a társasházak energiatakarékos felújításának támogatása. Önkormányzati bérlakásra továbbra is igény mutatkozik. A bérlakásállományt az önkormányzat a „jó gazda” módjára tartja karban. A be/kiköltözések miatti aktuális karbantartási feladatok mellett évek óta teljes/részleges felújításon esnek át ingatlanjaink. Az elindított programot az önkormányzat önerejéből minden évben folytatja, hol nagyobb, hol kisebb összegű

ráfordítással, mely a költségvetés mérlegétől függ. Sajnos a veszélyhelyzet miatt ez utóbbi állítás lesz igaz.

A helyiséggazdálkodásra a fentiek ugyanúgy igazak, csakúgy, mint a bérelti díjhátralékok behajtására tett intézkedések. A bérhátralékokat minden hónapban nyomon követjük, a tartozók általában önkéntesen fizetnek, de sor kerül behajtásra is a jogszabályi keretek között. Amennyiben a hátralék és a fizetési hajlandóság hiánya olyan mértéket ölt (jelentős késedelem, jelentős összegű tartozás, ami a 3 havi összeget meghaladja) lakáselhagyásra kötelezés iránt indítunk polgári peres eljárást. Az ügyek az elmúlt öt évben, egy esetet leszámítva, végrehajtással fejeződtek be. A lakás kiürítési per azonban nem célunk, hanem egy eszköz, melyet használunk.

A helyiséggazdálkodás kapcsán célunk a „marketing” erősítése, tervezzük a honlapon történő bérelhető helyiségeink közzétételét. A helyiségekre figyelemfelkeltő táblát helyezünk el elérhetőségeinkkel. A veszélyhelyzet hatása nem kiszámítható, így nem tudjuk lesznek-e akik olyan nehéz helyzetbe kerültek, hogy a bérelt helyiségben befejezik tevékenységüket. A bérlők kaptak segítséget az önkormányzattól is, hiszen a bérleti díjak 50%-kal kerültek csökkentésre.

A lakásállományok esetében szükséges folytatni a jogi és műszaki revíziót is, a felújítások ütemében. Felül kell vizsgálni az alapító okiratokat, társasházi alapszabályokat, és műszaki dokumentációt.

A lakás és helyiségbérleti díjak minden évben – a költségvetés készítésekor – felülvizsgálatra kerülnek az inflációs ráta, a gazdaság teljesítőképessége, az adófizetések, piaci folyamatok tükrében.

A lakás-, és helyiségek számát és kihasználtságát növelni szeretnénk. A Perczel u. 9. és 13. szám alatti ingatlanok teljes körű felújítását tervezzük pályázatok keretében. Mindkét esetben lehetséges hasznosítási szempont lehet inkubátorház, egészségház kialakítása.

2. Üzletrészek

A Bonycom nonprofit Kft, a Bonyhád Városi Mezőgazdasági Kft. az önkormányzat 100%-os tulajdonában van, míg a Fűtő Kft-ben 99 %, a Völgységi Termál Vízfeltáró Kft-ben 92,7 %, a Bonyhádi Fürdő Beruházó és Szolgáltató Kft-ben 71 %, a Völgységi Ipari Park nonprofit Kft-ben 24,34 %, míg a Bonyhádi Ipari Kft-ben 51 %-os a részesedési arányunk.

A testület 104/2019. (V.29.) számú döntése és a 205/2019. (XII.12.) számú határozata értelmében az üzletrészek megvásárlásáról. Az üzletrészek adásvétele folyamatban van. Ezt követően a két cég egybeolvadásáról lehet dönteni. A cég a tulajdonosa 28.500.000 Ft értékű vagyoni jognak. A nyertes több beruházásoknak köszönhetően a Fürdő Kft.-től kommunikációs szolgáltatásokat rendelt meg, melynek révén a cég bevételre tehetett szert. Jelenleg a Fürdő Kft.-t félévente 1.000.000,- Ft-os használati díj illeti meg a Bonycom nonprofit Kft-től a termálfürdő üzemeltetési feladatainak ellátására. A jövőben, a cégek teljes egészének önkormányzati tulajdonba kerülését követően szükséges a szerződések, bérleti díjak és a tevékenységek felülvizsgálata.

A Völgységi Ipari nonprofit Kft.-ben az elkövetkező öt évben az alábbi változások következnek be, melyekről a testület már meghozta a döntéseket: lejár a felvett hitel, melyet a 4.000 m²-es csarnokra vett igénybe a Kft., így az egy korábban megkötött szerződés értelmében az önkormányzat és a Bonycom n.Kft tulajdonába kerül, így a csarnok bérleti díja is hozzánk folyik be.

A Bonyhádi Ipari Park Kft. a Területi Operatív Program által kiírt pályázat sikeres megvalósítására alakított projekt cég. A beruházó cég sikeresen pályázott és 480 millió Ft

támogatást nyert el, melyhez önerőt biztosítanak a társaság vállalkozó tagjai. A fejlesztés eredményeként egy 3,5 ha területű, Dombóvári elkerülő útra csatlakozó iparterület jön létre, ahol öt fejlesztési egység - 4 csarnok, valamint 1 közművesített telek - kerül kialakításra. A megépülő ipari csarnokok hasznos alapterülete összesen 3.286 m². A kivitelezési munkálatokat 2019. tavaszán a tervezést követő közbeszerzési eljárás nyertese, a PSN Építő Kft. megkezdte. A beruházás várható befejezése 2020. év vége. Tekintettel arra, hogy olyan cégek is beköltöznek az ipari parkba, akik eddig nem Bonyhádon tevékenykedtek, így helyi adóbevétel növekményre is számíthatunk.

3. Táborok

Városunk tulajdonában két tábor van, az egyik a váraljai, a másik a Fonyód - Alsóbélatelepi. Bonyhád Város Önkormányzata a Fonyód-Alsóbélatelepi Ifjúsági Tábor bérbeadására – a képviselő-testület döntése alapján - pályázatot írt ki. A beadási határidőig egy érvényes pályázat érkezett, amelyet a jelenlegi üzemeltető Stagnum Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. nyújtott be. A pályázat mindenben megfelelt a pályázati felhívásban foglaltaknak, így a Képviselő-testület támogató döntése értelmében 2014. szeptember 1-jétől 10 évre, a jelenlegi üzemeltetővel kötött szerződést az önkormányzat. A szerződés alapján a bérbevevő vállalja, hogy az ingatlanon lévő ingóságokat karbantartja, szükség szerint javítja. A selejtezett ingóságok pótlásáról és új ingóságok beszerzéséről a Bérbevevő gondoskodik. A karbantartási munkák költségei 500.000 Ft értékhatárig a bérbevevőt terhelik. Az 500.000 Ft értékhatárt meghaladó karbantartási munkák, valamint értéknövelő beruházások és felújítások elvégzéséhez a bérbeadó hozzájárulása szükséges. A költségek viseléséről a Felek külön állapodnak meg.

A Váraljai Ifjúsági Tábor egy TOP beruházásnak köszönhetően, 332.000.000,- Ft értékben újult meg 2018-ban. Ebben az évben hozta létre a képviselő-testület a Bonyhádi Sportcentrumot, mely a tábor üzemeltetője lett. Ugyanabban az évben újítottunk fel három házat, melyek így úgynevezett bakancsos házak lettek, melyet összesen 12 fő vehet egyszerre igénybe. 2020-ban 30.000.000,- Ft-ot különített el a testületet, melyből hat ifjúsági szálláshely teljeskörű felújítása történik meg.

4. Termálfürdő

A Bonyhádi Fürdő Kft. 2009 óta működik, a Kft. tulajdonosa Bonyhád Város Önkormányzata 314,2 millió Ft értékű üzletrésszel, a Bonycom Nkft. 100 millió Ft üzletrésszel, valamint a Völgységi Termál Vízfeltáró Kft., amely a termálkút üzemeltetési jogát apportálta a Fürdő Kft.-be 28.500.000,- Ft értékben. A termálfürdő megépítése és üzembe helyezése 2012-ben megtörtént. A termálfürdőt a Bonycom Nkft. üzemelteti. A Bonyhádi Fürdő Kft. a 2013. évben folytatta a termálfürdő fejlesztését. A víztechnológia továbbfejlesztése révén az előkezelő épületben a térség legmodernebb rendszere került kialakításra. A következő évek tervei között szerepel a termálfürdő bővítése.

A 2012-ben megnyitott városi termálstrand gyorsan népszerűvé vált a város, valamint a szomszédos települések lakói körében egyaránt. Az elmúlt években több önerőből megvalósult fejlesztést történt (pl.: víztároló építése, napelemes rendszer telepítése, árnyékoló, büfé építése, stb.) A Termálfürdő bővítése távlati célként szerepel az önkormányzat elképzelései között.

5. Vagyon és gépjárműbiztosítások

Az elmúlt öt évben is arra törekedtünk, hogy a vagyon-, és gépjárműbiztosításokat a legjobb kondíciókkal kössük meg. Az ingatlanvagyon biztosítása ugyanakkor nagy mértékben alulbiztosított, azaz sok esetben nem a valósforgalmi értéket tükrözi. A vagyonbiztosítások alulbiztosítottságának megszüntetése folyamatban van.

6. Vagyonnyilvántartás

A vagyonnyilvántartást naprakészen szükséges vezetni, azzal, hogy a vagyon értékét is folyamatosan a piaci értékekhez kell igazítani. A nyilvántartás vezetése az ASp rendszerben történik a testületi döntések tükrében.

III. Turizmus, idegenforgalom

Városunk egyik kiaknázatlan lehetősége a turizmus. Bonyhád fekvése a 2-3 napos kikapcsolódáshoz jó adottságokkal rendelkezik. Idegenforgalmi és turisztikai koncepcióval nem rendelkezünk. A középtávú tervezésnél figyelembe kell venni Bonyhád földrajzi, gazdasági, történelmi hagyományait, a már meglévő adottságokat, valamint a környező települések turisztikai attrakcióit is.

A következő ciklusban célunk olyan turisztikai kiadvány szerkesztése, ahol 2-3 napos pihenés csomagot állítunk össze. A pihenés csomagok a fiataloktól az idősebb korosztályon át az aktív és passzívabb pihenési formákat is átfogja.

„Az európai turisztikai piacon a 90-es években lényeges hangsúlyeltolódások történtek, amelyek mindmáig meghatározzák mind a keresleti, mind pedig a kínálati oldalon ható trendeket. Ezek közül kiemelkedő fontossága van a települések, térségek, tájegységek márkanévvé alakítására való törekvéseknek, az élményközpontú marketing-kommunikáció térhódításának, valamint az ezeket támogató társadalmi struktúrák kialakításának.

A piacon megjelenő turisztikai termék - a mai turisztikai marketingkommunikáció szóhasználatában - tulajdonképpen nem más, mint élmények ígérete és „fogyaszthatóságuk” feltételrendszere. Ebben az értelemben termék nem csak, sőt egyre kevésbé, az elszigetelten megjelenő egyes szolgáltatás (pl. gyógyfürdő, szálloda, vízpark), hanem sokkal inkább az egyes szolgáltatásokat/élményeket egységes termék/élménykínálatként reprezentáló település, tájegység, régió, ország vagy kontinens. Fenti felsorolás egyes elemeit szokás a turisztikai szakmában desztinációnak nevezni.

Az egyes települések, tájegységek turizmusa piaci értelemben akkor működik manapság sikeresen, ha a térségben található vonzerőket sikerül terméké alakítani, a termékeket desztinációba ágyazottan piacra juttatni, végül a piacon értékesíteni.” (Forrás: www.tdmc.hu)

Térségünkben a Tolna Kincse Turisztikai Egyesület (TKTE) a regisztrált Térségi Turisztikai Desztinációs Menedzsment (TDM) szervezet. A Tolna Kincse Turisztikai Egyesület 2015. novemberében alakult, melyet Tolna megye valamennyi járásából érkezett, a turisztika különböző területein jártas szakemberek alapították. Alapító tagja többek között a Tolnáért NkKft, mely a Tolna Megyei Önkormányzat 100 % tulajdonú szervezete. Tagjai sorában van a megye 3 regisztrált helyi TDM szervezete is: a Szekszárd és térsége Turisztikai Egyesület, a Dél-Mezőföld TDM Egyesülete, és a Tamási és térsége Turisztikai Egyesület. 2017.májusától önkormányzatunk is tagja a szervezetnek.

1. Perczel Mór szülőháza és Perczel kulturális tanösvény

A Perczelek földbirtokos nemesi családja több mint kétszáz évig kiemelkedő szerepet játszott Bonyhád történetében. Az általuk létrehozott épített és kulturális értékek arra kötelezik a város lakóit, hogy éljenek a rájuk hagyott örökség nyújtotta lehetőségekkel. Az épületek, műemlékek tanösvény keretében való bemutatása nem csupán az itt élők identitását erősíti, de idegenforgalmi szempontból is kívánatos. A tanösvény állomásait, azok ismertetőit köztéri táblákon, tájékoztató füzeteken kívánjuk népszerűsíteni.

- Perczel Mór szobra
- Szentháromság szobor
- az „Arany Oroszlán” épülete
- Vörösmarty Mihály szoborcsoport
- Perczel Béla kastélya (Solymár Imre Városi Könyvtár)
- Perczel Mór szülőháza (Perczel M.u.44.)
- Perczel József kúriája (Perczel M. u. 9.)
- Perczel Mór sírja és Ermel-Vojnits kápolna (Kálvária-domb)
- Perczel kúria (Alsóbörzsöny)

A turisták naprakész informálása céljából tájékoztató kiadványt kívánunk szerkeszteni, amelyben ismertetjük a helyi és környékbeli látnivalókat, vendéglátó helyeket, turista útvonalakat. A tourinform iroda a nyári időszakban hosszabb nyitva tartással áll majd a látogatók rendelkezésére.

A Perczelek ikonikus épületének felújítása a tavalyi évben (2019.) megkezdődött. Az épület szerepköre is megváltozik, hiszen egy magáncélra használt lakóépületből közösségi épület lesz. Az építész emiatt tartotta szükségesnek a bejárat építészeti kiemelését, egy szabadon álló egyszerű, tiszta vonalvezetésű és tagozat nélküli oszlopokból, faltestekből álló lapostetővel rendelkező portikusszal. Ez teremti majd meg a kert és épület közötti kapcsolatot is. A felújítás során mind a főépület, mind az udvari épület megújul. Abban szálláslehetőség, kisebb rekreációs célú wellness, valamint közösségi terek kerülnek kialakításra. Az épületegyüttes hasznosítása több lehetőséget is magában rejt. Így pl. csodálatos környezetet nyújt majd a boldogító igen kimondására, de a turisztikai csomagunk részeként szálláshelyként is funkcionálhat, illetve közösségi térként is hasznosítható.

2. Váraljai gyermektábor

Váralja turisztikai szempontból csomópontnak számít, a Keleti-Mecsek turista útvonalain Óbánya, Kisújbánya, Hidas, Mecseknádasd, Máza közvetlenül közelíthető meg innen. 238 hektár területű parkerdeje a Váraljai-patak völgyében fekszik, tájvédelmi körzettel határos. Számos védett állat- és növényfaj él itt. Nemcsak Bonyhád pihenőövezete, de Tolna megye lakosságának is kedvelt kirándulási célpontja. Mindezek alapján alkalmassá válik arra, hogy egy a természeti, épített és szellemi örökségek bemutatására épülő turisztikai látogatóközpontot jöjjön létre. A táborra az igény folyamatos, reményeink szerint a felújítást követően a népszerűsége tovább fog nőni.

3. Fonyód-bélatelepi tábor

A táborban ez idáig kisebb – a bérleti díj terhére – felújítások történtek. Jelenleg a tábor vállalkozás üzemelteti, mely ebben a ciklusban fog lejárni, ezért végig kell gondolni érdemes-e ismételt kiadni, vagy esetleg a Sportcentrum által üzemeltetni egy átfogóbb felújítást követően. A Balaton a táborozó gyerekek népszerű célpontja ezért várjuk azon pályázatokat, ahol önkormányzati szálláshelyet lehet felújítani.

4. Sankoló-tó rekreációs célú hasznosítása

Az Önkormányzat 1997-ben építette meg az alsószéplaki sankoló-tavat, a később megépülő városi strand termálvizének kezelésére, pihentetésére. A strand megépítésekor fejlett technológiai sor került kialakításra, így a sankoló-tó funkcióját veszítette, ezért felmerült a további hasznosítás lehetősége, mellyel egy komplex rekreációs területet lehetne kialakítani.

IV. Kapcsolatrendszer

1. Városmarketing

A város image szempontjából a kommunikációs csatornák elsődleges szerepet játszanak. A várospolitikai eszköze a városmarketing, mely egységes arculat, imázs formájában jeleníti meg, pozicionálja és kommunikálja a várost.

A Perczel Kúria felújítása folyamatban van. Erre építve ki kell dolgozni olyan turisztikai csomagot, ahol ezt értékesíteni is tudjuk. Szükséges a várost bemutató, színes brossúra is, ahol a város értékeit, lehetőségeit bemutatjuk.

Városmarketing szempontjától a város honlapjának megújítása is szükséges. Mindenki más más szempontok szerint „rangsorolja” a honlapokat. Más jelent egy itt lakó számára aki pl. az E-ügyintézés felületét keresi és más jelent egy befektetőnek, turistának, ugyanakkor a közös nevező mindenki számára: informatív, könnyen kezelhető, esztétikus megjelenésű legyen.

2. Kommunikáció

Az önkormányzati kommunikáció igen sokrétű és összetett. A képviselő-testületi ülések közvetítésétől a hivatali ügyintézésig nagyon sok minden beletartozik.

A kommunikáció keretében biztosítani kell a képviselő-testületi ülések közvetítését, de az megjegyzendő, hogy ez az önkormányzat számára sosem díjmentes. A Tolnátj televízióval kapcsolat jó, a Bonyhádi Napló változatos tartalmat kínál a bonyhádi lakosoknak. Kommunikáció terén egyrészt igazodni kell a társadalmi igényekhez, melyek korosztályonként eltérőek. A fiatalok a virtuális tér, míg az idősebb korosztály a papír alapú kommunikáció híve. Átgondolásra érdemes a Völgységi Hírlevél is.

A testületi döntések előkészítését ugyanakkor társadalmasítani szükséges, ami bár elkezdődött az előző ciklusban, de nem volt teljeskörű. A rendelet-tervezetek és a lakosság széles körét érintő normatív határozat előtti véleménykérést biztosítani szükséges azokban az esetekben amikor a társadalom széles körét érintő döntésről van szó. (pl. kerti avarégetés, óvoda nyitva tartási ideje). Kiemelten fontos a testületi döntések és azok végrehajtásának közzététele. Ez idáig is a „nyitott” önkormányzat hívei voltunk, ezt ebben a ciklusban is fenn kell tartani.

A helyi vállalkozásokkal történő kapcsolattartás továbbra is kiemelten fontos. Minden évben lehetőséget kínál polgármester asszony a vállalkozókkal történő hivatalos és szervezett találkozóra. Ezen felül a személyes egyeztetések és kapcsolatok is igen gyakoriak, ami jó gyakorlatnak bizonyult minden szempontból és kialakult a bizalom is.

3. Testvérvárosi kapcsolatok

A veszélyhelyzet ismét felelevenítette az eurószkeptikus kontra uniópártiak vitáját az Európai Unió létéről. A testvérvárosi kapcsolatok ugyanakkor nem ezen vita mentén alakulnak, hanem a személyes kapcsolatokon. Továbbra is cél az ez európai együttműködésben való aktív részvétel, a kulturális és önkormányzati együttműködés. Cél, hogy ebben a ciklusban feltérképezzük a lehetséges gazdasági együttműködések, a „jó gyakorlatokat”.

4. Egyházak

Az egyházakkal való kapcsolattartás az előző ciklusban is kiváló volt. Továbbra is cél az egyházakkal történő folyamatos kommunikáció, vélemény-, és eszmecsere. Erre nyújtanak lehetőséget az ünnepek és megemlékezések, illetve a CLLD programsorozat is, mellyel a hívek „közéleti” megszólítása is megtörténik.

5. Civil szervezetek

A civil szervezettel való szoros együttműködés eddig is jellemezte az önkormányzatot. A civil szervezetek támogatás egyetlen – még a veszélyhelyzet idején – sem maradt el. A támogatás odaítélésével az önkormányzat nemcsak támogatását, elismerését, de a civil lét szükségességét is elismeri. Számos önkormányzati szervezésű programba kapcsolódnak be a civil szervezetek, szervezik a község egy – egy szegmensét. Ezt az együttműködést továbbra is fenn kell tartani és erősíteni kell. A Bonyhádi Helyi Akciócsoport a TOP-7.1.1. pályázattal összesen 212,5 millió forintos keretösszeget nyert el, melyre a bonyhádi szék-, vagy telephellyel rendelkező civil szervezetek pályázhatnak. A támogatás nagyságrendje eddig nem látott lehetőségeket nyit meg a civil szervezetek előtt.

6. Rendezvények

A rendezvények szervezői között a paletta szélesedett, így az önkormányzat, művelődési központ, könyvtár, múzeum és civil szervezetek mellett megjelent a sportcentrum is. A hagyománnyal rendelkező rendezvények mellett, mint Tarka Marha Fesztivál, Könyvhét, megjelent a Fittmotion és számos kisebb – nagyobb rendezvény.

A hagyományos rendezvények közül a Tarka Marha Fesztivál egyre szélesebb kört mozgósít, ami visszavezethető egyrészt a programok bővítésére, a fellépők jó kiválasztására és az új helyszín választásra. A rendezvény ugyanakkor megőrizte kisvárosias, otthonos jellegét, ami a helyiek számára bír nagyobb jelentőséggel.

A művelődési ház és az önkormányzat közös szervezésében valósulnak meg az adventi hétvégi programok is. Ilyen és ehhez hasonló nívókat az új ciklusban is tervezünk.

7. Közművelődés

A közművelődési, könyvtári és közgyűjteményi intézmények a technika és infokommunikációs eszközök fejlesztésével állandó kihívás és megújulás „kényszere” alatt állnak. Az intézmények fejlesztése és működésük átgondolása ezen ciklusban időszerű. A közalkalmazotti státusz eltörlése, az alkalmazotti létszámok, és a fent taglalt okok miatt.

V. Városfejlesztések

1. Városközpont rehabilitáció

Az előző ciklusban készült el a városközpont rehabilitációs terve, mely a szeplőtelen fogantatott boldogságos Szűz Mária templom északi részétől az arany oroszlánig terjedő

területet foglalja magában. A rekonstrukció részben már megkezdődött a Szabadság tér nyugati oldalán, egészen a József A. kereszteződésig: térkövezéssel, díszfa ültetéssel, csatornatetők cseréjével, vízelvezetők felújításával. A városközpont rehabilitációjába beletartozik a Perczel u. 13., Perczel u. 9. számú épületek felújítása, mely az anyagban szerepel. Ennek akadálya a Perczel u. 9. szám alatti ingatlan esetében, hogy nem 100%-os tulajdonról beszélünk, mert abban a Magyar Szocialista Pártnak is van tulajdona. (Önkormányzat 7/8-ad, MSZP 1/8-ad arányú tulajdona) A városközpont épületei közül az SZC Perczel M. Szakképző Iskolája és a Járási Hivatal áll még önkormányzati tulajdonban. A Járási Hivatalnak otthont adó épület, a Szabadság tér 1. (Rinaldi-ház) felújítása pályázati, vagy állami támogatásból valósulhat meg. A Kormányhivatallal közösen az állagmegóvási munkálatok folyamatosak. A Völgységi Múzeumnak helyet adó épület homlokzatának felújítása folyamatos, önkormányzati forrás terhére haladunk lépésről lépésre. A Szentháromság szobor körüli tér a különböző kultúrák metszéspontja, melyet a fent felsorolt önkormányzati tulajdonú épületek, valamint a magántulajdonban lévő épületek vesznek körül. Meghatározó épület ezek közül az Arany Oroszlán, mely évek óta kihasználatlanul álló magántulajdonban lévő épület. Az önkormányzat az állagmegóvási kötelezettség teljesítése érdekében ez idáig is eljár. A városközpont rehabilitációs tervének része a másik végpont (Forberger-Dózsa Gy. utca) kereszteződésének jelzőrendszeres csomóponttá alakítása. A városközpontba szükséges elektromos autótöltő állomás kiépítése.

2. Családi Pihenőpark

A város szívében található volt strand területén tervezzük megvalósítani egy családi pihenőparkot. Lakossági és közösségi felmérésre alapozva készült el a Bonyhádi Helyi Községi Fejlesztési Stratégia. E dokumentumban is visszaköszönni láttuk azt a régóta megfogalmazott óhajt, mely szerint a városlakók szeretnék egy minden korosztályt vonzó, játékra, kapcsolódásra, összejövetelre alkalmas, valamint mozgásra is ösztönző szabadidős- és rekreációs célú parkot. Erre a célra legalkalmasabb helyszín a város központi részén található, volt Strand területe. A jó példákat megvizsgálva és a helyi igényeket figyelembe véve terveztük meg a közel fél hektár terület aktivitásait. A kerítéssel is védett területre kerül egy hatalmas játszótér, a tinédzsereket kiszolgáló freestyle pálya, az idősebb korosztály számára is használható fitness központosított asztalok, épül közösségi főzőhely, kihelyezésre kerülnek fedett asztalok, padok. Mindezeket az elemeket a meglévő terep elemekhez igazítva, egy rendezett sétány köti össze, fákkal, bokrokkal körül ölelve. A beruházás teljes összege meghaladja a 100 millió forintot, melyből 74 millió forint a TOP – CLLD pályázat támogatása, a fennmaradó összeget Bonyhád város biztosítja.

3. Utak, járdák

A városközpontrehabilitációs részben szereplő jelzőlámpás csomópont kialakítása mellett, az utak, járdák rekonstrukciója folyamatos, azzal, hogy a nagyobb útszakaszok teljes körű felújítása magában foglalja a víz-, és szennyvízhálózat cseréjét is, melyet nagy részben pályázati forrásból tehetünk meg.

Önkormányzatunk látva a szűkös parkolási lehetőségeket, az elmúlt években 205 parkolóhelyet létesített, mely fejlesztést ezen ciklusban is folytatni kíván.

A Bonyhádi Ipari Kft. amint az előzményekben szerepel 4 csarnokot és egy közművesített telket létesít, ahová vállalkozások költöznek be. Az ipari park területének bővítési irányait a Helyi Építési Szabályzat kijelölte. Az ipari park több hektáros területének megközelítése érdekében szükséges a Dombóvári elkerülő útra csatlakozást kiépíteni.

A kerékpáros infrastruktúra a településen jelenleg rendkívül hiányos. Bonyhád városnak, mint a Völgyesség központjának turisztikai, munkahely elérési és fenntartható közlekedésfejlesztés szempontjából fontos a kerékpárút hálózat fejlesztése és bővítése. 2007-ben a KREA-VIA Kft. elkészítette Bonyhád cca. 25 km hosszúságú kerékpárút hálózat tervét.

A több ütemben kialakítandó kerékpárút hálózat az alábbiakban felsorolt települések érintésével a következő nyomvonalon halad: A kerékpárút hálózat a váraljai bekötőút és a 6534 .sz. út csomópontjától indul, érintve Nagymányok települést, majd halad tovább a kismányoki bekötő útig (65165 sz. út). Ezt követően a 6534. sz. (Bonyhád-Dombóvár ök. út) és kismányoki bekötő út (65165. sz. út) csomópontjától továbbhalad Majost érintve Bonyhádig, majd a 6534 j. út mellett a 6-os sz. főútig. A 6-os sz. főúttól a hidasi vasútállomáshoz vezető út (65362) mellett a kis forgalom miatt önálló kerékpárút építése nem szükséges, hanem a meglévő közút használatával történik a kerékpározás a Tolna-Baranya megye határig, ahol kapcsolódik a Baranya megyei kerékpárút hálózati eleméhez. A 6534. jelű úttól egy kerékpárút bekötést tervezünk a Perczel Mór utca mellett a Zománcgyárig. A kerékpárút hálózat további hálózati eleme Majos település északi végétől a 6538. sz. úttól egy vízfolyás mentén, mely turisztikai szempontok miatt összeköttetést teremt a „Szecskai” halastavakkal. A hálózat további eleme a Bonyhádon a Deák Ferenc utca-LIDL áruház útsatlakozásától indul, majd halad Cikó felé a 56102 sz. út mellett, Cikó érintésével Mőcsényig, majd az 5603. sz. út mentén a grábóci bekötő útig. A kerékpárutak fejlesztése a sport népszerűvé válásával még inkább időszerű. Várjuk azon pályázati lehetőségeket, melyekből a fenti célok megvalósíthatóak lesznek.

4. Mezőgazdaság

Mint ahogyan az a helyzetelemzésből kitűnik, városunk alapvetően agrárvidék.

A 100%-ban Önkormányzati tulajdonú Bonyhád Városi Mezőgazdasági Kft. 2014-ben megkezdte a város tulajdonában álló területek művelését. A várossal kötött haszonbérleti szerződések révén 10 Ha réten és kb. 50 Ha szántón gazdálkodik a társaság.

A Bezerédj utca és dr. Kolta utca sarkán épül fel az agrárlogisztikai központ, mely 900 m²-en kezdi meg működését.

5. Infokommunikációs fejlesztés

A digitális Magyarország megteremtéséhez szükség van az önkormányzatok, infokommunikációs piaci szereplők, vállalatok, valamint a civil szféra összefogására és együttműködésére. Csatlakoztunk a „Digitális Magyarország” kezdeményezéshez, mely előnyt jelent a városlakók és vállalkozások számára. A város digitalizálódása révén elérhetővé válik, hogy a versenyképes, magasabb hozzáadott értéket teremtő cégeket is tudja fogadni a jövőben. A további fejlesztések és csatlakozások célja, hogy minden háztartás számára elérhetővé váljon a szélessávú internet, (infrastrukturális hálózat kiépítése, szolgáltatás biztosítása) valamint a digitális kompetenciák fejlesztése, oktatása.

VI. Összegzés

A gazdasági program egy integrált szemléletű fejlesztési tervdokumentum, mely előre vetíti a következő öt év fejlesztési irányait, elképzeléseit. A dokumentumban található fejlesztések megvalósulása a források rendelkezésre állásának tükrében valósulhatnak meg.

A város arculatát meghatározó komplex városkép, a szolgáltatások színvonala, és a rendezvények minősége egyaránt meghatározza az itt élők életminőségét és az ide látogató turisták véleményét. Éppen ezért a városüzemeltetés, a közszolgáltatások színvonala, az oktatás és a sport éppolyan fontos feladat és cél, mint a gazdaság fejlesztése.

Jelen gazdasági program tervezésekor az Európai Unió források felosztását nem ismerjük. Konkrét pályázati lehetőségek hiányában a tervezés is nehezebb. Ahogy az a programban kifejtésre került, külső forrás bevonása nélkül a helyi iparüzési adóbevétel terhére tudunk fejlesztéseket, beruházásokat megvalósítani, miután a jogszabályokból fakadó kötelező feladatellátás finanszírozása megtörtént. A 2020-as a COVID-19 humánjárvány miatt mindannyiunk életében nyomot hagy. A koronavírus járvány gazdasági kihatásait nem ismerjük, de az iparüzési adó mértékét negatív irányban befolyásolja, mely bevételecsökkenés több éves kihatása prognosztizálható. Az adóbevétel mértékének bizonytalansága magával hozza a fejlesztések megvalósulásának bizonytalanságát is. A képviselő-testület és a városvezetés feladata azonban az, hogy ebben a helyzetben is minden forrást megragadjon a város fejlődése érdekében.